

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

İLKOKUL-ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(4, 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR)

**TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ**

2026

4501710266 - 4501710266 - 4501710266 - 4501710266

İÇİNDEKİLER

1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.1.1. Öğretim Programının Temel Yaklaşımı	4
1.1.2. Öğretim Programının Temel Yaklaşımı	5
1.1.2.1. Eğitim Bilimsel Yaklaşım	5
1.1.2.2. Din Bilimsel Yaklaşım	6
1.1.3. Öğretim Programının Vizyonu	6
1.1.4. Öğretim Programının Özel Amaçları	6
1.2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	7
1.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	12
1.4. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI	13
1.5. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	14
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELERİ	16
4. SINIF	16
5. SINIF	39
6. SINIF	59
7. SINIF	80
8. SINIF	101

1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

1.1.1. Öğretim Programının Temel Yaklaşımı

İnsanın varoluşsal ihtiyaçlarının başında anlam arayışı gelir. Bu ihtiyacın karşılanmasında en büyük desteği geleneksel dinî kurumlar ve toplum sunmaktadır. Anlam arayışı insan için önemli bir ihtiyaç olduğu kadar önemli bir sorumluluktur. Zira anlamlı bir hayat, güçlü ve üretken bir kişilik ile toplumsal yapı için de vazgeçilmezdir. 21. yüzyılda yaşanan değişimlerin etkisiyle bireysellik ve toplumsallık arasındaki ölçütlerin anlamı zayıflamış ve ayrıca bilgiye erişimde meydana gelen değişimlere bağlı olarak da geleneksel anlam arayış yollarının etkinliği azalmıştır. İnsanoğlunun yüzleştiği yeni sosyal gerçeklik, insanı anlam arayışı konusunda yeni yöntemler geliştirmeye sevk etmiştir.

Yeni sosyal gerçeklik, insanın anlam arayışı için sınırlayıcı bir duruma işaret etmektedir. Din ve ahlak öğretimine duyulan ihtiyaç da burada ortaya çıkmaktadır. Yeni nesillerin kendilerine sunulan önermeleri etik, teolojik ve ahlaki bir perspektifle değerlendirebilme yeteneği kazanmasında din ve ahlak öğretimine önemli bir rol düşmektedir. Din ve ahlak öğretimi; bireyin millî, manevî, ahlaki, evrensel ve kültürel değerleri 21. yüzyılın gerektirdiği becerilerle beraber edinmesini mümkün kılmaktadır. Bu yapılırken sosyal gerçeklik dikkate alınmakta, bireyin aklına ve kalbine hitap eden yöntem ve araçlara yer verilmektedir. Bu bağlamda din ve ahlak öğretimi süreçlerinde insan kişiliğinin bütünlüklü yapısı ve kişiliği etkileyen farklı değişkenler göz önünde bulundurulmakta, bu süreçte değerlerle zenginleştirilmiş bir içerik sunulmaktadır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile sosyal ve toplumsal değişimler, bilgi ve değer hiyerarşisinde dönüşüme sebep olabilmektedir. Makul gerekçeler ortaya koymadan bu dönüşüme dinî ve ahlaki ilkeler üzerinden itiraz etmek, yeni kuşaklar için bir anlam ifade etmemekte; aynı zamanda dinî ve ahlaki değerlerin manevî ağırlığının azalmasına da neden olabilmektedir. Böyle bir ortamda din ve ahlak öğretimi, bireylerin bu değişim ve dönüşümü sağlıklı bir şekilde değerlendirme ve yönetme becerisi kazanabilmelerini; anlam arayışında insanın akli ve kalbi çabasını doğru bilgi ve yöntemlerle desteklemeyi amaçlamaktadır.

Eğitim sisteminin bir parçası olarak din ve ahlak öğretimi, bireye yeteneklerini geliştirme ve sunulan önermeleri analiz edebilme becerisi kazandırmaktadır. Bu sayede birey, karşılaştığı önermelerde tutarlılığı ve geçerliliği araştırma; bu araştırmanın sonuçlarına göre de bir duruş geliştirebilme imkânına kavuşacaktır. Böylece birey, kendisine sunulan önermelerde tutarlılığı ve geçerliliği arama ve sorgulama eğilimi kazanacaktır.

Din ve ahlak öğretimi süreçlerinde üst düzey düşünme becerileri geliştirmeyi amaçlayan eğitimsel yaklaşımlara yer verilmesi, bireyin kendine sunulan her türlü önerme karşısında tutarlılığı fark etmesini sağlayacak yetenekler geliştirmesini mümkün kılmaktadır. Bu nedenle din ve ahlak öğretimi süreçlerinde insanı merkeze alan, beceri temelli, probleme dayalı, proje tabanlı ve anlamlı öğrenme modellerine dayanan bir öğretim programı tasarlanmıştır. Eğitim öğretim süreçlerinde bu yaklaşımlar, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli"nde öngörülen kavramsal beceriler, sosyal duygusal öğrenme becerileri, eğilimler, değerler, okuryazarlık ve alan becerileri ile desteklenmektedir. Böylelikle temel kaynaklardan faydalanarak dinin ve ahlakın yaşanan bir gerçeklik olarak öğrenilmesi, anlaşılması ve yorumlanması, din ve ahlak öğretimini bireyin kişilik gelişimine ve anlam arayışına katkı sunan bir faaliyete dönüştürmektedir.

Eğitimin ve insan kişiliğinin bütünlüklü yapısı, din ve ahlak öğretiminde öğrencinin beceri kazanmasının bütüncül bir anlayışla ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Birey, öğrenme alanlarının birinde edindiği becerileri başka bir alana transfer etme eğiliminde olduğu gibi hayata bakışta epistemik bir bütünlüğe de ihtiyaç duymaktadır. Bu anlamda din ve ahlak öğretimi, bireye sunduğu kavramsal çerçevenin yaşanan gerçeklik ile ilişkisine ve hayata transfer edilebilirliğine özen göstermektedir. Örneğin adalet kavramının öğretimi için terazi simgesi hâlâ geçerli olsa da günümüzde sosyal adalete dair kullanılan kavram, görsel ve materyaller vb. daha anlamlı hâle gelmiştir. Bunun için din ve ahlak öğretiminde olgusal gerçekliğin bilgisini teolojik bilgi ile bütünleştiren ve bunu analitik bir yöntemle çözümleyen anlamlı bir öğrenme süreci tasarlanmıştır.

Sağlıklı bir kişilik için duyguların ve duyguların idaresine ilişkin yeteneklerin önemi, her alanda fark edilmektedir. “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli”, sosyal duygusal öğrenme becerilerini [kendini tanıma (öz farkındalık), kendini düzenleme (öz düzenleme), kendine uyarılma (öz yansıtma) vb.] eğitim sisteminin temel unsurları arasında saymaktadır. İnsan kişiliğinin en güçlü yönlerinden ve dinî yaşantının temel bileşenlerinden birisinin duygu olduğu gerçeği, din ve ahlak öğretimi süreçlerinde bu alanların birlikte değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Din ve ahlak öğretimi, bireyin duygularını tanıma ve onları yönetme yeterliliği kazanmasına katkıda bulunarak iradesinin güçlendirilmesini desteklemektedir. Bu bakımdan bahsi geçen ilkelere göre geliştirilen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, sosyal duygusal öğrenme becerilerinin eğitim yoluyla geliştirilmesine önem atfetmektedir.

Din ve ahlak öğretimi ile yetkin ve erdemli bireyler yetiştirmek için akli ikna edecek, kalbi mutmain kılacak yöntem, araç ve imkânlar önem verilmektedir. Bu nedenle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, din ve ahlak öğretiminde bireye tutarlı ve geçerli temellendirmelerle desteklenmiş güvenli öğrenme ortamları sunmaktadır. Öğretim programı, öncelikle her bir insanı bir özne olarak gören ve bu noktadan hareketle tüm eğitim süreçlerini onun anlam arayışını desteklemek üzerine kurgulayan bir yaklaşımla hareket etmektedir.

Eğitim sistemi içinde din ve ahlak öğretimi; sağlıklı, iradeli, sorgulayıcı, üretken, bilge, cesaretli, merhametli, vatan-sever, estetik duyarlılığa sahip ve ahlaklı bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Bunun yanı sıra sosyal, kültürel, ahlaki ve hukuki temellere dayanan din ve ahlak öğretimi, değerler ile zenginleştirilmiş içeriğiyle toplumsal uyuma katkıda bulunmaktadır. Bireyin içinde yaşadığı ve ilişki içinde olduğu toplumların inanç, kültür ve değer yargılarına yönelik yapıcı bir anlayış geliştirebilmesi ancak nesnel bir din ve ahlak öğretimi ile mümkündür. Bu bağlamda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı bireyin özgünlük ve özgürlüğünü gözeten bir toplumsal bilinç geliştirmesine katkı sunmaktadır. Eğitim hakkı ile din ve inanç özgürlüğünü temel insani ve hukuki haklar olarak değerlendiren bu anlayış, hakkın kullanımı noktasında ahlaki eylemi vazgeçilmez kabul etmektedir. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası hukukta tanınan hakların eğitim alanında kullanımına dair ilkelere riayet, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı’nın öncelikleri arasında yer almaktadır.

1.1.2. Öğretim Programının Temel Yaklaşımı

1.1.2.1. Eğitim Bilimsel Yaklaşım

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı’nın temel yaklaşımında ortaya konulduğu üzere günümüzde bilgiye sahip olmanın ötesinde bilginin bireysel ve toplumsal hayattaki işlevselliği, transfer edilebilirliği ve sürdürülebilirliği önemli hâle gelmiştir. Bu doğrultuda eğitim bilimleri alanındaki arayışlar; insanı merkeze alan, beceri temelli, probleme dayalı, proje tabanlı ve anlamlı öğrenme gibi yaklaşım ve modellerin geliştirilmesini sağlamıştır. Din ve ahlak öğretimi, tecrübe edilen sosyal ve epistemik değişimi ve mevcut pedagojik birikimi dikkate alarak bireyin ihtiyacını karşılayacak bir anlayış sunmaktadır. Bu bağlamda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” kapsamında ortaya konulan vizyona uygun olarak hazırlanmıştır.

Din ve ahlak öğretiminin en önemli hedeflerinden biri, söylem ile eylem arasındaki tutarlılığa dayalı kişilik bütünlüğünü sağlamaktır. Beceri temelli eğitim, bu kişilik bütünlüğü için önemli imkânlar sunmaktadır. Bu anlayış, eğitimi belli bir bilgi kümesinin aktarımı olarak sınırlandırmamakta; bilgiye ulaşma, onu yeni durumlara uyarılma ve kullanma esnekliği sağlayan becerileri içermektedir. Beceri temelli eğitim bilgi, duygu ve davranış arasındaki uyuma odaklanarak öğrencileri sahip olduğu teorik bilgileri kullanma ve yeni durumlara uyarılma konusunda desteklemektedir. Bu bakımdan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, din ve ahlak hakkındaki teorik bilgileri kendi hayatı için nasıl anlamlı hâle getireceği konusunda bireye rehberlik etmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek üzere Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, dinî ve ahlaki konularda bireyin dikkatini üst düzey düşünme becerilerine (karar verme, problem çözme, eleştirel düşünme), duygusal becerilere (kendini tanıma, kendini düzenleme, kendine uyarılma vb.) ve sosyal becerilere (girişimcilik, liderlik ve etkili iletişim vb.) çekmektedir. Diğer yandan da eğitim öğretim süreçlerinde “Erdem-Değer-Eylem” yaklaşımı ile bilgi, duygu ve davranış bütünlüğüne ulaşmak istenmektedir.

Din ve ahlak öğretimi bireyin kabiliyetleri ile inanç ve değer dünyasına dair bir farkındalıkla işe başlamaktadır. Bu farkındalık, pedagojik ve hukuki açıdan bireyin özgürlük ve özgünlüğünü esas alan etik sorumluluğu içermektedir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, anlamlı öğrenmenin gerçekleşmesi için bilgiyi sunar-ken yaşanan gerçekliğin ve öğrencinin çağrışım dünyasının dikkate alınması gerektiğini ifade eder. Bu amaçla öğretim programında öğrenciye bilgiyi zihninde yapılandırmak ve yeni durumlara transfer etmek üzere sorgulama, tartışma, uygulama planına dönüştürme ve kullanma imkânı sunulur. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, bireyin inanç ve değer alanı ile dinî hayat tecrübelerini dikkate alan bir din ve ahlak öğretimi mümkün kılmaktadır. Bireyin tecrübelerini dikkate alan bir öğretim yaşantısı, bireyde anlamlı öğrenmeler oluşturur ve kişiliğin bütüncül gelişimine katkıda bulunur.

1.1.2.2. Din Bilimsel Yaklaşım

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı, din ve inançların öğretiminde “dinden öğrenme” ve “din hakkında öğrenme” yaklaşımlarının ilkelerini temel alan bir anlayışla geliştirilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin nesnel, betimsel ve analitik bir anlayışla hem kendi dinlerine ait yorum farklılıklarını hem de farklı dinleri, inançları ve dünya görüşlerini tanımaları amaçlanmıştır. Aynı şekilde din ve ahlak konuları üzerinde düşünceleri ve tartışmaları teşvik edilerek öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı daha iyi anlamaları, öğretim programının amaçlarından biridir. Bunun yanında öğrencilerin din, ahlak ve değerler hakkında elde edecekleri bilgi, beceriler ile dinî, ahlaki kavramları anlama, yorumlama becerisi ve dinî okuryazarlık kazanmaları böylece kendi ahlaki ve manevi gelişimlerine katkı sağlanmaları hedeflenmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı’nda, din ve inançların öğretiminde bilimsel bir yaklaşımla disiplinler arası bakış açısı esas alınmıştır. Din, inanç ve ahlakla ilgili konuların anlaşılması ve yorumlanmasına katkıda bulunmak üzere hem din bilimlerinden hem de eğitim bilimleri ile sosyal ve beşerî bilimlerin bilgi birikiminden istifade edilmiştir. Öğretim programı, İslam dini ve diğer dinleri betimleyici yaklaşımla öğretime konu etmeyi amaçlamıştır. İslam dininin öğretimi, Kur’an ve sünnetin ortaya koyduğu temel ilkeler çerçevesinde yapılandırılmıştır. İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorumlar, bilimsel bir metotla ele alınmıştır. Yaşayan dünya dinleri, nesnel bir metotla, dinler ağırlıklı ve olgusal bir yaklaşımla öğretime konu edilmiştir. Bunun yanında, öğretim programının geliştirilmesi sürecinde programın amaçları, öğrenme çıktıları ve içerik çerçevesi belirlenirken eğitim bilimlerinden; din ve inanç olgusunun bireysel, toplumsal, tarihsel, kültürel, yerel ve evrensel yansımalarının sunumunda din bilimleri ile sosyal ve beşerî bilimlerden faydalanılmıştır.

1.1.3. Öğretim Programının Vizyonu

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı’nın vizyonu, dinin hayatı anlamlandırmadaki rolünü fark eden; millî, manevi ve ahlaki değerleri benimseyen; dinler ve inançlar hakkında doğru bilgi sahibi; farklılıklarla bir arada yaşama becerisi kazanmış bireyler yetiştirmektir.

1.1.4. Öğretim Programının Özel Amaçları

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı ile 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda yer alan “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri”ne uygun olarak öğrencilerin;

- (1) İslam hakkında doğru bilgi edineceği yolları ve kaynakları belirlemeleri,
- (2) İslam’ın temel inanç, ibadet ve ahlak esaslarını kavramaları,
- (3) İnanç ve ibadetlerin davranışları güzelleştirmedeki etkisi hakkında çıkarımda bulunmaları,
- (4) Hz. Muhammed’in (sav) hayatını tanımaları,
- (5) Hz. Muhammed’in (sav) örnek ahlakını kendi hayatlarına yansıtmaları,
- (6) Kur’an-ı Kerim’in temel özelliklerini ve Müslümanlar için değerini fark etmeleri,
- (7) Belirlenen dua ve surelerin muhtevasını yorumlamaları,
- (8) Ahlaki değerleri davranışlarına yansıtmaları,
- (9) Millî, dinî ve ahlaki değerler ile kavramlar hakkında temel düzeyde çıkarımlar yapmaları,

- (10) Çevresindeki dinî yorum ve tecrübelerin farkında olmaları,
- (11) Farklı dinleri, inançları ve dinî yorumları tanımaları ve bunlara saygı duymaları,
- (12) Müslümanların bilim, kültür ve medeniyet alanına sundukları katkıyı değerlendirmeleri,
- (13) Dinin sosyal hayatla, kültür ve medeniyet unsurları üzerindeki etkilerini gözlemlemeleri amaçlanmaktadır.

1.2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

- (1) Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni" temel alınarak yapılandırılmıştır. Öğretim programında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda eğitim ve öğretim süreçleri; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile hedeflenen öğrenci profiline uygun, millî ve manevî değerlerimizi tanıyan, geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak geleceğe yön veren, yetkin ve erdemli öğrencilerin yetiştirilmesine hizmet edecek şekilde planlanır ve yürütülür.
- (2) Öğretim programı, beceri temelli olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede kitap yazımında ve öğrenme-öğretme yaşıntılarında programda yer verilen beceriler, süreç bileşenleri, değerler, eğilimler ve anahtar kavramların bütüncül bir şekilde kazandırılmasına özen gösterilir. Öğretim programında alana özgü özel ihtiyaçlar gözetilerek bazı becerilerde ana yapıyı bozmayacak uyarlamalar yapılmıştır. Bu çerçevede ortak metinde "tarihsel bağlamsallaştırabilme becerisi" şeklinde yer alan beceri "tarihsel bağlamda değerlendirebilme becerisi" şeklinde, "eleştirel düşünme becerisi" ise "düşünme becerisi" şeklinde ifade edilmiştir.
- (3) Öğretim programında "İçerik Çerçevesi" bölümünde konu başlıklarına yer verilmiştir.
- (4) Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ilgi çekici, günlük hayatla ilgili çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilir; öğrenciye yönelik yargısal nitelik taşımayan ve motive eden geri bildirimler sağlanır; dijital teknolojilerden ve oyunlardan yararlanılır.
- (5) Öğrenme-öğretme uygulamalarında bazı bölümlerde "istenir/istenebilir" şeklinde iki farklı kullanım görülebilir. Öğretmenler için içerik çerçevesine ve öğrenme çıktıları işaret eden bölümlerde tercih söz konusu değilken öğretim yöntemleri veya ölçme ve değerlendirme süreçlerinde konunun ve sınıfın şartları göz önünde bulundurularak tercihte bulunulabilir.
- (6) Zenginleştirme ve/veya destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki farklı öğrenme düzeyindeki öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde planlanır. Zenginleştirme ve/veya destekleme bölümündeki içeriklere ders kitaplarında yer verilmez, bu bölüm ihtiyaç duyulması hâlinde e-içerik olarak verilebilir.
- (7) TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'ne göre her ünite için en az bir performans görevinin verilmesi ve uygulanması gereklidir.
- (8) Öğretmenler ve materyal hazırlayıcılar tarafından ön değerlendirme, köprü kurma, öğrenme kanıtları, öğrenme-öğretme uygulamalarında verilen öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme araçları öneri niteliğinde olup öğrenme çıktısı, içerik ve öğrencilerin özelliklerine göre temaya yönelik çeşitlendirilerek kullanılmalıdır ve hazırlanan tüm materyallerde bu bölümlere yer verilmelidir.
- (9) Türkçemizin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilir.
- (10) Öğretim programında ve ders kitabında alana özgü kelime, kavram ve tamlamalar, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının mütalaası ile uygulamaya konulan "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu"na göre yazılır. Sınıf içi uygulamalarda da öğretmenler bu kılavuza göre hareket etmelidir. İlgili kılavuz ve ekinde bulunmayan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımı ve kullanımında ise kılavuzda belirtilen ilke ve esaslara uyulur.
- (11) Programda her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.
- (12) Öğrenme-öğretme yaşantılarında çevre faktörlerine, eğitim ortamına, öğrencilerin gelişim düzeylerine, genel kültür ve dinî bilgi seviyelerine göre onları aktif kılan yöntem, teknik ve stratejiler kullanılır.

- (13) Programda öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerin gerçekleşmesi için çevre şartları ve imkânları elverişli ölçüde öğrencilerin dinî, tarihî ve kültürel mekânları yerinde tanımları sağlanır.
- (14) Gerek farklı din ve inançların öğretiminde gerekse İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorumların öğretiminde olgusal bir yaklaşım benimsenir. Bu bağlamda dinler, inançlar ve İslam düşüncesinde yer alan yorumlar, kendi metinleri, kaynakları ve kabulleri esas alınarak öğretime konu edilir.
- (15) Dinlerin inanç ve ibadetlerinin öğretiminde bu dinlerin kendi içindeki farklı anlayış ve uygulamalarla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğretmenler tarafından açıklanır.
- (16) İslam dininde yer alan ibadetlerin öğretiminde (abdest, gusûl, namaz vb.) mezheplerin farklı anlayış ve uygulamalarıyla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğretmen tarafından açıklanır.
- (17) Programda yer alan sure ve dualar işlenirken öğrencilerin sure ve duaların içeriğini ve verdiği mesajı kavramaları esas alınır. Bu bağlamda sure ve dualarla ilgili kısa açıklamalara ve bunların içeriğini tanıtan metinlere yer verilir.
- (18) Din, vicdan ve düşünce özgürlüğünü zedeleyici yaklaşım, tutum ve davranışlardan uzak durulur. Bu bağlamda öğrenciler dinî duygu ve düşüncelerini açıklamaya, programda yer alan dinî pratikleri yerine getirmeye zorlanmaz.
- (19) Ünite içeriklerinin özelliğine göre ayet ve hadislerden, yazılı ve sözlü edebiyatımızdan (hikâye, şiir, vecize, deyiş, nefes vb.) faydalanılır. İçerikleri destekleyecek örnek okuma metinlerine yer verilir.
- (20) Öğrenciler insana, düşünceye, haklara, ahlaki olana ve kültürel mirasa saygı çerçevesinde davranmaya teşvik edilir.
- (21) Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı kademeli olarak uygulanacağından, bir önceki kademe ile ilgili ön öğrenme eksiklikleri zümre öğretmenlerince tespit edilir, ilgili konu ve içeriğe ilişkin ön öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik içerik eğitim öğretim yılı başında zümre toplantılarında karara bağlanır ve eğitim öğretim sürecinde uygulanır.

Programlar Arası Bileşenler

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda yer alan "sosyal-duygusal öğrenme becerileri", "değerler" ve "okuryazarlık becerileri" bütünlük bir şekilde kullanılmış; öğrenme-öğretme uygulamalarında bu unsurların öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağına dair örneklerle yer verilmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Program, temel bileşenleri aracılığıyla öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişimine vurgu yapmış; öğrencilerin tüm varlık unsurlarıyla maddi ve manevi açıdan yetiştirilmesini hedeflemiştir. Bu sebeple programda öğrencilerin bilgi, beceri ve değer kazanmaları ile öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri teşvik edilmiştir.

İçerik Çerçevesi

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi bölümünde ünite kapsamında öğretilecek konuların ana başlıklarına yer verilmiştir. Programda içerik; öğrenme çıktılarından bağımsız birer bilgi yığını olarak değil öğrenmeyi gerçekleştirmek, öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, beceri ve değer kazanmasını sağlamak için sistemli bir şekilde kullanılması gereken araçlar ve süreçte yararlanılacak konular olarak ele alınmaktadır. Ayrıca öğretim programının içeriğinde ele alınan içerik çerçeveleri için öğrenme-öğretme uygulamaları da önerilmiştir.
- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi oluşturulurken konu alanındaki geleneksel yaklaşımlar, öğrencilerin ihtiyaçları ve yeni gelişmeler temel alınarak içerik çerçevelerinde öğrencilerin gelişimsel özelliklerine dikkat edilerek uygun yaş/kademelere göre ele alınmaya çalışılmıştır. Bu noktada bir diğer husus da Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Peygamberimizin Hayatı, Temel Dinî Bilgiler ve Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası derslerinde ele alınan konularda tekrara düşülmemesidir. Bununla birlikte öğrencilerin ön bilgi düzeylerinin dikkate alınması amacıyla Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nın içeriği oluşturulurken hem önceki kademelerdeki ders içerikleri hem de ortaöğretim kademesindeki diğer derslerin içerikleri de göz önünde bulundurulmuştur.
- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı her sınıf düzeyinde beş üniteden oluşmaktadır.

Öğrenme Kanıtları

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nın ölçme ve değerlendirme uygulamaları bölümünde ölçme amacına ve öğrenme çıktısına yönelik öğrenme kanıtları bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme sürecinin etkililiğinin anlaşılması için önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrenme-öğretme sürecinde öğrenci gelişiminin takip edilmesi ve uygulanan öğretim yöntemlerinin etkililiğinin belirlenmesine rehberlik edecek şekilde tasarlanmıştır. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda bütün öğrenciler için aynı derecede geçerli bir ölçme ve değerlendirme aracından söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle öğrenci performansının belirlenmesi için çeşitli ölçme araç ve yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıt ihtiyacı duyulmaktadır.

- Programda öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirilebileceği, öğrenciyi öğrenmeye motive edecek, öğrenme-öğretme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların programın tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir.
- Programda verilen öğrenme çıktılarına ilişkin öğrenme kanıtlarının sunulmasına çalışılmıştır. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğrenme-öğretme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmemiştir.
- Programda verilen ölçme ve değerlendirme araçları ve yöntemleri örnek niteliğindedir. Öğretmenler ölçme amacına ve öğrenme çıktısına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanabilirler.
- Programda ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin çeşitliliğine önem verilmiş, bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öte yandan öğretmenlerin öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenme-öğretme uygulamaları doğrultusunda kendi yaklaşımlarını belirlemelerine imkân sağlanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenler; açık uçlu, kısa cevaplı, eşleştirme, çoktan seçmeli, doğru yanlış madde türleri, gözlem formları, kontrol listesi, dereceleme ölçekleri, derececi puanlama anahtarları (rubrik), çalışma yaprakları ve yapılandırılmış grid gibi tamamlayıcı ölçme araçlarından yararlanabilirler. Ayrıca çıkış kartı, T diyagramı, karşılaştırma tabloları gibi araçlar ile performans görevi, proje ve yazılı-sözlü sınavlar kullanılabilir; öz, akran ve grup değerlendirme formları aracılığıyla öğrencilerin de değerlendirme sürecine etkin katılımı sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nın öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarının yıl boyunca gerçekleştirilmesiyle ilgili farklı öğrenme ortamları, öğretim yaklaşımları ve materyallerinin kullanımına yönelik örnek uygulamalara yer verilmiştir. Öğrenci merkezli etkinlikler aracılığıyla öğrencilerden ders kapsamında edindiği bilgi, beceri ve değerleri çoklu bakış açısıyla ele almaları beklenmektedir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan öğretim stratejileri (sunuş, buluş ve araştırma-inceleme yoluyla öğretim vb.) kullanılmalıdır. Bu stratejiler kapsamında anlatım, tartışma, örnek olay, problem çözme, drama, bireysel çalışma, grup çalışması, beyin fırtınası, gösteri, soru-cevap, benzetim, eğitsel oyunlar, altı şapkalı düşünme, sözlü tarih, yerel tarih, müze gezisi, proje vb. öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Bu bağlamda öğretim programının öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde öğretmenlere örnek olması amacıyla çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine de yer verilmiştir.
- Öğrenme ortamları ve öğretim yaklaşımlarıyla birlikte görsel, işitsel, görsel-işitsel ve teknoloji destekli vasıtalarla öğrencilerin ilgili becerileri kazanmaları sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilerek sınıfa taşınmalıdır.

- Öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle daha fazla etkileşime girerek zengin öğrenme yaşantıları edinmelerine imkân sağlayacak şekilde kurgulanmıştır. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamlarının (sınıflar, okul kütüphaneleri, laboratuvarlar, beceri ve tasarım atölyeleri, okul bahçeleri vb.) yanı sıra okul dışı öğrenme ortamlarından da (dinî ve tarihî mekânlar, kütüphaneler, müzeler, millî parklar, kültür merkezleri, bilim ve sanat merkezleri, araştırma enstitüleri, resmî ve özel kurum ya da kuruluşlar, sergiler vb.) olabildiğince yararlanılmalıdır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktısının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları ve ekonomiklik gibi belirleyici unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamaları (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar, akıllı telefon ve tablet uygulamaları, çevrim içi paylaşım platformları vb.) ile ulusal ve uluslararası projeler imkânlar çerçevesinde öğrenme-öğretme süreçlerine dâhil edilmelidir. Bununla birlikte millî ve dinî günler, bayramlar, önemli olaylar ile belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin millî ve manevî bilinçleri geliştirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme uygulamaları beceri temelli olarak yapılandırılmıştır. Öğrenme çıktıları doğrultusunda değerler, eğilimler, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileriyle birlikte ele alınan kavramsal beceriler ve alan becerileri; içeriğin öğrenciler tarafından öğrenilmesi sırasında kullanılacak öğretim kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin belirlenmesinde önemli rol oynar. Örneğin sentezleme becerisinde kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçları ile bilgi toplama becerisinde kullanılacak araçlar farklılık gösterecektir.
- Öğrencilerin dinî ve ahlaki kavramları anlamlandırma, ilişkilendirme, çıkarım yapma ve farklı bağlamlara aktarabilme gibi kavramsal beceriler ve alan becerileri aracılığıyla yapılandırılmaları hedeflenmiştir. Programda soyut içeriğin somutlaştırılmasını sağlamak, olası kavram yanlışları ve kavramsal karışıklıkların önüne geçmek, derinlemesine öğrenmeyi ve doğru anlamlandırmayı desteklemek amacıyla öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme çıktıları ve öğrenci özellikleri dikkate alınarak kavram haritası, kavram ağı, anlam çözümleme tablosu, kavram bulmacası, kavram karikatürü ve kavramsal değişimi destekleyen metinler gibi öğrenme araçlarına yer verilmesi önerilmiştir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında değer kazanımına yönelik önerilerde de bulunulmuştur. Öğrenme-öğretme sürecinde değerlerin öğrencilere kazandırılması, uygun yer ve zamanda bu değerlerin edinilmesini sağlayacak yaşantıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşantılara aktif olarak katılmasıyla gerçekleştirilmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerler dışında okul çevresindeki toplumsal ve kültürel özellikler ile öğrenci özellikleri gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak öğretim programı kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programdaki değerlere uygun öğrenme-öğretme uygulamaları oluşturmanın yanında öğrencilerde değerlerin içselleştirilmesine de dikkat edilmeli, değerler eğitiminde farklı yaklaşımlardan yararlanılmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğretmenler; gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir “uzman”, öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemeye ve yönlendirmeye yardımcı bir “rehber” olmalı ve uygun öğrenme ortamlarını sağlamada etkin görev üstlenmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktısına uygun köprü kurmalı; öğretim kuram, model, strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken hem öğrencilerin bütüncül gelişimlerini hem de öğrenmelerin kalıcı ve etkili bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme süreçlerini zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerini dikkate almak suretiyle öğretmenler; harita, resim, fotoğraf, müzik, minyatür, gravür, hat, edebiyat, mimari, tiyatro, sinema gibi unsurlar ile geleneksel ve/veya modern sanat ürünlerini kullanmalıdır. Ayrıca öğretmenler öğrenme çıktılarına uygun olarak anı, biyografi, efsane, fıkra, gezi yazısı, hikâye, makale, marş, mektup, tarihî roman, siyasetname, söylev, şarkı, türkü, şiir, deyiş ve tiyatro gibi edebî türlerden faydalanmalıdır.
- Geleneksel ve çağdaş öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin yanı sıra altı şapkalı düşünme, düşün-eşleş-paylaş, eğitsel oyun, görüş geliştirme ve istasyon gibi alternatif öğretim tekniklerinden de yararlanılmalıdır. Bununla birlikte program uygulanırken Türk dilinin doğru, etkili ve güzel kullanımı çerçevesinde ders içeriğine uygun kitap listeleri belirlenmeli; bu kitapların okunması konusunda öğrenciler özendirilmelidir.

- Öğrenme-öğretme uygulamalarının gerçekleştirilmesinde temel dinî kaynakların kullanılması önemlidir. Bu bağlamda öğrenme-öğretme uygulamalarında içerik çerçevesinin daha iyi aktarımına imkân veren ayet meallerine ve hadislerle yer verilmelidir. Ayet, ayet mealleri ve hadis metinleri seçiminde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan kaynaklar esas alınmalı, bunun yanı sıra literatürde kabul gören eserlere başvurulmalıdır. Ancak bu kaynaklar kullanılırken telif hakları ve etik kuralları göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle dijital kaynakların kullanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır.

Farklılaştırma

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda farklılaştırma bölümü, her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerini tanıyarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölüm ders kitaplarında yer almayacaktır. Bu bölümde öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarlama yaklaşımlarının ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.
- Program, okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken öğrenme düzeyi farklı öğrenciler ve akranlarına göre farklı özellikleri olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- Farklılaştırma, zenginleştirme ve destekleme bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmek için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Destekleme ise öğrenme-öğretme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene önerilerin sunulduğu bölümdür. Programda zenginleştirme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamaları üzerine "konu, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme" açısından daha üst düzey etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır. Desteklemede ise mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiş, öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmeni ve akranlarıyla birlikte gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmıştır.

1.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

4. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Günlük Hayat ve Din	5	16	22
2. Allah Sevgisi	5	14	19
3. Peygamberlerin Sevgisi	5	14	19
4. Ahlaki Değerlerimiz	4	12	17
5. Haklar ve Sorumluluklar	5	12	17
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	24	72	100

5. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Allah İnancı	4	14	19
2. Namaz	4	18	25
3. Kur'an-ı Kerim	4	14	19
4. Peygamber Kıssaları	3	12	17
5. Mimarimizde Dinî Motifler	3	10	14
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	18	72	100

6. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Peygamber ve İlahi Kitap İnancı	4	16	22
2. Ramazan ve Oruç	4	14	19
3. Ahlaki Davranışlar	5	12	17
4. Peygamberliğinden Önce Hz. Muhammed	4	14	19
5. Kültürümüzdeki Dinî Motifler	1	12	17
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	18	72	100

7. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Melek ve Ahiret İnancı	4	14	19
2. Hac, Umre ve Kurban	4	14	19
3. İslam Düşüncesinde Yorumlar	4	14	19
4. Peygamber Olarak Hz. Muhammed	4	16	22
5. Yaşayan Dünya Dinleri	1	10	15
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	17	72	100

8. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Kader İnancı	4	16	22
2. Zekât ve Sadaka	4	14	19
3. Din ve Sosyal Hayat	3	12	17
4. Kur'an ve İnsan	5	14	19
5. Müslümanların Bilim ve Kültüre Katkısı	3	12	17
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	19	72	100

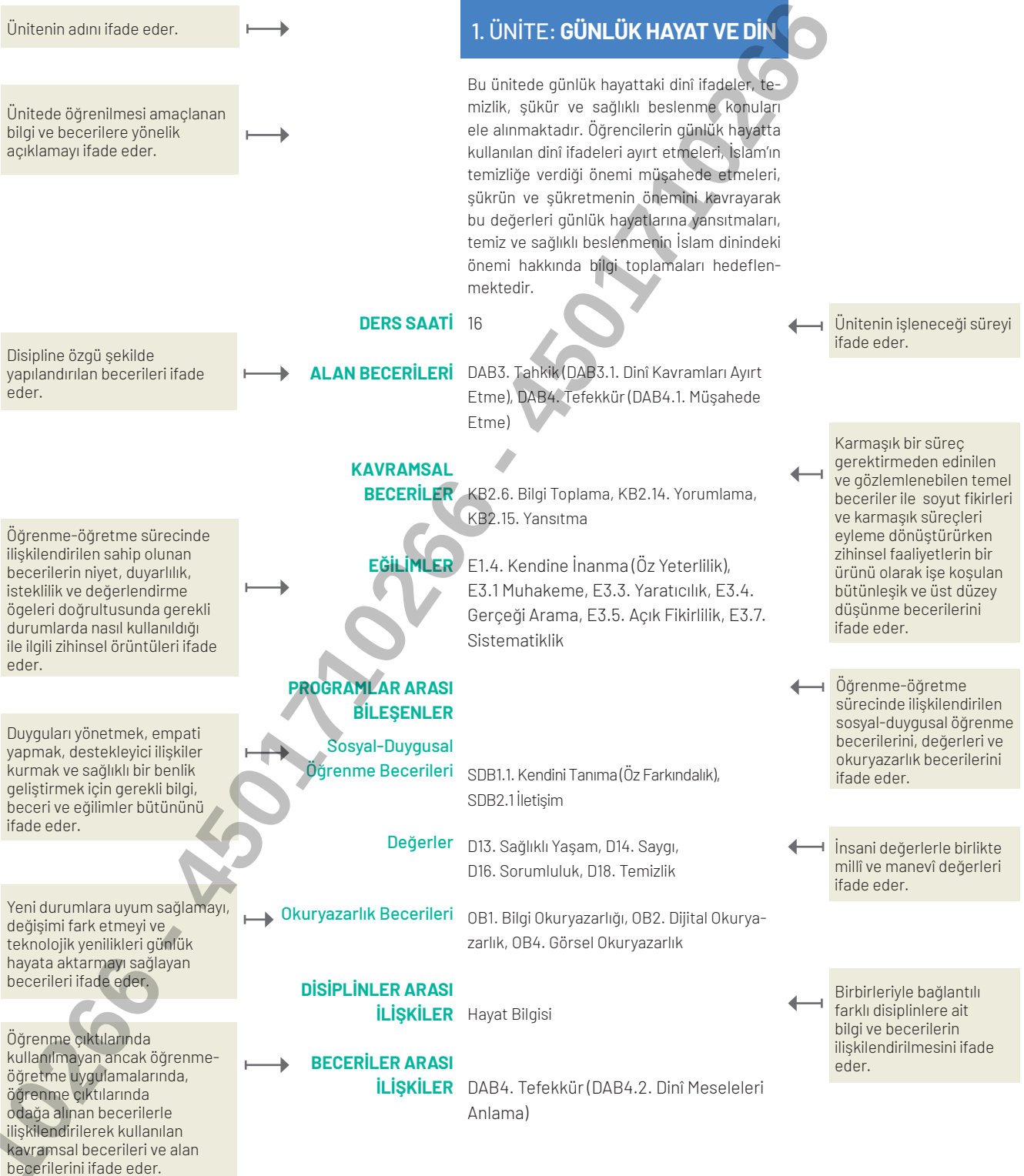
1.4. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

DERS KİTABI	FORMA SAYISI	KİTAP EBATLARI
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 4	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 5	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 6	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 7	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 8	11-13	19,5 cm X 27,5 cm

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. faaliyetler için ayrılan süredir. Söz konusu faaliyetler için ayrılan süre eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

1.5. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda her sınıf düzeyinde beş ünite yer almaktadır. Ünitelerin yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar şematik olarak aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme-öğretme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.	ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	DKAB.4.1.1. Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri ayırt edebilme a) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri tespit eder. b) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerin önemini araştırır. c) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri ilişkili olduğu alana göre etiketler.	DKAB.4.1.1. Öğrenme çıktı numarası Ünite Numarası Sınıf seviyesi Ders kodu
Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar, semboller vb. ifade eder.	İÇERİK ÇERÇEVESİ Genellemeler/İlkeler/ Anahtar Kavramlar/ Semboller vb.	Günlük Hayatta Dinî İfadeler hamt, haram, helal, selam, şükür	Öğrenme-öğretme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (konuya/ alt konuya ilişkin sınırlar) ifade eder.
Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ağlara dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)	Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kısa cevaplı sorular, boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları, anlam çözümleme tablosu, çıkış kartı, tanılayıcı dallanmış ağaç ve açık uçlu sorular kullanılabilir.	Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.
Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ağlara dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI Temel Kabuller	Öğrencilerin dinî ifadeleri günlük yaşamlarında duydukları, temizliğin sağlıkla ilişkisini bildikleri ve İslam'ın şükür, temizlik ve sağlıklı beslenmeye verdiği öneme dair temel farkındalıkları olduğu kabul edilmektedir.	Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.	Ön Değerlendirme Süreci Köprü Kurma	Öğrencilere günlük hayatta duydukları dinî ifadeler ile beslenme ve temizlik alışkanlıkları ile ilgili sorular sorularak ön bilgileri tespit edilebilir.	Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	Dinî ifadeler, şükür, temizlik ve sağlıklı beslenme konularının öğrencilerin yakın çevrelerinde sıkça karşılaştıkları söz ve davranışlarla ilişkisi kurulabilir. Bu konuların, hangi durumlarda ortaya çıktığı ve nasıl uygulandığı üzerinden günlük hayatla bağlantı kurulabilir.	
Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren eğitim yaklaşımlarını ifade eder.	FARKLI LAŞTIRMA Zenginleştirme	DKAB.4.1.1 Öğrencilere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerin yer aldığı çeşitli içerikler gösterilebilir. Gerçeği arama eğiliminden hareketle öğrencilerden bismillahirrahman- nırrahim, maşallah, inşaallah, selamünaleyküm, aleyküm selam, elhamdülillahi, estağfirullah ve sübhanallah gibi dinî ifadeleri tespit etmeleri ve bunların önemini araştırmaları istenir (E3.4). Bu ifadeler besmele, hamt, selam, estağfirullah, sübhanallah başlıkları altında anlamlarıyla birlikte açıklanır.	Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.
Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.	Destekleme	Dinî ifadeleri ve bu ifadelerin kullanıldığı yerleri içeren bir hikâye okunarak öğrencilerden hikâyede geçen dinî ifadeleri belirlemesi ve kendi hayatından bunlarla ilgili örnekler vermesi istenebilir.	Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.
	ÖĞRETMEN YANSITMALARI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.	

2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELERİ

4. SINIF

1. ÜNİTE: GÜNLÜK HAYAT VE DİN

Bu ünite de günlük hayattaki dinî ifadeler, temizlik, şükür ve sağlıklı beslenme konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri ayırt etmeleri, İslam'ın temizliğe verdiği önemi müşahade etmeleri, şükürün ve şükretmenin önemini kavrayarak bu değerleri günlük hayatlarına yansıtma, temiz ve sağlıklı beslenmenin İslam dinindeki önemi hakkında bilgi toplamaları hedeflenmektedir. Sübhaneke duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ DAB3. Tahkik (DAB3.1. Dinî Kavramları Ayırt Etme), DAB4. Tefekkür (DAB4.1. Müşahade Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E3.1 Muhakeme, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1 İletişim

Değerler D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Hayat Bilgisi

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER DAB4. Tefekkür (DAB4.2. Dinî Meseleleri Anlama)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.1.1. Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri ayırt edebilme

- a) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri tespit eder.
- b) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerin önemini araştırır.
- c) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri ilişkili olduğu alana göre etiketler.

DKAB.4.1.2. İslam'ın temizliğe verdiği önemi müşahade edebilme

- a) İslam'ın temizliğe verdiği önemle ilgili merak ettiği konuları belirler.
- b) İslam'ın temizliğe verdiği önemle ilgili belirlediği konular hakkında soru sorar.
- c) İslam'ın temizliğe verdiği önemle ilgili konuları inceler.
- ç) İslam'ın temizliğe verdiği önemle ilgili incelediği konular hakkında çıkarım yapar.

DKAB.4.1.3. Allah'a (cc) şükürün önemini hayatına yansıtabilme

- a) Allah'a (cc) şükür ile ilgili tecrübelerini gözden geçirir.
- b) Allah'a (cc) şükür ile ilgili tecrübelerinden hareketle Allah'a (cc) şükürün önemi hakkında çıkarım yapar.
- c) Allah'a (cc) şükürün önemi hakkında yaptığı çıkarımları değerlendirir.

DKAB.4.1.4. İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda bilgi toplayabilme

- a) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunu araştırır.
- b) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda bilgiler bulur.
- c) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.4.1.5. Sübhaneke duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Sübhaneke duasını ve bu duanın anlamını okur.
- b) Sübhaneke duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Sübhaneke duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Günlük Hayatta Dinî İfadeler
Allah Temiz Olmamı İster
Allah Şükretmemi İster
Allah Sağlıklı Beslenmemi İster
Bir Dua Öğreniyorum: Sübhaneke Duası

Anahtar Kavramlar

hamt, haram, helal, selam, şükür

**ÖĞRENME
KANITLARI
(ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME)**

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kısa cevaplı sorular, boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları, anlam çözümleme tablosu, çıkış kartı, tanılayıcı dallanmış ağaç ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: Öğrencilerden İslam'a göre temizlik, şükür ve sağlık konulu bir günlük hazırlamaları istenebilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**

Temel Kabuller

Öğrencilerin dinî ifadeleri günlük yaşamlarında duydukları, temizliğin sağlıkla ilişkisini bildikleri ve İslam'ın şükür, temizlik ve sağlıklı beslenmeye verdiği öneme dair temel farkındalıkları olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere günlük hayatta duydukları dinî ifadeler ile beslenme ve temizlik alışkanlıkları ile ilgili sorular sorularak ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma

Dinî ifadeler, şükür, temizlik ve sağlıklı beslenme konularının öğrencilerin yakın çevrelerinde sıkça karşılaştıkları söz ve davranışlarla ilişkisi kurulabilir. Bu konuların, hangi durumlarda ortaya çıktığı ve nasıl uygulandığı üzerinden günlük hayatla bağlantı kurulabilir.

**Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları**

DKAB.4.1.1

Öğrencilere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerin yer aldığı çeşitli içerikler gösterilebilir. Öğrencilerden bismillahirrahmanirrahim, maşallah, inşallah, selamünaleyküm, aleykümselem, elhamdülillah, estağfirullah ve sübhanallah gibi dinî ifadeleri tespit etmeleri ve bunların önemini araştırmaları istenir **(E3.4)**. Bu ifadeler besmele, hamt, selam, estağfirullah, sübhanallah başlıkları altında anlamlarıyla birlikte açıklanır. Öğrencilere bu ifadeleri hangi durumlarda ve ne amaçla kullandıkları, besmele çekmenin veya selamlaşmanın onlara ne hissettirdiği gibi sorular sorulur. Öğrencilerin bu ifadeleri kullanırken ortaya çıkan duygu, düşünce ve davranışlarını fark etmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerden günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri ilişkili olduğu alana göre etiketlemeleri istenir. Bunun için sınıflandırma tablosu kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları, anlam çözümleme tablosu ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.1.2

Öğrencilerden temizliğin önemi, gerekliliği ve sağlıkla ilişkisi hakkında düşünceleri ve düşüncelerini paylaşmaları istenir **(E3.5)**. İslam'ın temizliğe verdiği önemle ilgili öğrencilerin merak ettikleri konuları belirlemeleri istenir. Öğrenciler belirledikleri konular hakkında soru sorar. Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) konuyla ilgili uygun görseller gösterilebilir ve öğrencilerin bu görselleri yorumlaması sağlanabilir **(OB4)**. Öğrencilerin konuyla ilgili şiir, hikâye vb. yazmaları istenebilir. Bedensel temizliğin anlamı, bedenimizi temiz tutma yolları, kişisel temizlik ve bakımın önemi ile Allah'ın (cc) temizliği emretmesi gibi konular incelenir **(D18.1)**. Allah'ın (cc) temizlikle ilgili emirleri kapsamında abdest konusuna değinilir. Hz. Muhammed'in (sav) temizliğe verdiği önemle ilgili örneklerle yer verilir. Öğrencilerin bedeninin Allah'ın (cc) bir emaneti olduğunu fark etmesi ve Allah'ın (cc) temiz olmamızı istediği çıkarımına ulaşması sağlanır. Öğrencilerden yaşadığımız ortamın temiz olmasının sağlığımız ile ilişkisini anlatan özgün bir görsel çalışması yapması istenir **(E3.3, OB4)**. Böylece öğrencilerin yaşadıkları çevreyi temiz tutmaya dikkat etmeleri sağlanır **(D18.2, D18.3)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.1.3

Öğrencilere kendilerine yapılan iyiliklere nasıl karşılık verdikleri, teşekkür etmenin ne anlama geldiği; ne zaman, kime ve neden teşekkür edileceği sorulur. Bunun için soru-cevap tekniği kullanılır. Kendi hayatlarını düşünerek teşekkür kavramı ile ilgili duygu, düşünce ve tecrübelerini gözden geçirmeleri istenir. Teşekkür etmenin saygının gereği olduğuna vurgu yapılır **(D14.1)**. Allah'ın (cc) bizlere verdiği nimetler anlatılarak bu nimetlerden ötürü Allah'a (cc) şükretme ifadelerini hatırlamaları istenir. Şükür ile teşekkür arasındaki ilişki ve şükürün insana katkıları konusunda farkındalık oluşturmak için öğrencilerin Allah'a (cc) şükürün önemiyle ilgili çıkarım ve değerlendirme yapması sağlanır. Öğrencilerden Allah'a (cc) şükür konusunu içeren bir hikâye yazmaları ve bunları sınıfta paylaşmaları istenir **(OB1)**. Öğrencilerin yazdıkları hikâyeyi paylaşırken duygu ve düşüncelerini açık bir dille ifade etmeleri desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrenciler arkadaşlarından dinledikleri hikâyelerin konularını inceler ve içerdiği mesajları kendi cümleleriyle yeniden ifade eder. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.1.4

Sağlıklı beslenmenin önemi konusunda öğrencilere sorular sorulur. Öğrencilerden konu hakkında araştırma yapmaları istenir **(E3.7)**. Öğrenciler, buldukları bilgileri kullanarak "Sağlıklı beslenirsek vücudumuzda neler olur?" sorusuyla ilgili çıkarımda bulunur **(E1.4)**. Konuyla ilgili hayat bilgisi dersinden yararlanılır ve sağlıklı beslenmenin önemine dair farkındalık oluşturmak için drama çalışması yaptırılabilir. Öğrencilerin yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmenin, kişinin kendi bedenine karşı sorumluluğunu yerine getirmesi anlamına geldiğini fark etmesi sağlanır **(D13.1, D16.1)**. Helal ve haram kavramları ele alınarak öğrencilerin bu kavramlara ilişkin farkındalık kazanmaları sağlanır **(DAB4.2)**. Öğrencilerden İslam'ın helal ve sağlıklı beslenmeye verdiği önem hakkında araştırma yapmaları istenir. Öğrencilerin buldukları bilgiler öğretmen rehberliğinde doğrulanır. Öğrencilerin bunları yazarak kaydetmeleri sağlanır. İslam dininin insan sağlığına verdiği önemden yola çıkılarak İslam'a göre uygun beslenme ilkeleri ayet ve hadislerle ele alınır. İslam dininin israftan kaçınma, temiz ve helalinden beslenme konusuna verdiği önem kısaca açıklanır. Yemeğe başlarken ve yemeği bitirirken yapılacak dualara örnek verilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları ve tanılayıcı dallanmış ağaç kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak İslam'da temizlik, şükür ve sağlık konulu bir günlük hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan günlük, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.4.1.5

Öğrencilere "Sübhanke duası hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Bu duanın nerelerde okunduğuna dair bilgi verilir. Sübhanke duasının doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Sübhanke duasını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu duayı doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Sübhanke duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Öğrencilerin yaşadıkları toplumun manevi değerlerine saygı duymalarını sağlamak amacıyla röportaj yapmaları istenebilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Allah'a (cc) şükretmenin insana kazandırdıkları hakkında afiş çalışması hazırlaması istenebilir. Sağlıklı beslenmenin önemini anlatan kısa film senaryosu yazması istenebilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Sübhaneke duasını ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme Dinî ifadeleri ve bu ifadelerin kullanıldığı yerleri içeren bir hikâye okunarak öğrencilerden hikâyede geçen dinî ifadeleri belirlemesi ve kendi hayatından bunlarla ilgili örnekler vermesi istenebilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: ALLAH SEVGİSİ

Bu ünite de Allah'ın (cc) birliği ve yüceliği, Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi, dua, kelimeitevhit ve kelimeişehadet konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin Allah'ın (cc) birliği ve yüceliğini kavramaları amaçlanmaktadır. Gözlemlerinden yola çıkarak Allah'ın (cc) insanlara olan sevgisini, merhametini ve iyiliğini müşahade etmeleri, dua etme ihtiyacı hakkında analitik düşünceleri, kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında bilgi toplamaları hedeflenmektedir. Amentü duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.1. Müşahade Etme, DAB4.4. Dini Konularda Analitik Düşünme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak Etme, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.3. Girişkenlik, E3.1. Muhakeme, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1.Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler D14. Saygı, D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.15. Yansıtma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.2.1. Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini kavrayabilme

- a) Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini içeren ayetleri inceler.
- b) Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini kendi cümleleri ile ifade eder.

DKAB.4.2.2. Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisini müşahade edebilme

- a) Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisini belirler.
- b) Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi hakkında sorular sorar.
- c) Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi hakkında inceleme yapar.
- ç) Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi hakkında çıkarım yapar.

DKAB.4.2.3. Dua etme ihtiyacı konusunda analitik düşünebilme

- a) İletişim ile dua arasında ilişki kurar.
- b) Ayetlerden yola çıkarak dua etmenin önemi hakkında akıl yürütür.
- c) Dua etmenin önemi hakkında akıl yürütme sonunda ulaştığı çıkarımları tartışır.
- ç) Günlük hayatında yer vereceği dua örneklerini gerekçeleriyle belirler.

DKAB.4.2.4. Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında bilgi toplayabilme

- a) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet konusunu araştırır.
- b) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında bilgi toplar.
- c) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- d) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.4.2.5. Amentü duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Amentü duasını ve bu duanın anlamını okur.
- b) Amentü duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Amentü duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ı Tanıyorum
Allah Bizi Seviyor
Allah'a Dua Ediyorum
Kelimeitevhit ve Kelimeişehadet
Bir Dua Öğreniyorum: Amentü Duası

Anahtar Kavramlar

dua, şehadet, tevhit

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde çıkış kartı, kısa cevaplı sorular, doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları, kontrol listeleri, açık uçlu sorular ve öğrenme günlüğü kullanılabilir.

Performans Görevi: Öğrencilerden Allah'ın (cc) birliği, yüceliği ve kullarına olan sevgisi konulu bir poster hazırlamaları istenebilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin sevme ve sevilme duygusunu tecrübe ettikleri, dua kavramına ilişkin olarak da temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Allah'ın (cc) varlığı ve birliği ile kullarına olan sevgisinin göstergelerinin neler olabileceği sorularak öğrencilerin ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma Öğrencilere sevgilerini nasıl ifade ettikleri sorulur. Sevmenin ve sevilmenin ifade ediliş şekilleri örneklendirilerek günlük hayatla ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.2.1

Evrendeki mükemmel düzen hakkında öğrencilere soru sorulur (**E1.1**) ve Allah'ın (cc) birliği vurgulanır. Allah'ın varlığına ve birliğine inanmanın, İslam'ın temel inanç esası olduğuna değinilir. İslam'ın altı inanç esası ayrıntıya girilmeden sıralanır. Allah'ın (cc) birliği ve yüceliğiyle ilgili ayetler belirlenir ve öğrencilerin bunları incelemesi istenir. Tüm varlıkların Allah (cc) tarafından yaratıldığı vurgulanarak Allah'ın (cc) kudret sıfatı açıklanır. Öğrencilerin Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini kendi cümleleri ile ifade etmeleri sağlanır (**E1.5**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.2.2

Merhamet kavramı tanımlanır. İnsanın fitratında bulunan sevme ve sevilme duygusunun Allah'ın (cc) merhametinin göstergesi olduğuna değinilir. Öğrencilerin, Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisini verdiği nimetleri gözlemleyerek belirlemesi sağlanır. Bunun için bir gözlem formu kullanılabilir. Öğrenciler gözlemlerinden yola çıkarak Allah'ın (cc), kullarına olan sevgisi hakkında sorular sorar ve inceleme yapar (**E3.8**). Bununla ilgili cümle tamamlama etkinliği yapılabilir. Salih amel tanımlanır. Allah (cc) sevgisinin davranışlara yansımaları gerektiği vurgulanır. Öğrencilerin Allah'a (cc) duydukları sevgiyi salih amellerle nasıl gösterebileceklerine dair örnekler vermesi sağlanır (**D15.4**). Allah'ın (cc) kullarını, kullarının da O'nu sevdiği ile ilgili öğrencilerin çıkarım yapması sağlanır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, doğru yanlış soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Allah'ın (cc) birliği, yüceliği ve kullarına olan sevgisi konulu bir poster hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan poster, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.4.2.3

Öğrencilere "Dua ederken ne hissedersiniz?" ve "Hangi durumlarda dua etme ihtiyacı duyarsınız?" soruları yöneltilir. Öğrencilerin bu sorular üzerinden kendi duygu ve ihtiyaçlarını fark etmeleri beklenir (**SDB1.1**). Öğrenciler, dua etme deneyimlerine ilişkin verdikleri cevaplardan hareketle dua etme ihtiyacına dair çıkarım yapar (**KB2.15**). Duanın, ibadetin öz ve Allah'a (cc) kulluğun bir gereği olduğu açıklanır. Öğrencilerin iletişim ile dua arasında ilişki kurmaları sağlanır. Bu süreçte düşün-eşleş-paylaş tekniği kullanılabilir. Kur'an-ı Kerim'de geçen dualara ve Hz. Muhammed'in (sav) yaptığı dualara örnekler verilir. Öğrencilerden bu duaların mesajlarından yola çıkarak dua etmenin önemi hakkında akıl yürütmeleri istenir (**E3.1**). Öğrencilerin ulaştıkları çıkarımları ifade etmeleri ve tartışmaları sağlanır (**E2.3**). Öğrencilerden günlük hayatlarında yer verecekleri dua örneklerini gerekçeleriyle belirlemeleri istenir. Dua etmenin veya dua almanın insana neler hissettirdiği, kişinin duyguları üzerindeki etkisi ele alınır. Öğrencilerin kendi duygu, düşünce ve ihtiyaçlarının farkında olarak dua etmenin önemi hakkında sonuç çıkarması sağlanır. Öğrencilerin ihtiyaçları ve duyguları çerçevesinde öz değerlendirme yapmaları istenir (**SDB1.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme soruları, doğru yanlış soruları, açık uçlu sorular ve anlam çözümleme tablosu kullanılabilir.

DKAB.4.2.4

İslam'ın beş şartı ayrıntıya girilmeden sıralanır. Öğrencilerden kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında araştırma yapmaları ve bilgi toplamaları istenir. Öğrenciler; kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında ulaştıkları bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğru lar ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder. Hazırlanan afiş, broşür, pano veya duvar gazetesinin değerlendirilmesinde kontrol listeleri kullanılabilir. Öğrencilerin kelimeitevhit ve kelimeişehadetin Allah'a (cc) duyulan sevgi ve bağlılığı göstermenin bir yolu olduğunu fark etmeleri sağlanır **(D14.3, D15.3)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, doğru yanlış ve eşleştirme soruları kullanılabilir.

DKAB.4.2.5

Öğrencilere "Amentü duası hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Amentü kelimesinin anlamı açıklanır ve Amentü duası hakkında bilgi verilir. Amentü duasının doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Amentü duasını dinlemek ve bu dua hakkında bilgi sahibi olmak üzere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) uygun içerikler belirlenir. Öğrencilerin bu platformu kullanmaları sağlanarak duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Amentü duasının okunduğu yerler örneklendirilir. Öğrencilerin Amentü duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme soruları, kısa cevaplı sorular, açık uçlu sorular ve öğrenme günlüğü kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Duanın insana kazandırdıkları hakkında öğrencilerin çevresindeki kişilerle röportaj yapması istenebilir. Öğrencilerden, insanın biyolojik mükemmelliği ile Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi arasındaki ilişkiyi araştırması istenebilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Amentü duasını ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Allah'ın (cc) varlığı ve birliği konusunun öğretiminde öğrencileri desteklemek için öğrencilerin ilgisini çekecek ve anlamlandırmayı kolaylaştıracak hikâyeler, görsel materyaller ve etkileşimli dijital uygulamalar kullanılabilir. Dualar konusunda sesli okuma ve tekrar etme etkinlikleri, görsel-işitsel materyaller ve etkileşimli dijital uygulamalarla öğrenciler desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: PEYGAMBERLERİN SEVGİSİ

Bu üniteye peygamberlerin çocuklarla ve toplumla ilişkisi, çevreyi ve çalışmayı sevmesi konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin peygamberlerin çocuk sevgisi hakkında örnekler üzerinden naklî delilleri toplamaları, peygamberlerin toplumlarına olan sevgisini dua örneklerinden yola çıkarak idrak etmeleri, çevre sevgisine ilişkin akıl yürütmeleri ve peygamberlerin çalışmayı sevdiklerine dair çıkarım yapmaları hedeflenmektedir. Salli ve Barik dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.5. İdrak Etme), DAB5. Dinî Delillere Başvurma (DAB5.1. Akli/Naklî Delilleri Kullanma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.14. Yorumlama, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme) (KB2.16.2. Tümdengelsel Akıl Yürütme)

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.1. Muhakeme, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim

Değerler

D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D9. Merhamet, D15. Sevgi, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Fen Bilimleri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.3.1. Peygamberlerin çocuk sevgisiyle ilgili naklî delilleri kullanabilme

- a) Peygamberlerin çocuk sevgisiyle ilgili naklî delilleri toplar.
- b) Peygamberlerin çocuk sevgisiyle ilgili topladığı naklî deliller arasında ilişki kurar.
- c) Peygamberlerin çocuk sevgisiyle ilgili naklî delile dayalı değerlendirme yapar.
- ç) İlişki kurduğu naklî delillere peygamberlerin çocuk sevgisi konusunda bağlamına uygun olarak yer verir.

DKAB.4.3.2. Peygamberlerin toplumlarına olan sevgisini idrak edebilme

- a) Peygamberlerin hayatlarından hareketle topluma karşı davranışları ve rehber olmaları arasındaki ilişkiyi inceler.
- b) Peygamberlerin toplumları için ettikleri dua örneklerinden yola çıkarak toplumlarına sevgiyle yaklaştıkları çıkarımını yapar.
- c) Peygamberlerin toplumlarına sevgiyle yaklaştıkları çıkarımını değerlendirir.

DKAB.4.3.3. Peygamberlerin çevre sevgisine ilişkin akıl yürütebilme

- a) Peygamberlerin çevreye yaklaşımlarını inceler.
- b) Peygamberlerin davranışlarıyla çevre sevgileri arasında ilişki kurar.
- c) Peygamberlerin çevre sevgisi hakkında çıkarım yapar.

DKAB.4.3.4. Peygamberlerin çalışmayı sevdiğine dair çıkarım yapabilme

- a) Peygamberlerin çalışmayı sevdiğini fark eder.
- b) Peygamberlerin geçimlerini sağlamak için yaptıkları işleri listeler.
- c) Peygamberlerin geçimlerini sağlamak için yaptıkları işleri karşılaştırır.
- ç) Peygamberlerin çalışmaya ve üretmeye istekli olduklarına dair önerme sunar.
- d) Peygamberlerin yaşantılarından hareketle emek vererek kazanç elde etmenin önemini değerlendirir.

DKAB.4.3.5. Salli ve Barik dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlayabilme

- a) Salli ve Barik dualarını ve bu duaların anlamlarını okur.
- b) Salli ve Barik dualarının anlamlarını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Salli ve Barik dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Peygamberler Çocukları Sever
Peygamberler Toplumlarını Sever
Peygamberler Çevreyi Sever
Peygamberler Çalışmayı Sever
Bir Dua Öğreniyorum: Salli ve Barik Duaları

Anahtar Kavramlar

peygamber, salavat

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde tanılayıcı dallanmış ağaç, eşleştirme soruları, zihin haritaları, çıkış kartları, öğrenme günlüğü, doğru yanlış soruları, kısa cevaplı sorular, boşluk doldurma soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: Peygamberlerin çocuk, toplum, çevre ve çalışma sevgisi hakkında bir araştırma raporu hazırlamaları istenebilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin peygamberlik hakkında temel düzeyde fikir sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere peygamberlik kavramı, bildikleri peygamberler, peygamberlerin çevreleriyle kurdukları ilişki ve çalışmaya verdikleri değer hakkında sorular sorularak ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma

Peygamberlerin çevrelerine duydukları sevgi ve çalışmaya verdikleri değer ile öğrencilerin kendi günlük tecrübeleri arasında örneklik temelinde köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.3.1

Peygamber kavramı açıklanır. Öğrencilerden, Hz. Muhammed'in (sav) çocuklara yaklaşımını örnek alan bir kişinin nasıl davranacağını düşünmeleri ve fikirlerini paylaşmaları istenir **(E1.5, SDB2.1)**. Verilen cevaplardan hareketle peygamberlerin çocuklara şefkat ve anlayışla yaklaştıklarına dair çıkarımda bulunulur. Hz. Ali, Hz. Enes, Hz. Zeyd gibi çocuk sahibilerin Hz. Muhammed'le (sav) ilgili anlatılarına yer verilerek onun çocuklara gösterdiği ilgi ve özveri ele alınır **(D15.4)**. Hz. Muhammed'in (sav) kız ve erkek çocuklar arasında ayırım yapmadığını öğrencilerin fark etmesi sağlanır **(D1.1)**. Hz. Muhammed'in (sav) çocuklarla ilgili hadisleri belirlenir. Kur'an-ı Kerim'deki baba-oğul peygamberlerle ilgili ayetlere de dikkat çekilerek bu ayet ve hadisler ışığında öğrencilerin, peygamberlerin çocuk sevgisi hakkında nakli delilleri toplamaları sağlanır. Öğrencilerin topladığı nakli deliller arasında ilişki kurması istenir **(E3.1)**. Öğrenciler kurdukları ilişkiden hareketle peygamberlerin çocuk sevgisiyle ilgili değerlendirme yapar. Öğrencilerin bu delilleri, bağlamına uygun olarak kullanması sağlanır. Bunun için peygamberlerin çocuk sevgisi hakkında bilgi görseli hazırlama etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında tanılayıcı dallanmış ağaç, eşleştirme soruları, açık uçlu sorular ve zihin haritaları kullanılabilir. Hazırlanan araştırma raporu, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.4.3.2

Peygamberlerin toplumlarına olan sevgisi, aileleri ile ilişkilerinden yola çıkılarak ele alınır. Her peygamberin bir ailesi olduğuna ve bir toplum içinde yaşadığına dikkat çekilir. Hz. Yakub'un oğlu Hz. Yusuf ile olan sevgi dolu ilişkisine değinilir. Hz. Zekeriyya ve Hz. Yahya arasındaki aile bağı vurgulanır **(D2.1)**. Peygamberlerin hayatlarından hareketle topluma karşı davranışları ve rehber olmaları arasındaki ilişki incelenir. Peygamberlerin toplumlarına verdikleri değer, Tevbe suresi 128. ayetten hareketle ele alınır **(D5.1)**. Öğrenciler, peygamber dualarından yola çıkarak onların gönderildikleri toplumlara sevgi ve merhametle yaklaştıklarına dair çıkarımda bulunur **(D9.2, E3.1)**. Peygamberlerin toplumlarına sevgiyle yaklaştıkları çıkarımını değerlendirir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları, açık uçlu sorular ve öğrenme günlüğü kullanılabilir.

DKAB.4.3.3

Yaşadığımız çevrenin ve bu çevre içerisindeki canlıların Allah (cc) tarafından yaratıldığına dikkat çekilir. Öğrencilerden çevresindeki varlıkları gözlemlmeleri istenir. Doğanın ve hayvanların korunmasının önemi ile ilgili Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) uygun bir video izletilebilir. Böylece öğrencilerin fen bilimleri dersinden öğrendikleriyle konu ilişkilendirilebilir. Öğrencilerin diğer canlılara karşı davranışlarını değerlendirmelerine yönelik sorular sorulur **(SDB1.3)**. Bunun için öz değerlendirme formu hazırlanabilir. Peygamberlerin çevre temizliği konusundaki uyarılarına değinilir. Hayvanlara değer vermeleriyle ilgili örnek davranışları belirlenir. Peygamberlerin davranışlarıyla doğa ve hayvan sevgileri arasında öğrencilerin ilişki kurmaları sağlanır **(D5.2, D9.3, D18.3)**. Hz. Muhammed'in (sav) konuyla ilgili hadislerine yer verilir. Hadisler yorumlanarak çevre ve hayvan sevgisi hakkında çıkarım yapılır **(E3.1)**. Öğrencilerin canlıları ve çevreyi korumanın dinî bir sorumluluk olduğunu fark etmeleri sağlanır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.3.4

Öğrencilere hangi mesleklere ilgi duydukları sorulur. Her insanın geçinmek için bir işle meşgul olduğuna dikkat çekilir ve öğrencilerden peygamberlerin geçimlerini nasıl sağlamış olabilecekleriyle ilgili akıl yürütmeleri istenir. Öğrencilerin peygamberlerin meşgul oldukları işler hakkında sorular sormaları sağlanır **(E3.8)**. Öğrencilerin bazı peygamberlerin geçimlerini sağlamak için yaptıkları işleri listelemesi ve bunları karşılaştırması istenir. Öğrenciler, peygamberlerin çalışmaya ve üretmeye istekli olduklarına dair önermeler sunar **(D3.1)**. Peygamberlerin yaşantılarından hareketle emek vererek helal kazanç elde etmenin önemini değerlendirir. Bunun için konuşma halkası tekniğinden yararlanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden peygamberlerin çocuk, toplum, çevre ve çalışma sevgisi hakkında bir araştırma raporu hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan araştırma raporu, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.4.3.5

Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) salavat dinletilerek öğrencilerin dikkati çekilir. Hz. Muhammed'in (sav) ismini duyan veya söyleyen her Müslümanın onu dua ve selamla anarak ona olan sevgisini ve bağlılığını dile getirdiği belirtilir. Onun için yapılan bu dualara salavat duaları denildiği, Salli ve Barik dualarının da bu özel dualardan olduğu ifade edilir. Bu duaların nerelerde okunduğuna dair bilgi verilir. Hz. Peygamber'in ailesine "Ehlibeyt" adı verildiğine değinilerek bu dualarda onun ailesinden bahsedildiğine dikkat çekilir. Salli ve Barik dualarını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak duaların doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duaların anlamları incelenir. Duaların anlamlarından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin duaların anlamlarını kendi hayatları için anlamlı hâle getirmeleri sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Salli ve Barik dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme soruları, boşluk doldurma soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Hz. Muhammed'in (sav) çocuklara karşı davranışları incelenerek öğrencilerden, çocuk haklarına dair ilkeler çıkarması istenebilir. Peygamberlerin toplumlarına sevgisini konu alan panel etkinliği düzenlenebilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Salli ve Barik dualarını ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Peygamberlerin çalışmayı sevmeleri hakkında öğrencilerin ilgisini çekecek etkileşimli ve görsel öğrenme materyalleri (bilgi kartları, oyunlar) kullanılarak öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları ve somutlaştırmaları sağlanabilir. Derste anlatılan peygamberlerin meşgul oldukları işlerle ilgili görseller hazırlanabilir. Öğrencilerden görseldeki iş ile o işle meşgul olan peygamberin adını eşleştirmesi istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: AHLAKİ DEĞERLERİMİZ

Bu ünite de adalet, sabır ve yardımseverlik değerleri ve bu değerlerin davranışlara yansımaları ele alınmaktadır. Öğrencilerin adaletli davranmayı sorgulamaları, sabrın önemini yapılandırmaları, yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolünü ve önemini müşahade etmeleri hedeflenmektedir. Fatiha suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.1. Müşahade Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.8. Sorgulama, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E3.1. Muhakeme, E3.8. Soru Sorma, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1.İletişim

Değerler D1. Adalet, D12. Sabır, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.4.1. Adaletli davranmayı sorgulayabilme

- a) Adaleti kendi ifadeleri ile tanımlar.
- b) Adaletle ilgili sorular sorar.
- c) İslam'ın adalete verdiği önem hakkında bilgi toplar.
- ç) İslam'ın adalete verdiği önem hakkında topladığı bilgilerin doğruluğunu öğretmen rehberliğinde değerlendirir.
- d) İslam'ın adalete verdiği önem hakkında toplanan bilgiler üzerinde çıkarım yapar.

DKAB.4.4.2. Sabır değerinin önemini yapılandırabilme

- a) İnsan ilişkilerini inceleyerek sabır değerinin önemini içeren nedensel ilişkiler ortaya koyar.
- b) Sabır değerinin önemi hakkında ortaya koyduğu ilişkilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.4.4.3. Yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolünü ve önemini müşahade edebilme

- a) Yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolü ve önemiyle ilgili merak ettiği konuları belirler.
- b) Yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolü ve önemiyle ilgili belirlediği konular hakkında soru sorar.
- c) Yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolü ve önemiyle ilgili merak ettiği konuları inceler.
- ç) Yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolü ve önemiyle ilgili incelediği konular hakkında çıkarım yapar.

DKAB.4.4.4. Fatiha suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Fatiha suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Fatiha suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Fatiha suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Adalet
Sabır
Yardımseverlik
Bir Sure Öğreniyorum: Fatiha Suresi

Anahtar Kavramlar

adalet, ahlak, sabır, yardımseverlik

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde çıkış kartı, Frayer modeli, öğrenme günlükleri, boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: İslam'da adalet, sabır ve yardımseverlik konulu bir poster hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin adalet, sabır ve yardımseverlik gibi ahlaki değerler hakkında temel düzeyde fikir sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) adalet, sabır ve yardımseverlik temalı videolar izlemesi sağlanabilir. Öğrencilerin ahlaki değerlerle ilgili bilgilerini tespit etmek amacıyla anlam çağrışım haritası kullanılabilir.

Köprü Kurma

Ahlaki değerlerin insan ilişkilerindeki rolü ile günlük hayat arasında bağlantı kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.4.1

Öğrencilere ayet ve hadisler çerçevesinde ahlak ve ahlaki değerlerle ilgili kısaca bilgi verilir. Öğrencilerin, adalet kavramını kendi ifadeleriyle tanımlamaları sağlanır. Adalet kavramı tanımlanır. Kavramın ölçülü ve dengeli olmak anlamlarını da içerdiğine değinilir. Ayet ve hadislerden yararlanarak öğrencilere adaletle ilgili bilgi verilir. Öğrencilerden adaletli olmanın gerekliliği hakkında düşüncelerini paylaşmaları istenir (**SDB2.1**). Bunun için örnek olay tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin adaletle ilgili merak ettiği soruları not etmeleri istenir. Soracakları soruları belirledikten sonra küçük kağıtlara yazarak bir kutuya atmaları istenir. Sorular kutuda toplanır ve öğrencilere sırayla seçtirilir. Öğrencilerin seçtikleri soruları cevaplaması beklenir (**D1.2, D1.3**). Verilen cevapların doğruluğu, öğretmen tarafından değerlendirilerek öğrencilere dönütler verilir. Öğrencilerden, İslam'ın adalete verdiği önem hakkında bilgi toplamaları sağlanır. Toplanan bilgilerin doğruluğu öğretmen rehberliğinde doğrulanır (**KB2.6**). Bu bilgiler üzerinden öğrencilerin çıkarım yapmaları sağlanır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, Frayer modeli ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.4.2

Sabır kavramı tanımlanarak konu hakkında bilgi verilir. Sabrın duygu, düşünce ve davranışlarda kontrollü olmak anlamına geldiği öğrencilere fark ettirilir (**D12.2**). Sabırlı insanın özellikleri belirlenir. Müminlerin sabırlı olduğuna vurgu yapılır. Öğrencilerin insan ilişkilerinde sabrın önemini fark etmeleri için günlük hayattan örnekler verilir. Öğrencilerin bu örnekler hakkında tartışmaları sağlanır (**E3.10**). Bunun için tartışma tekniği kullanılabilir. Böylece sabırlı olmanın önemini içeren nedensel ilişkiler ortaya konulur. Öğrencilere günlük hayatlarıyla özdeşleştirmeleri için aile ve arkadaşlık ilişkileri üzerinden sabırlı olmaya dair örnekler verilir. Karşılaştıkları zorluklar karşısında olumlu bakış açısına sahip olmaları gerektiği vurgulanır (**D12.1**). Hz. Muhammed'in (sav) sabırlı oluşuna dair örnekler verilir. Sabır değeri hakkında verilen bilgiler doğrultusunda, bu değerin önemiyle ilgili ortaya konulan ilişkilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirilmesi sağlanır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrenme günlükleri ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.4.3

Yardımseverlik tanımlanır. Öğrencilerden yardımseverliğin insan ilişkilerinde rolü ve önemiyle ilgili merak ettiği konuları belirlemeleri ve belirledikleri konular hakkında soru sormaları istenir **(E3.8)**. Bunun için soru kutusu tekniği kullanılabilir. Yardımsever insanın özellikleri ayetlerle açıklanır. Hz. Muhammed'in (sav) hayatından yardımseverliğe dair örnekler verilir. Cömert ve iyiliksever olmanın öneminden bahsedilir **(D20.1, D20.3)**. Yardımlaşma örnekleri verilerek öğrencilerin konuyu pekiştirmeleri sağlanır. Ensar ve muhacir kardeşliği konusu incelenir. Buradan hareketle öğrencilerin yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolü ve önemine ilişkin çıkarım yapmaları beklenir. Yardımsever olmanın insan ilişkilerindeki rolüne ve önemine dair sonuç çıkarmaları sağlanır. Konuyla ilgili olarak Kızılay Haftası'na değinilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak İslam'da adalet, sabır ve yardımseverlik konulu bir poster hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan poster, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.4.4.4

Öğrencilere "Fatiha suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Fatiha kelimesinin anlamı açıklanarak Fatiha suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Fatiha suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Fatiha suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Fatiha suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden, ahlaki değerler arasından seçtikleri değerle ilgili kısa bir hikâye oluşturarak çocuk kitabı tasarımları istenebilir. Öğrencilerin, Kur'an-ı Kerim'den sabır içerikli kıssalara ulaşarak bu kıssalardan akıllarında kalanları öğretmen rehberliğinde arkadaşlarıyla sınıf ortamında paylaşımları sağlanabilir. Yardımseverlik değeri için kermes düzenlenip gelirinin ihtiyaç sahibi insanlara ulaştırılması sağlanabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Fatiha suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilere adaletle ilgili hikâyeler sunularak öğrencilerin adalet kavramını somutlaştırmaları sağlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: HAKLAR VE SORUMLULUKLAR

Bu ünite de hak ve sorumluluklar konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin toplumdaki herkesin temel hak ve özgürlüklere sahip olduğunu açıklamaları, kişisel hakları sentezleyerek bunlara saygı duymaları, temel bir hak olarak mahremiyet konusunu anlamaları ve bu hakkın korunması gerektiğine dair farkındalık kazandırmaları amaçlanmaktadır. İnsanlara karşı sorumluluklarını özetlemeleri, Allah'a (cc) karşı sorumluluklarını inanç ve ibadet açısından çözümlemeleri hedeflenmektedir. Rabbena dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.2. Dinî Meseleleri Anlama)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.14. Yorumlama, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E1.1.Merak, E2.1.Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.1.Muhakeme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.3.Sosyal Farkındalık, SDB3.3.Sorumlu Karar Verme

Değerler D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.5.1. Kişisel hakları sentezleyebilme

- a) Kişisel hakları açıklar.
- b) Kişisel haklar arasında ilişki kurar.
- c) Kişisel hakları birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

DKAB.4.5.2. Mahremiyeti anlayabilme

- a) Mahremiyeti fark eder.
- b) Mahremiyeti tanımlar.
- c) Mahremiyetin ortaya çıktığı durumları açıklar.
- ç) Hak ve sorumluluklar açısından mahremiyetin özelliklerini belirler.

DKAB.4.5.3. İnsanlara karşı sorumluluklarını özetleyebilme

- a) İnsanlara karşı sorumluluklarını çözümler.
- b) İnsanlara karşı sorumluluklarını sınıflandırır.
- c) İnsanlara karşı sorumluluklarını yorumlar.

DKAB.4.5.4. Allah'a (cc) karşı sorumluluklarını çözümleyebilme

- a) Allah'a (cc) karşı inanç ve ibadet sorumluluklarını sıralar.
- b) İnanç ve ibadetle ilgili sorumluluklar arasındaki ilişkileri inceler.

DKAB.4.5.5. Rabbena dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlayabilme

- a) Rabbena dualarını ve bu duaların anlamlarını okur.
- b) Rabbena dualarının anlamlarını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Rabbena dualarının anlamlarını, değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kişisel Haklar ve Haklara Saygı
Mahremiyet
İnsanlara Karşı Sorumluluklarım
Allah'a Karşı Sorumluluklarım
Bir Dua Öğreniyorum: Rabbena Duaları

Anahtar Kavramlar

hak, mahremiyet, sorumluluk

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kısa cevaplı sorular, boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları, zihin haritaları, doğru yanlış soruları, çıkış kartları, bilgi kartları, zihin haritaları, kavram haritaları, sınıflandırma tabloları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi: İslam'da kişisel haklar ve mahremiyet konulu bir bilgi görseli hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin aile ve okul rolleri üzerinden hak ve sorumluluk kavramları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Sahip oldukları hak ve sorumlulukların neler olduğu sorularak öğrencilerin ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin sahip oldukları toplumsal roller ile ünitelerde işlenecek olan kişisel haklar ve Allah'a karşı sorumluluklar arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.5.1

Öğrencilere kişisel haklarla ilgili neler bildikleri sorulur (**E1.1**). Hak kavramı açıklanır ve kişisel hakların neler olduğu belirlenir. Herkesin temel kişisel haklara sahip olduğu ve İslam'ın kişisel haklara önem verdiği belirtilir. Öğrencilere aile içindeki, okuldaki ve ülkedeki insanların hakları konusunda farkındalık kazandırılır. Toplumsal rollerin insanlara kazandırdığı haklara örnekler verilerek öğrencilerin bunlarla kişisel haklar arasında ilişki kurması sağlanır. Hz. Muhammed'in (sav) toplumsal rolleri üzerinden örnekli çerçevesinde (bir baba, evlat, dede, arkadaş, eş olarak) haklara değinilir. Öğrencilerin, kişisel haklar konusunda farkındalık kazanarak empati ve kişiler arası iletişimde nezaket becerilerini geliştirmesi sağlanır (**E2.1, D5.1, SDB2.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları, zihin haritaları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.5.2

Öğrencilere günlük hayatta gizli kalması gereken konuların neler olduğu hakkında sorular sorulur. Verilen cevaplar üzerinden öğrencilerin mahremiyeti fark etmesi ve tanımlaması sağlanır. Öğretmen rehberliğinde Eğitim Bilişim Ağı'nda (EBA) bulunan mahremiyet konulu içerikler sınıfta paylaşılır. Öğrencilerin mahremiyetin ortaya çıktığı durumları açıklamasına imkân tanınır. Bu aşamada örnek olaylar tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin; mahremiyetin temel bir hak olduğu, bu hakka saygı gösterilmesi gerektiği ve her bireyin değerli olduğu bilgisine ulaşması sağlanır (**D14.1**). Öğrencilere, kişisel eşyaları korumaya, başkalarını rahatsız edecek davranışlardan uzak durmaya ve özel hayatın gizliliğini ihlal edecek davranışlardan kaçınmaya dair farkındalık kazandırılır (**D8.1, D8.4**). Mahremiyet, hak ve sorumluluk bağlamında açıklanır. Öğrencilerden mahremiyetin özelliklerini belirlemeleri istenir. Bu süreçte öğrencilerin, mahremiyetle ilgili durumlarda çevrelerine karşı sorumluluklarının bilincinde olarak uygun ve sorumlu kararlar vermeleri beklenir (**SDB3.3**). Bunun için kart gösterme tekniği kullanılabilir. Sosyal medyanın kullanımında mahremiyete önem verilmesi ve kendi mahremiyetinin yanında başkalarının mahremiyetine de saygı gösterilmesi gerektiği yaşa uygun olarak açıklanır. Mahremiyete saygının İslam ahlakının temel ilkelerinden biri olduğu vurgulanır. Hz. Muhammed'in (sav) mahremiyet konusuyla ilgili örnek davranışlarına yer verilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında doğru yanlış soruları, çıkış kartları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak İslam'da kişisel haklar ve mahremiyet konulu bir bilgi görseli hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan bilgi görseli dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.4.5.3

Sorumluluk kavramı açıklanır. Öğrencilere “Kimlere/nelere karşı sorumluluklarımız var?” sorusu sorulur. Verilen cevaplardan hareketle insanın kendisine, ailesine, çevresine ve Allah’a (cc) karşı sorumlulukları olduğu sonucuna ulaşarak bu maddeler sıralanır. İnsanın bedensel, ruhsal ve sosyal iyi oluşu için çaba göstermesinin ve kendini tehlikeye sokacak davranışlardan kaçınmasının kendisine karşı sorumluluğu olduğu belirtilir (**D16.1**). Verilen görevleri yerine getirmek ortak kullanım alanlarını korumak ve temiz kullanmak, toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uymak gibi sorumluluklarının da olduğu açıklanır. İnsanlara karşı sorumluluklarla ilgili Eğitim Bilişim Ağı’nda (EBA) bulunan görseller gösterilerek öğrencilerin bu sorumlulukları belirlemesi ve çözümlemesi sağlanır (**D16.2, D16.3**). Diğer insanlara karşı sorumluluklar tanımlanır. Bu sorumluluklar söz ve davranışlarda doğru olmak, yardımlaşmak ve dayanışmak, büyükleri saymak, küçükleri sevmek, komşuları ve akrabaları gözetmek şeklinde sınıflandırılır. İslam dininin bu sorumluluklara verdiği önem vurgulanır. Öğrencilerin bu sorumlulukların toplumsal hayata etkisini kendi cümleleriyle yorumlamaları sağlanır. Böylece insanlara karşı şefkatli, sevgi dolu ve duyarlı davranma konusunda öğrencilere bilinç kazandırılır (**D5.1, D9.2**). Öğrencilerden, insanların birbirlerine karşı sorumluluklarını ortaya koyan olumlu davranışlar göstermeleri beklenir (**SDB1.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları, sınıflandırma tabloları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.4.5.4

Öğrencilerin kişisel ve toplumsal sorumluluklarından hareketle kendisini yaratan ve her türlü nimeti bahşeden Allah’a (cc) karşı da sorumlulukları olduğunu fark etmesi sağlanır (**E2.2**). Allah’a (cc) karşı inanç ve ibadet alanlarında sorumluluklarımızın olduğu öğrencilere ifade edilir. Allah’a (cc) duyulan sevginin ibadetlerle gösterildiği belirtilir (**D15.3**). Öğrencilerin ibadet eden insanları izleyerek ibadetin insan üzerindeki etkilerini fark etmeleri sağlanır. Allah’a (cc) karşı sorumlulukları yerine getirmenin güzel ahlaka katkısı vurgulanır. Ahlaki değerlerin kazanılması ve korunmasının O’na karşı sorumlulukların yerine getirilmesiyle ilişkisi açıklanır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında bilgi kartları ve zihin haritaları kullanılabilir.

DKAB.4.5.5

Öğrencilere “Rabbena duaları hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir ve önceki bilgileri kontrol edilir. Rabbena duaları ve bu duaların anlamları açıklanarak içerdikleri mesajlar ve nerelerde okundukları hakkında bilgi verilir. Rabbena dualarını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak duaların doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır (**OB2**). Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duaların anlamı incelenir. Duaların anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin duaların anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır (**E3.1**). Öğrencilerin Rabbena dualarının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin çevreye karşı sorumluluklarını kendilerine benimsetmek için okul çevresinde fidan dikme, bitki sulama, çevreyi güzelleştirme (peyzaj çalışması vb.) gibi etkinliklere gönüllü olarak katılımları sağlanabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Rabbenâ dualarını ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Öğrencilerden sosyal medya kullanımının mahremiyeti nasıl etkilediğine ilişkin bir sınıf tartışması yapmaları istenebilir.

Destekleme Kişisel haklar hakkında öğrencilerin ilgisini çekecek etkileşimli ve görsel öğrenme materyalleri (bilgi kartları, oyunlar) kullanılarak öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları ve somutlaştırmaları sağlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. SINIF

1. ÜNİTE: ALLAH İNANCI

Bu ünite de İslam dininin temeli olan Allah (cc) inancı konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin evrendeki mükemmel düzeni fark etmeleri, bu düzene ilişkin akıl yürütmelerde bulunarak evrende Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini müşahade etmeleri, ulaştıkları çıkarımları tevhit kavramıyla ilişkilendirmeleri ve Allah'ın (cc) güzel isimlerini bağlamına uygun şekilde kullanmaları hedeflenmektedir. Ayrıca İhlas suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB3. Tahkik (DAB3.2. Dinî Kavramları Bağlamına Uygun Kullanma), DAB4. Tefekkür (DAB4.1. Müşahade Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme) (KB2.16.1. Tümevarımsal Akıl Yürütme)

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E3.1. Muhakeme, E3.4. Gerçeği Arama, E3.7. Sistematiiklik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler D9. Merhamet, D11. Özgürlük

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Fen Bilimleri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.15. Yansıtma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.1.1. Evrendeki mükemmel düzene ilişkin akıl yürütebilme

- a) Evrendeki mükemmel düzene ilişkin gözlem yapar.
- b) Evrendeki mükemmel düzene ilişkin örüntüler bulur.
- c) Evrendeki mükemmel düzene dair genellemeler yapar.

DKAB.5.1.2. Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğini müşahade edebilme

- a) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili merak ettiği konuları belirler.
- b) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili belirlediği konular hakkında sorular sorar.
- c) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili merak ettiği konuları inceler.
- ç) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili incelediği konular hakkında çıkarım yapar.

DKAB.5.1.3. Allah'ın (cc) güzel isimlerini bağlamına uygun kullanabilme

- a) Allah'ın (cc) güzel isimlerini fark eder.
- b) Allah'ın (cc) güzel isimleri arasında ilişki kurar.
- c) Kurduğu ilişki bağlamında Allah'ın (cc) güzel isimlerini açıklar.
- ç) Allah'ın (cc) güzel isimlerini kendi hayatında bağlamına uygun olarak kullanır.

DKAB.5.1.4. İhlas suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) İhlas suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) İhlas suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) İhlas suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Evrendeki Mükemmel Düzen
Allah'ın Varlığı ve Birliği
Allah'ın Güzel İsimleri
Bir Sure Öğreniyorum: İhlas Suresi

Anahtar Kavramlar

esmayhüsna, ihlas, tevhit

ÖĞRENME

KANITLARI

(ÖLÇME VE

DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde çıkış kartı, öz değerlendirme, kavram haritası, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

Performans Görevi: Allah (cc) inancı konulu kısa bir sunum (video, sunu, poster vb.) hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın inanç esasları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu, çevresini gözlemleyebildiği, Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde inanç konusuyla ilgili bilgilerin yer aldığını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere, evrende ve çevremizde nasıl bir düzen ve işleyiş olduğu sorularak beyin fırtınası yapmaları istenebilir. Dijital öğrenme platformları aracılığıyla evrendeki düzeni ve uyumu gösteren görseller sunularak bu düzenin bir yaratıcısı olduğu fikrine dikkat çekilebilir. Öğrencilerin Allah'ın (cc) varlığı ve birliği ile ilgili ön düşüncelerini ve Allah'ın (cc) güzel isimlerine dair bildiklerini paylaşmaları sağlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin fen bilimleri dersinde öğrendiği Dünya'nın hareketleri konusuyla ilgili görseller ve kısa filmler kullanılarak doğa yasalarına dikkat çekilebilir. Bu olaylar ile Allah'ın (cc) yaratıcılığı arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.5.1.1

Konuya başlamadan öğrencilerin kendi bilgi ve ilgi düzeylerini fark ederek önceki bilgileriyle ilişki kurmaları ve öğrenme stratejisi geliştirmeleri istenir **(SDB1.1)**. Bu amaçla, çevrelerindeki düzen hakkında öğrenme ve keşfetme arzusuyla sorgulamalar yapmaları sağlanır **(E3.8)**. Konuyla ilgili sorular öğrencilerin defterlerine yazdırılır. Öğrencilerden evrendeki mükemmel düzene ilişkin gözlem yapması istenir. Derste öğrencilerin kendi yargılarını rahatça ifade etmelerine imkân tanınır **(D11.2)**. Bunun için öğretmen tarafından Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) gece gündüz, mevsimler, su döngüsü gibi tabiat olaylarıyla ilgili görseller belirlenir. Öğrencilerin bu görsellerdeki tabiat olaylarını algılamaları ve tanımaları sağlanır. Öğrenciler, bu görselleri yorumlar ve tabiat olayları hakkında akıl yürütür **(OB4)**. Bu sayede öğrencilerin tutarlı ve planlı düşünerek evrendeki düzeni kanıtlayan örüntüler bulması ve bu düzeni içeren genellemeler yapması sağlanır **(E3.7)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.5.1.2

Evrendeki mükemmel düzenin nasıl oluştuğuna dair sorular sorulur. Öğrencilerden; çevrelerinde dikkatle gözlemleyebilecekleri gezegen hareketleri, tabiat olayları, canlılar dünyası ve insan bedeninin işleyişi gibi durumlardaki düzen ve planı tutarlı bir yaklaşımla analiz etmeleri istenir **(E3.7)**. Gözlemledikleri bu düzen ve planlardan hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili bilme ve anlama ihtiyacına yönelik sorgulamalar yapmaları beklenir **(E3.8)**. Bu süreçte öğrencilerin, evrendeki mükemmel düzene ilişkin daha ayrıntılı incelemeler yapmaları için Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden kısa videolar, görseller veya hikâyeler paylaşılır. Öğrencilerden, evrendeki mükemmel düzenle ilgili gözlemlerini Allah'ın (cc) varlığı ve birliği ile ilişkilendirmeleri ve varlıkların mutlaka bir yaratıcıya ihtiyaç duyduğunu öğretmen rehberliğinde değerlendirmeleri beklenir **(KB2.15)**. Öğrencilerin, ulaştıkları bu sonucu kararlılıkla sorgulamaları ve gerekçelendirmeleri istenir **(E3.4)**. Konuyla ilgili düşüncelerini paylaşmaları için ise öğretmen rehberliğinde bir konuşma halkası oluşturulabilir. Tevhit kavramı ele alınır. Ayetlerden ve hadislerden örnekler verilerek öğrencilerin, Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili incelediği konular hakkında çıkarımlarda bulunması ve tevhidin İslam'ın inanç esası olduğu yargısına ulaşması sağlanır. Öğrencilerden, Allah (cc) inancının insana yüklediği sorumlulukların toplum ve çevre üzerindeki olumlu etkilerini belirlemeleri istenir **(SDB1.3)**. Bununla ilgili tanılayıcı dallanmış ağaç tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, balık kılıcı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.5.1.3

Öğrencilere “Allah’ın (cc) güzel isimlerinden hangilerini duydunuz?” sorusu sorulur. Öğrencilerden esmayihüsnanın anlamını ve başta Rahman, Rahîm, Alîm, Kadir, Semî olmak üzere kendi tercihleriyle öğrenmek istedikleri isimleri araştırmaları istenir **(E1.1, E1.2)**. Öğrencilerin Allah’ın (cc) güzel isimleri arasında anlam ilişkisi kurmaları beklenir. Bu aşamada kavram haritalama tekniği kullanılabilir. Öğrenciler kurdukları ilişki bağlamında Allah’ın (cc) güzel isimlerini açıklar. Besmele hakkında bilgi verilir. Günlük hayatta besmelenin sıklıkla kullanıldığı yerler örneklendirilir. Rahman ve Rahîm isimlerinin Allah’ın (cc) yarattıklarına olan merhametini ifade ettiği vurgulanır. Allah’ın (cc) güzel isimleri anlatılırken ayet ve hadislerden örnekler paylaşılır. Öğrenciler, öğrendikleri isimleri günlük hayatta doğru ve anlamlı şekilde kullanmaları için yönlendirilir. Bunun için dua örnekleri hazırlama, drama teknikleri ve öz değerlendirme formu kullanılabilir. Bu isimlerin kendi hayatlarına yansımaları üzerine grup çalışması yapılabilir. Öğrencilerin, varlıklara karşı hassasiyet gösterme ve doğadaki tüm canlıların yaşam haklarına duyarlı olma gibi davranışların önemini fark etmeleri ve bunları davranışlarına yansıtmaları beklenir **(D9.2, D9.3, SDB1.1)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında yapılandırılmış grid, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden Allah (cc) inancı konulu kısa bir sunum (video, sunu, poster vb.) hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan sunum, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.5.1.4

Öğrencilere “İhlas suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. İhlas kelimesinin anlamı açıklanarak İhlas suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. İhlas suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. İhlas suresinin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. İhlas suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Günlük hayatta İhlas suresinin okunduğu yerler örneklendirilir. Öğrencilerin İhlas suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, kavram haritası ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrenciler, insan vücudunun işleyişi ile Allah’ın (cc) her şeyi mükemmel şekilde yaratması arasındaki ilişkiyi araştırabilir. Öğrenciler, Allah’ın (cc) güzel isimlerinden birini seçerek hikâye yazabilir. Bilişsel çıkarıklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin İhlas suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilerden Eğitim Bilişim Ağı’nda (EBA) yer alan görsel içerikleri kullanarak evrendeki mükemmel düzenle ilgili bir sınıf panosu hazırlanması istenebilir. Öğrencilerden, ünitenin kavramlarını içeren küçük kartlar hazırlayarak kavram eşleştirme oyunu oynamaları ve bu sayede kelime dağarcığını pekiştirmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: NAMAZ

Bu ünite de İslam'ın ibadet esasları içerisinde yer alan namaz konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin namaz ibadetini özetlemeleri, namaza hazırlık ve namazın kılınış şartlarını inceleyerek namazın kılınışını gözlemlemeleri, namaz ibadetinin insana kazandırdığı değerler konusunda analitik düşünceleri hedeflenmektedir. Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.4. Dinî Konularda Analitik Düşünme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E2.1. Empati, E3.1. Muhakeme, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER DAB6. Tatbik (DAB6. Tatbik Etme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme

- a) Namaz ibadetiyle ilgili çözümleme yapar.
- b) Namazı farz, vacip ve nafil olarak sınıflandırır.
- c) Namaz ibadetinin önemini kendi cümleleri ile aktarır.

DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme

- a) Namazın kılınışını gözlemlemek için hazırlık ve kılınış şartlarını ölçüt olarak açıklar.
- b) Namazın kılınışı hakkında öğretmen rehberliğinde bilgi toplar.
- c) Namazın kılınışı hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.

DKAB.5.2.3. Namazın insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme

- a) Namaz ile bu ibadetin insan hayatına yansımalarını ilişkilendirir.
- b) Namaz ile bu ibadetin insan hayatına yansımaları arasında kurduğu ilişkiye dayalı akıl yürütür.
- c) Akıl yürütme ile ulaştığı çıkarımları tartışır.
- ç) Namazın insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle belirler.

DKAB.5.2.4. Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okur.
- b) Tahiyat duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Tahiyat duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ın Huzurunda Olmak: Namaz

Namazın Kılınışı

Namazın İnsana Kazandırdıkları

Bir Dua Öğreniyorum: Tahiyat Duası

Anahtar Kavramlar

abdest, farz, gusül, nafil, teyemmüm, vacip

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kavram haritası, öz değerlendirme, Frayer modeli, zihin haritaları, boşluk doldurma, eşleştirme, doğru yanlış, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

Performans Görevi: Namaz ibadeti hakkında bir dergi hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın ibadet esasları hakkında bilgi sahibi olduğu, çevresinde namaz ibadetini yerine getiren insanları gözlemleyebildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Çevresiyle ilgili gözlemlerinden hareketle namaz ibadeti hakkında neler bildikleri sorularak öğrencilerin ön bilgileri gözden geçirilebilir ve bu soruya verdikleri cevaplara göre ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma Günlük hayattaki zaman yönetimi ve temizlik rutinleri ile abdest ve namaz arasında yaşadığı temelli ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.5.2.1

İnsanın yaratılış amacının ibadet etmek olduğu belirtilir. İbadetler arasında namazın yeri hakkında öğrencilere bilgi verilir. Öğrenciler namaz ibadetiyle ilgili çözümleme yapar. Öğrencilerin Kur'an ve hadislerden yararlanarak namaz ibadetiyle ilgili bilgiler bulması ve namazın kimlere farz olduğunu araştırması sağlanır. Öğrenciler, namaz ibadetiyle ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder **(OB1)**. Namaz çeşitleri; farz, vacip ve nafil şeklinde sınıflandırılarak tahtaya yazılır **(E3.7)**. Farz, vacip ve nafil namazların tanımları yapılır ve bu namaz çeşitlerine örnekler verilir. Farz, vacip ve nafil namazların kılınışı, rekât sayısı, vakti gibi ayrıntılara girilmeden bu namaz çeşitleri arasında hükümleri açısından ilişki kurulur. Namaz ibadetinin Allah'a (cc) duyulan sevgi **(D15.3)** ve bağlılığın göstergelerinden olduğu açıklanarak namaz hakkında bütüncül bir bakış açısı geliştirilir **(OB1)**. Öğrencilerden namazın önemiyle ilgili duygu ve düşüncelerini kendi cümleleri ile aktarmaları istenir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları, kısa cevaplı, açık uçlu ve doğru yanlış soru tipleri kullanılabilir.

DKAB.5.2.2

Namazın kılınışını gözlemlmeleri için öğrencilere "Namaz kılmaya niyetlenen bir kişi, namaza başlamadan önce neler yapar?" sorusu yöneltilir. Öğrencilerin namaz kılmak için abdest almanın bir gereklilik olduğunu fark etmeleri sağlanır **(OB1)**. Abdestin farzları belirlenir ve alınış sırası görseller yardımıyla açıklanır. Öğrencilerin, abdest görsellerini inceleme ve yorumlama sürecinde kendi yeterliliklerine güvenerek gördüklerini bağlamından koparmadan sözlü olarak aktarmaları, kişisel temizlik ve bakım sorumluluğunu benimsemeleri beklenir **(E1.4, D18.1, OB4)**. Konuyla ilgili ayrıntılı ilmi bilgilerin kaçınarak abdesti bozan durumlara örnekler verilir. Gusül ve teyemmüm konuları ise tanım ve farzlarıyla sınırlı tutularak açıklanır. Öğrencilerin görev bilincine sahip olarak namaz ibadetinin nasıl yerine getirildiğini anlamaları için namazın hazırlık ve kılınış şartları açıklanır **(D16.3)**. Bu şartlar hakkında bilgi toplanır ve bunlar kısaca açıklanır. Ezan ve kamet hakkında bilgi verilir. İki rekâtlı namazın kılınış görseller yardımıyla anlatılır. Öğrencilerden görsellerde ifade edilen fiillerin anlamını değiştirmeyecek şekilde yeniden ifade etmeleri ve namazın kılınışını anlatmaları istenir **(OB4)**. Beş vakit namazların rekât sayıları ve vakitleri hakkında toplanan bilgiler sınıflandırılır ve kaydedilir. Konuyla ilgili ayrıntılı ilmi bilgilerinden kaçınarak namazı bozan durumlara örnekler verilir. Cemaatle namaz, cuma namazı, bayram namazı, teravih namazı ve cenaze namazı konularına ve bu namazların kılınışlarına ana hatlarıyla değinilir. Gösterip yaptırma tekniği kullanılarak iki rekâtlık bir namazın nasıl kılındığı öğrencilere gösterilebilir. Öğrencilerden istekli olanlar, namazın nasıl kılındığını sınıfta yere serilen bir seccade üzerinde uygulamalı olarak arkadaşlarına gösterebilir. Öğretmen, yapılan veya yapılması muhtemel hataları düzeltip namazın kurallarına uygun olarak nasıl kılınması gerektiğini anlatabilir **(DAB6)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öz değerlendirme, doğru yanlış, boşluk doldurma ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

DKAB.5.2.3

Namazın insana kazandırdıklarını namaz kılan birinin his ve düşüncelerini anlamaya çalışarak sorgulamaları amacıyla öğrencilere “Niçin namaz kılınır?” sorusu yöneltilir **(E2.1)**. Bu aşamada beyin fırtınası tekniğinden yararlanılabilir. Öğrencilerden namaz ile namaz ibadetinin insan hayatına yansımalarını ilişkilendirmeleri istenir. Öğrencilerin kurduğu ilişkilerden yola çıkarak namazın insana kazandırdıklarıyla ilgili akıl yürütmeleri sağlanır. Öğrenciler akıl yürütmeye ulaştıkları çıkarımları öğretmen rehberliğinde tartışır. Öğrencilerin namaz ibadetiyle ilgili duygu ve düşüncelerini değerlendirmeleri için ortam hazırlanır **(SDB1.3)**. Bu değerlendirme sonucunda öğrenciler namaz ibadetinin öz denetim sahibi ve istikrarlı olmayı sağladığı hakkında çıkarımda bulunur **(D3.2, D12.3)**. Öğrencilerin bu değerleri davranışlarına yansıtma ve namazın insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle belirlemeleri hedeflenir. Bu aşamada düşün-eşleş-paylaş tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında Frayer modeli, zihin haritaları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden namaz hakkında dergi hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan dergi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.5.2.4

Öğrencilere “Tahiyyat duası hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Tahiyyat kelimesinin anlamı açıklanarak Tahiyyat duasının içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Tahiyyat duasının doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Tahiyyat duasını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu duayı doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Tahiyyat duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme, boşluk doldurma ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrenciler, namaz vakitlerini belirten bir takvim veya zaman çizelgesi hazırlayabilir. İki rekâtlı bir namazın kılınışı simülasyon (benzetim) yöntemiyle sunabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Tahiyyat duasını ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilerin namaz ve abdest konularını anlamalarını kolaylaştırmak amacıyla, basitleştirilmiş görsel rehberler ve adım adım izlenebilecek videolar kullanılabilir. Bu materyaller, öğrencilerin namaz kılma sürecini ve abdest alma adımlarını anlamlandırmalarına ve pratik yapmalarına yardımcı olur. Namazın anlamı ve önemi hakkında öğrencilere yönelik hikâyeler ve günlük hayattan alınan örnekler kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: KUR'AN-I KERİM

Bu ünite de Kur'an-ı Kerim'in tanımı, iç düzeni, temel özellikleri ve ana konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini çözümlemeleri, temel özellikleri hakkında bilgi toplamaları, ana konuları hakkında ayet meallerine başvurmaları hedeflenmektedir. Kevser suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB1. Temel Kaynakları Kullanma (DAB1.1. Kur'an-ı Kerim Meallerine Başvurma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.1. Muhakeme, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.2. İş Birliğı

Değerler D6. Dürüstlük, D9. Merhamet

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.3. Özetleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.3.1. Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini çözümleyebilme

- a) Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini inceler.
- b) Ayet, sure ve cüz arasındaki ilişkileri inceler.

DKAB.5.3.2. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplayabilme

- a) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri konusunu araştırır.
- b) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplar.
- c) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.5.3.3. Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında ayet meallerine başvurabilme

- a) Kur'an-ı Kerim'in ana konularıyla ilgili ayetlerin meallerini bulur.
- b) Ayetlerde geçen ana konuları belirler.
- c) Ayetleri, belirlediği ana konular çerçevesinde sınıflandırır.
- ç) Ayet meallerini inceleyerek Kur'an-ı Kerim'in ana konularına dair çıkarım yapar.
- d) Ayetlerle ilgili yaptığı çıkarımlara günlük hayatla ilişkili durumlarda yer verir.

DKAB.5.3.4. Kevser suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kevser suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Kevser suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Kevser suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni
Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri
Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları
Bir Sure Öğreniyorum: Kevser Suresi

Anahtar Kavramlar

ayet, cüz, kıssa, sure

ÖĞRENME

KANITLARI

(ÖLÇME VE

DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kavram haritası, öz değerlendirme, boşluk doldurma, eşleştirme ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

Performans Görevi: Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni, temel özellikleri ve ana konularıyla ilgili bülten hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çevrelerinde Kur'an-ı Kerim okuyan insanları gözlemledikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Kelime ilişkilendirme testi ile öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'e dair bilişsel şemaları tespit edilebilir. Ayet, sure, cüz gibi terimlere dair ön bilgiler yoklanabilir.

Köprü Kurma Kur'an'ın ilahi bir rehber olduğu vurgulanarak kitaptaki ana konuların günlük hayatın içindeki ahlaki ve sosyal meselelerle bağı kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.5.3.1

Kur'an-ı Kerim'in iç düzenine dair öğrencilerin merakını uyandırmak amacıyla Kur'an-ı Kerim'in sayfa düzenine ait görsel verilir (**OB4**). Öğrencilerden görselde yer alan unsurları inceleyip çözümlemeleri istenir (**E1.1**). Kur'an-ı Kerim'in iç düzeniyle ilgili ayet, sure ve cüz kavramları belirlenir. Kur'an-ı Kerim'in iç sayfalarından görseller verilerek ayet, sure ve cüz kavramları hakkında bilgi verilir. Öğrencilerin ayet, sure ve cüz kavramları arasındaki parça-bütün ilişkisini belirlemeleri istenir. Belirledikleri parça-bütün ilişkisini görselleştirebilmeleri için kavram haritası tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma, eşleştirme ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

DKAB.5.3.2

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında araştırma yapmasına ve elde ettikleri bilgileri sınıf ortamında paylaşarak değerlendirmesine imkân tanıyan etkinlikler planlanır (**E3.7**). Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ayet ve hadisler belirlenir. Öğrencilerin belirlenen ayet ve hadislerden yararlanarak Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplaması sağlanır. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri çözümlenir ve bu özellikler; iyiye, doğruya ve güzele yönlendirmesi, kötülüklerden sakındırması, yol göstermesi, açıklayıcı olması, insanları düşünmeye ve aklını kullanmaya yöneltmesi şeklinde listelenir (**OB1**). Öğrencilere dürüstlük ve merhametle ilişkili ayet örnekleri verilir (**D6.2, D9.1**). Bu ayetlerden hareketle öğrencilerin verilen durumlar hakkında fikirlerini paylaşmaları sağlanır. Konu işlenirken örnek olay tekniği kullanılabilir. Öğrenciler, Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleriyle ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder. Bu aşamada öğrencilerin iş birliği içinde çalışmaları sağlanır (**SDB2.2**). Hazırlanan afiş, broşür, pano ve duvar gazeteleri dereceleme ölçeği ile değerlendirilebilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öz değerlendirme formu ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.5.3.3

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in ana konularını sınıflandırmaları için onlara "Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Kur'an-ı Kerim'i bireysel ve toplumsal hayatı tüm yönleriyle ele alan ilahi bir kitap olarak açıklaması sağlanır (**OB1**). Kur'an-ı Kerim'in ana konuları bölümlere ayrılarak tasnif edilir. İnanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat ve kıssalar olarak listelenir. İnanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat ve kıssalar Kur'an'ın ana konuları olarak ayrıntıya girilmeksizin açıklanır. Öğrencilerden öğretmen rehberliğinde Kur'an-ı Kerim'de yer alan ana konularla ilgili ayetlerin meallerini bulmaları ve ayetlerde geçen ana konuları (inanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat ve kıssa) belirlemeleri istenir. Öğrenciler ayet meallerini belirledikleri ana konular çerçevesinde sınıflandırır. Ayet meallerini inceleyerek Kur'an-ı Kerim'in ana konularına dair çıkarım yapar ve bu çıkarımlara günlük hayatla ilişkili durumlarda yer verir (**KB2.3**). Bunun için örnek olay tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında sınıflandırma tablosu, öğrenme günlüğü, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni, temel özellikleri ve ana konularıyla ilgili bülten hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan bülten, dereceli puanlama anahartarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.5.3.4

Öğrencilere “Kevser suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Kevser suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Kevser kelimesinin bolluk, bereket ve neslin çoğalması anlamlarına geldiğinden bahsedilir. Kevser suresinin, müşriklerin Hz. Peygamber’in soyunun kesildiğini iddia etmeleri üzerine indirildiğine değinilir. Bu bağlamda Allah’ın(cc) Hz. Peygamber’e pek çok nimet verdiği, bu nimetlerden birinin de Hz. Peygamber’in neslini devam ettiren Hz. Fatıma olduğu vurgulanır. Kevser suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Kevser suresinin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Kevser suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Kevser suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden Kur’an-ı Kerim’in temel özellikleri ve ana konuları hakkında ayet mealleri araştırması ve buldukları bilgileri tablo hâline getirmesi istenebilir.

Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Kevser suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilerin ilgisini çekecek ve konuyu anlamalarını kolaylaştıracak hikâyeler, görsel materyaller ve etkileşimli dijital uygulamalar kullanılabilir.

ÖĞRETMEN**YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBER KISSALARI

Bu ünite de peygamber kıssaları ele alınmaktadır. Öğrencilerin peygamberlik hakkındaki naklî delilleri kullanmaları; Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa ve Hz. İsa'nın kıssalarında verilen öğütleri sentezlemeleri hedeflenmektedir. Kureyş suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ DAB5. Dinî Delillere Başvurma (DAB5.1. Akli/Naklî Delilleri Kullanma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E3.1. Muhakeme, E3.4. Gerçeği Arama

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık)

Değerler D3. Çalışkanlık, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER DAB1. Temel Kaynakları Kullanma (DAB1.1. Kur'an-ı Kerim Meallerine Başvurma)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.4.1. Peygamberlikle ilgili naklî delilleri kullanabilme

- a) Peygamberin görevleriyle ilgili naklî delilleri inceler.
- b) Peygamberin görevleriyle ilgili incelediği naklî deliller arasında ilişki kurar.
- c) Peygamberin görevleriyle ilgili naklî delillere dayalı genelleme yapar.
- ç) Peygamberin görevleriyle ilgili konularda ilişki kurduğu naklî delillere amaca uygun olarak yer verir.

DKAB.5.4.2. Peygamber kıssalarında verilen öğütleri sentezleyebilme

- a) Peygamber kıssalarında verilen öğütleri inceler.
- b) Peygamber kıssalarında verilen öğütler arasında ilişki kurar.
- c) Peygamber kıssalarında verilen öğütleri birleştirerek bunlar hakkında özgün bir bütün oluşturur.

DKAB.5.4.3. Kureyş suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kureyş suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Kureyş suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Kureyş suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ın Elçileri: Peygamberler
Kur'an-ı Kerim'den Öğütler: Peygamber Kıssaları
Bir Sure Öğreniyorum: Kureyş Suresi

Anahtar Kavramlar

davet, ülülazm

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları, anlam çözümleme tablosu, çıkış kartı, yapılandırılmış grid, açık uçlu sorular ve kısa cevaplı sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: Peygamber kıssalarında verilen öğütler ve bu öğütlerden çıkarılabilecek ilkelerle ilgili araştırma raporu hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kuran-ı Kerim'de peygamber kıssalarına yer verildiğini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere hangi peygamberler hakkında bilgi sahibi oldukları sorulabilir. Onlardan peygamberlerle ilgili sahip oldukları bilgilerin kaynaklarını ifade etmeleri istenebilir. Verilen cevaplardan yararlanılarak peygamber kıssalarına Kur'an-ı Kerim'de yer verilmesiyle ilgili öğrencilerin ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Geçmişte yaşamış insanların ve peygamberlerin hayatlarından ders çıkarılması bağlamında peygamber kıssalarıyla günümüz arasında bağlantı kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları DKAB.5.4.1

Öğrencilere “Allah (cc), peygamber göndermeseydi ne olurdu?” sorusu sorulur. Böylece öğrencinin yeni konuyla mevcut bilgisi arasında ilişki kurması sağlanır (**SDB1.1**). İnsanın akıl sahibi bir varlık olduğu ancak aklıyla kavrayamadığı konularda rehberliğe ihtiyaç duyduğu açıklanır. Peygamberlerin insanlara rehberlik eden elçiler olduğu ve Allah (cc) tarafından görevlendirildikleri belirtilir. Peygamberlerin görevleriyle ilgili ayetler öğretmen rehberliğinde belirlenir ve öğrenciler bu ayetleri inceler. Konuyla ilgili Ahzab suresinin 21 ve 39., Nahl suresinin 44 ve 125., Enbiya suresinin 73., Fatır suresinin 24., Yasin suresinin 21. ayetlerine başvurulabilir. Öğrenciler incelenen ayetler arasında ilişki kurar (**DAB1.1**). Peygamberlerin insanlara Allah’ın (cc) emirlerini duyurup mesajlarını açıklamak, örnek olmak, onları doğru yola davet etmek, müjdelemek ve uyarmak için gönderildiği belirlenir. Peygamberlerin hangi konularda insanlara örnek olabileceği sorularak beyin fırtınası yaptırılır (**E3.4**). Öğrenciler; peygamberlerin insanlar için Allah’ın (cc) bir lütfu olduğu, dünya ve ahiret mutluluğu için peygamberlerin örnek alınması gerektiği genellemesine ulaşır. Peygamberlerin görevleriyle ilgili konularda farklı durumlar sunulur. Öğrencilerden bu durumlarda ilişki kurulan ayetlere amacına uygun olarak yer vermesi istenir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları, yapılandırılmış grid, anlam çözümleme tablosu, açık uçlu sorular ve kısa cevaplı sorular kullanılabilir.

DKAB.5.4.2

Öğrencilere “kıssadan hisse çıkarmak” tabirinin anlamı açıklanarak Kuran’daki peygamber kıssalarına dikkat çekilir. Kıssaların amacına kısaca değinilir. Davet kavramı açıklanarak kıssaların konusunun peygamberlerin İslam’a daveti olduğu vurgulanır. Tevhit mücadelesi esnasında gösterdikleri sabır, azim ve çaba nedeniyle Kuran’da övülen ülülazm peygamberlere değinilir. Hz. Nuh kıssası Yunus, Hud ve Nuh surelerindeki ilgili ayetler kapsamında; Hz. İbrahim kıssası Enbiya suresi çerçevesinde; Hz. Musa kıssası Araf, Taha ve Kasas surelerindeki ayetler bağlamında; Hz. İsa kıssası Al-i İmran, Maide ve Meryem surelerindeki ilgili ayetlerle ilişkilendirilerek öğrenci seviyesine uygun şekilde ele alınır. Öğrenciler bu kıssalardan çıkarılabilecek öğütleri belirler (**E3.1**). Bu aşamada öğrencilere açık uçlu sorular sorulabilir. Hz. Nuh’un tevhit mücadelesindeki azim ve kararlılığına; Hz. İbrahim’in içinde yaşadığı toplumu tevhide daveti esnasında gösterdiği cesaret ve kararlılığına; Hz. Musa’nın bir peygamber ve lider olarak görevini özveriyle yerine getirmesine ve Hz. İsa’nın toplumunu doğru yola davet ederken gösterdiği sabır ve sebata dikkat çekilir (**D3.1, D11.1, D11.2, D12.3, D16.3**). Ayet ve hadislerden hareketle Hz. Meryem’in ahlaki yönüne değinilir. Peygamberlerin tevhide daveti, gösterdiği mucizeler, yaşadığı zorluklar, gönderildiği toplumlara yaptığı uyarılar bakımından kıssalar arasında ilişki kurulur. Öğrencilerin peygamber kıssalarında verilen öğütleri dikkate alarak slogan, afiş gibi özgün içerikler hazırlamaları sağlanır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, yapılandırılmış grid ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden peygamber kıssalarında verilen öğütler ve bu öğütlerden çıkarılabilecek ilkelerle ilgili araştırma raporu hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan rapor, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.5.4.3

Öğrencilere "Kureyş suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Hz. Muhammed'in (sav) mensup olduğu kabilenin surede ismi geçen Kureyş kabilesi olduğuna dikkat çekilir. Kureyş hakkında ayrıntıya girilmeden bilgi verilir. Kureyş suresinin nerelerde okunduğuna değinilir ve içerdiği mesajlar açıklanır. Kureyş suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Kureyş suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Kureyş suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında doğru yanlış soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden, seçtiği bir peygamber kıssasını gerekli unsurları ekleyerek çocuk kitabına dönüştürmesi istenebilir. Peygamberlerin karşılaştığı zorlu olaylardan birini seçmeleri ve "Bu durumda ben olsaydım ne yapardım?" sorusuna cevap verdikleri kısa bir deneme yazmaları istenebilir. Peygamber kıssalarında geçen öğütleri birleştirerek bugünün insanına yönelik bir mesaj yazmaları istenebilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Kureyş suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Peygamberlerin görevleriyle ilgili ayetlerin ve peygamberlerin görevlerinin yazılı olduğu kartlar hazırlanabilir. Öğrencilerden ayet kartlarıyla peygamberlerin görevlerinin yazılı olduğu kartları eşleştirmeleri istenebilir. Derste anlatılan her bir peygamber kıssası için kısada öne çıkan bir olayın resmedildiği görseller hazırlanabilir. Öğrencilerin, görselleri ilgili peygamber kıssalarıyla eşleştirmesi istenebilir. Hz. Nuh kıssasındaki olaylar karışık biçimde kartlara yazılabilir. Öğrencilerden olayları doğru sıraya koymaları ve bir özet yazmaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: MİMARİMİZDE DİNÎ MOTİFLER

Bu ünite de mimarimizde dinî motifler konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin dinin mimariye etkisini çözümlemeleri, camilerin iç ve dış bölümlerini sınıflandırmaları ve kültürümüzde yer alan cami örnekleri arasında mukayese yapmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ DAB5. Dinî Delillere Başvurma (DAB5.2. Mukayese Yapma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E3.4. Gerçeği Arama, E3.6. Analitiklik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D7. Estetik, D14. Saygı, D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.5.1. Dinin mimarimize etkisini çözümleyebilme

- a) Dinin mimariye etki ettiği hususları belirler.
- b) Dinin mimariye etki ettiği hususlar arasındaki ilişkiyi belirler.

DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini sınıflandırabilme

- a) Camilerin bölümleri ile ilgili ölçüt belirler.
- b) Camilerin bölümlerini ayırıştırır.
- c) Camilerin bölümlerini iç ve dış olarak tasnif eder.
- ç) Camilerin iç ve dış bölümlerini listeler.

DKAB.5.5.3. Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin özellikleriyle ilgili mukayese yapabilme

- a) Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin özelliklerini belirler.
- b) Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri ortaya koyar.
- c) Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları ortaya koyar.
- ç) Belirlenen özellikler arasındaki ilişkiyi açıklar.
- d) Benzerlik ve farklılıklara dayalı olarak kültürümüzde yer alan cami örnekleri hakkında çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dinin Mimarimize Etkisi
Camileri Tanıyalım
Kültürümüzden Cami Örnekleri

Anahtar Kavramlar

camii, mescit, mimari

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde anlam çözümleme tablosu, tanılayıcı dal-
lanmış ağaç, çıkış kartı, boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları ve kısa cevaplı so-
rular kullanılabilir.

Performans Görevi: Dinin mimarimize etkisini örnek yapılar üzerinden ele alan broşür ha-
zırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına
uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri
kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımını sağlamak için öz de-
ğerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çevrelerindeki mimari eserleri gözlemlediği ve camilerin işlevlerini bildiği
kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere çeşitli mimari eserlere ait görseller sunularak soru-cevap yoluyla konuyla ilgili
ön bilgileri yoklanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin camileri gözlemleyerek dinî mimari ile gerçek hayat arasında ilişki kurması
sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları DKAB.5.5.1

Dijital öğrenme platformları aracılığıyla çeşitli bölgelerden cami, çeşme, medrese, külliye, kervansaray gibi mimari eserler gösterilir. Mimarinin kültürel bir unsur olduğunu ve dinin mimarimize etkisini fark etmeleri için bu örneklerle ilgili öğrencilere sorular sorulur (**E3.4, OB5**). Öğretmen rehberliğinde öğrencilerin dinin mimariye etki ettiği hususları belirlemesi sağlanır. Öğrenciler bu hususlar arasındaki ilişkiyi belirler. Hat, tezhip, çini, minyatür gibi sanatlar belirlenir. Öğrencilerden bu eserlerde kullanılan sanatları gözlemlemeleri istenir. Bu eserlerin yapılış amaçları, sanatların hangi duygularla ortaya çıkarıldıkları hakkında sorular sorulur (**E3.6**). Öğrencilerin din, sanat ve mimari arasındaki ilişki hakkında çıkarım yapmaları ve yargıda bulunmaları sağlanır (**KB2.11**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında tanılayıcı dallanmış ağaç, çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.5.5.2

Cami ve mescit kavramları çerçevesinde Müslümanlar açısından caminin önemine değinilir. Öğrencilerden konuyla ilgili özgün görseller oluşturmaları ve bunları sınıfta paylaşmaları istenir (**OB4**). Teravih, cuma, bayram ve cenaze namazlarının toplumsal hayattaki işlevi hatırlatılır. Cemaatle ibadet etmenin, cami adabının ve camide ibadet edenlere saygı duymanın önemi etkinlikler yoluyla öğrencilere fark ettirilir (**SDB1.3, D14.3**). Dijital veya matbu görseller vasıtasıyla öğrencilerin caminin iç ve dış bölümlerini gözlemlemesi sağlanır. Öğrencilerden mihrap, minber, vaaz kürsüsü, minare, şerefe, şadırvan, kubbe gibi mimari unsurları belirlemesi istenir. Öğrenciler belirledikleri bu unsurları caminin iç ve dış bölümleri olarak ayırtırır ve bunları tasnif eder. Mihrap, minber, vaaz kürsüsünü caminin iç bölümü; şerefe, şadırvan, kubbeyi de caminin dış bölümü olarak listeler. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, boşluk doldurma soruları ve çıkış kartı kullanılabilir.

DKAB.5.5.3

İslam kültüründe öne çıkan cami örnekleri (Mescid-i Haram, Mescid-i Nebevi ve Mescid-i Aksa vb.) listelenir. Bunların özelliklerine ve Müslümanlar açısından önemine değinilir. Mescid-i Aksa anlatılırken ayrıntıya girilmeden Hz. Süleyman kıssasına yer verilir. Bu şekilde öğrencilerin kültürel mirasın önemini fark etmesi ve bunlara değer vermesi sağlanır (**OB5, D15.2**). Kültürümüzde yer alan camilere örnekler verirken Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden kültürel, sanatsal ve mimari açıdan öne çıkmış farklı camiler seçilir. Öğrenciler, seçilen cami örneklerinin özelliklerini belirler. Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlik ve farklılıklar öğretmen rehberliğinde tespit edilir. Öğrencilerden belirlenen özellikler arasında ilişki kurması ve kurdukları ilişkiyi açıklaması istenir. Öğrenciler benzerlik ve farklılıklara dayalı olarak kültürümüzde yer alan cami örnekleri hakkında çıkarım yapar. Sanatsal ve görsel zevkleri hayatlarının bir parçası hâline getirmeleri için öğrencilere hat, ebru, çini, taş ve ahşap oymacılığı gibi sanatlarla ilgili örnekler gösterilir (**D7.3**). Öğrencilerden bu sanatları içeren eserleri incelemeleri ve yorumlamaları istenir (**OB9**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında anlam çözümleme tablosu, çıkış kartı, boşluk doldurma soruları ve eşleştirme soruları kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden yaşadıkları şehirdeki camilerle ilgili bir tanıtım broşürü hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan broşür, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden farklı mimari eserleri inceleyerek bunlar hakkında belgesel hazırlaması istenebilir. Görsel sanatlar dersinde öğrendikleri bilgiler kullanılarak öğrencilere farklı cami tasarımları yaptırılabilir. Dijital platformlar aracılığıyla cami ziyareti yaptırılabilir.

Destekleme Öğrenciler, dinin etkisiyle yapılan mimari eserlerin görsellerini inceleyerek bu eserlerin yapılış amaçlarını anlattıkları bir sunu hazırlayabilir. Mimari yapıların tarihî ve kültürel önemini içeren hikâyeler belirlenerek öğrencilerden bunları okumaları ve özetlemeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF

1. ÜNİTE: PEYGAMBER VE İLAHİ KİTAP İNANCI

Bu ünite de İslam'ın temel esaslarından peygamber ve ilahi kitap inancı konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin; peygamberlerin görevleri ve özellikleri hakkında bilgi toplamaları, peygamberlerin insanlara rehber olarak gönderilmesini kavramaları ve vahiylerin insanlara ilettiği mesajı idrak etmeleri, ilahi kitaplar ve bu kitapların indirildiği peygamberler hakkındaki bilgileri çözümlemeleri hedeflenmektedir. Felak suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.5. İdrak Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.1. Muhakeme, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.1.1. Peygamberlerin insanlara rehber olarak gönderilmesi hakkında bilgi toplayabilme

- a) Peygamber inancı konusunu araştırır.
- b) Peygamber inancıyla ilgili bilgileri bulur.
- c) Peygamber inancıyla ilgili ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) Peygamber inancıyla ilgili ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.6.1.2. Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme

- a) Vahyin gönderiliş amacıyla ilgili tefekkür sürecini gözden geçirir.
- b) Vahyin gönderiliş amacına dair tefekkür sürecine dayalı çıkarımlarda bulunur.
- c) Ulaştığı çıkarımları değerlendirir.

DKAB.6.1.3. İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme

- a) İslam'ın temel kaynaklarından hareketle ilahî kitapların Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an-ı Kerim olduğunu öğretmen rehberliğinde açıklar.
- b) İlahi kitaplar arasındaki kronolojik ilişkiyi inceler.

DKAB.6.1.4. Felak suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Felak suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Felak suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Felak suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İnsanlara Rehber: Peygamber
Peygamberlerin İlettiği Mesaj: Vahiy
İlahi Kitaplar
Bir Sure Öğreniyorum: Felak Suresi

Anahtar Kavramlar

nübüvvet, risalet, tebliğ, vahiy

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde doğru yanlış soruları, kavram haritaları, çıkış kartı, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: "İlahi kitaplar ve vahiy yoluyla peygamberlerin insanlara rehberliği" konulu bir afiş hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın inanç esasları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu, Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde inanç konusuyla ilgili bilgilerin yer aldığını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin peygamberler ve ilahi kitaplarla ilgili ön bilgilerini yoklamak için serbest çağrışım tekniği kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere 5. sınıf din kültürü ve ahlak bilgisi dersi "Peygamber Kıssaları" ünitesinde öğrendikleri bilgiler hatırlatılabilir. Bu kıssalardaki olaylar üzerinden, peygamberlerin ortak özellikleri (doğruluk, güvenilirlik) ve insanlara yol gösterme biçimleri hakkında öğrencilerin çıkarım yapmaları istenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.6.1.1

Öğrencilerin bilme ve anlama ihtiyacına yönelik keşfetme arzusu harekete geçirilerek peygamber ve ilahi kitap inancıyla ilgili sorular sormaları sağlanır (**E3.8**). Konuyla ilişkili sorular tahtaya yazılır ve öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine imkân tanınır. Bu aşamada beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Peygamber, vahiy, tebliğ, nübüvvet, risalet kavramları ele alınır. Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlere örnekler vermesi, peygamberlerin görevlerini ve özelliklerini öğretmen rehberliğinde bulması sağlanır. Peygamberlerin insanlar için bir kılavuz olduğu açıklanır. Peygamberliğin insanlık için bir gereklilik olduğuna vurgu yapılır. Öğrencilerin seviyeleri dikkate alınarak mucize konusuna kısaca yer verilir. Öğretmen rehberliğinde öğrencilerin konu ile ilgili kaynaklardan elde ettiği bilgileri ayet ve hadislerden yararlanarak doğrulamaları ve defterlerine yazmaları sağlanır (**D16.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında doğru yanlış soruları, kavram haritaları, çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.6.1.2

"Allah (cc) vahiy yoluyla insanlara hangi mesajları iletmış olabilir?" sorusu sorularak öğrencilerin konuya ilgisi çekilir (**E1.1**). Konuyla ilgili öğrencilerin fikirleri alınır, ortak noktalar belirlenerek vahyin gönderiliş amacı uygun ayet ve hadislerle açıklanır. Peygamberlerin insanlar arasından seçilmesinin, vahiy mesajlarının insanlar tarafından anlaşılması ve hayata geçirilmesi açısından neden gerekli olduğu üzerinde durulur (**D16.3**). Bununla ilgili soru-cevap tekniği kullanılabilir. "Olmasaydı ne olurdu?" gibi yönlendirici sorular sorularak öğrencilerin bu tefekkür sürecinde kendi kişisel özelliklerinin düşünce ve duygularına nasıl yansıdığını fark etmesi sağlanır (**SDB1.1**). Öğrenciler vahyin gönderiliş amacıyla ilgili tefekkür sürecine dayalı çıkarımlarda bulunur. Bunun için balık kılçığı diyagramı kullanılabilir. Öğrencilerin ulaştığı çıkarımları vahyin gerekliliği açısından değerlendirmesi sağlanır (**D3.3**). Bu süreçte öğrencilerin, peygamberlerin ahlaki ilkelerini örnek alarak kendi hayatlarında doğru kararlar vermeleri ve dürüst birer insan olmaları desteklenir (**SDB3.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.6.1.3

Öğrencilere ilahi kitapların önemi ve değeri açıklanır. Bu süreçte, manevi hassasiyet ve ilahi kitapların kutsiyetine yönelik farkındalık oluşturacak öğrenme deneyimleri tasarlanır (**D14.3**). İslam'ın temel kaynaklarından hareketle ilahi kitapların Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an-ı Kerim olduğu öğretmen rehberliğinde açıklanır. Dört büyük ilahi kitabın yanı sıra, bazı peygamberlere de suhurların gönderildiği belirtilir. Öğrencilerin bu kitapları gruplandırması ve karşılaştırması için sınıflandırma tekniğinden yararlanılabilir. İlahi kitapların gönderildiği peygamberler hakkında bilgi verilir. Kur'an-ı Kerim'in son ilahi kitap, Hz. Muhammed'in (sav) de son peygamber olduğu anlatılır. Bu sayede, öğrencilerin ilahi kitaplar arasında kronolojik ilişki kurması sağlanır (**E3.7, KB2.13**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden "İlahi kitaplar ve vahiy yoluyla peygamberlerin insanlara rehberliği" konulu bir afiş hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan afiş, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.6.1.4

Öğrencilere "Felak suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Felak kelimesinin anlamı açıklanarak Felak suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Felak suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Felak suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır (**OB2**). Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır (**E3.1**). Öğrencilerin Felak suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLI LAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden peygamberlerin özelliklerini ve görevlerini içeren bir bilgi grafiği hazırlamaları istenebilir. Öğrenciler, bir peygamberin hayatından seçilen kısa bir olayı inceleyerek o dönemdeki zorluğu ve vahyin bu zorluğa nasıl rehberlik ettiğini değerlendirebilir, benzer bir durumu kendi hayatlarından örnek vererek nasıl çözebileceklerini yazabilirler. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Felak suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilere Peygamberler ve İlahi Kitaplar İnancı ünitesinin ana kavramlarını içeren bulmacalar, kelime avı veya eksik cümle tamamlama etkinlikleri yaptırılabilir. Öğrencilerin peygamber-kitap-mesaj ilişkisini daha kolay kurabilmesi için görseller kullanılarak eşleştirme kartları ya da interaktif oyunlar hazırlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: RAMAZAN VE ORUÇ

Bu ünite de ramazan ayı ve oruç ibadeti ele alınmaktadır. Öğrencilerin ramazan ayının oruç ve Kur'an ayı olduğunu çözümlemeleri, oruç ibadeti ve önemi ile ilgili bilgi toplamaları, oruç ibadetinin bireye ve topluma kazandırdıkları konusunda analitik düşünceleri hedeflenmektedir. İftar duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.4. Dinî Konularda Analitik Düşünme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.1. Muhakeme, E.3.6. Analitiklik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1.Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.15. Yansıtma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.2.1. Ramazan ayının oruç ve Kur'an ayı olduğunu çözümleyebilme

- a) İslam'ın temel kaynaklarından hareketle ramazan ayını oruç ve Kur'an ayı olarak öğretmen rehberliğinde açıklar.
- b) Ramazan ayı ile oruç ve Kur'an okuma ibadeti arasındaki ilişkiyi inceler.

DKAB.6.2.2. Oruç ibadeti hakkında bilgi toplayabilme

- a) Oruç ibadeti konusunu araştırır.
- b) Oruç ibadeti hakkında bilgiler bulur.
- c) Oruç ibadeti hakkında elde ettiği bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) Oruç ibadeti hakkında elde ettiği bilgileri kaydeder.

DKAB.6.2.3. Orucun insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme

- a) Oruç ibadetiyle bu ibadetin insan hayatına yansımaları arasında ilişki kurar.
- b) Oruç ibadeti ile bu ibadetin insan hayatına yansımaları arasında kurduğu ilişkiye dayalı akıl yürütür.
- c) Akıl yürütme ile ulaştığı çıkarımları tartışır.
- ç) Orucun insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle belirler.

DKAB.6.2.4. İftar duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) İftar duasını ve bu duanın anlamını okur.
- b) İftar duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) İftar duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Oruç ve Kur'an Ayı Ramazan
Oruç İbadeti
Orucun İnsana Kazandırdıkları
Bir Dua Öğreniyorum: İftar Duası

Anahtar Kavramlar

fitre, iftar, imsak, mukabele, oruç, ramazan, sahur, teravih

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde boşluk doldurma soruları, bulmacalar, öğrenme günlüğü, açık uçlu sorular, öz değerlendirme ve grup değerlendirme formları kullanılabilir.

Performans Görevi: Ramazan ayının oruç ve Kur'an'la ilişkisi hakkında bir sunu hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin ramazan ayında oruç ibadetini yerine getiren insanları gözlemledikleri, teravih ve bayram namazının kılınışını bildikleri, Kur'an-ı Kerim ve hadislerde oruç ibadetiyle ilgili bilgilerin yer aldığını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere İslam'ın ibadet esasları hakkında sorular yöneltilebilir. Teravih ve bayram namazının kılınışıyla ilgili bildikleri sorulabilir. Orucun bireye kazandırdığı ahlaki değerlerin neler olduğu sorularak öğrencilerin ön bilgisi harekete geçirilebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin ramazan ayında gözlemlediklerinden hareketle oruç ibadeti ile gerçek hayat arasında bağlantı kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.6.2.1

Öğrencilerin konuya ilgisini çekecek çeşitli öğrenme deneyimleri ve etkinlikler planlanır **(E1.1)**. Bu kapsamda Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) ramazan ayı ile ilgili videolar izletilir. Öncelikle ramazan ayının Müslümanlar için önemine ve değerine yer verilir. Bu değer öğrenciler tarafından içselleştirilmesi için konuşma halkası tekniği uygulanabilir. Ramazan ayının oruç ayı olduğu ve Müslümanların bu ayda farz olan oruç ibadetini yerine getirdikleri anlatılır **(D16.3)**. Ramazan ayının Kur'an ayı olduğuna vurgu yapılır ve Kadir Gecesi'nin önemine değinilir. Temel İslam kaynaklarından hareketle öğrencilerin ramazan ayını oruç ve Kur'an ayı olarak öğretmen rehberliğinde açıklaması sağlanır. Öğrencilerden öğrendiklerini kendi cümleleriyle yorumlaması istenir **(OB1)**. Ramazan ayı ile oruç ve Kur'an okuma ibadeti arasındaki ilişki incelenir. Böylece öğrenciler ramazan ayını diğer aylardan ayıran özellikler arasında ilişki kurar. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma soruları, bulmacalar ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.6.2.2

İslam'ın ibadet esasları arasında oruç ibadetinin yeri ve önemi ile orucun kimlere farz olduğu hakkında öğrencilerin araştırma yapmalarına olanak sağlanır **(E1.1)**. Sahur, imsak, iftar, teravih, mukabele ve fitre kavramları açıklanır ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri analiz etmeye yönelik çalışmalar yapılır **(E3.6)**. Bu aşamada kavram haritası tekniğinden yararlanılabilir. Teravih konusunda namazın Müslüman hayatındaki yeri ve öneminden bahsedilir. Bu konuda panel veya zit panel gibi grup çalışmaları yapılabilir. Oruç ve ramazan ile namaz arasındaki ilişkiye değinilir. Teravih ve bayram namazlarının kılınışı açıklanır. Konuyla ilgili ayrıntılı ilmiyal bilgilerinden kaçınılarak oruçlunun dikkat etmesi gereken hususlara, orucu bozan ve bozmayan durumlara örnekler verilir. Bu sayede öğrencilerin dinî sorumluluklarını eksiksiz yerine getirme bilinci oluşturulur **(D16.3)**. Öğrenci seviyesi göz önünde bulundurularak farz, vacip, sünnet olan oruç çeşitlerine kısaca değinilir. Öğrencilerden öğrendiği kavramlar arasındaki ilişkileri belirleyip bunlarla oruç ibadeti arasında ilişki kurmaları istenir **(SDB1.3)**. Oruçla ilgili kavramlar hakkında elde edilen bilgileri, öğrenciler öğretmen rehberliğinde doğrulayıp defterlerine kaydederler. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular, öz değerlendirme ve grup değerlendirme formları kullanılabilir.

DKAB.6.2.3

Oruç ibadetinin insan hayatına etkileri konusunda öğrencilerin fikirlerini almak için “Niçin oruç tutulur?” sorusu sorulur. Bu aşamada beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden oruç ibadetiyle bu ibadetin insan hayatına yansımalarını ilişkilendirmeleri istenir. Bu aşamada öğrencilerin kendi deneyimlerini gözden geçirmeleri sağlanır (**KB2.15**). Oruçlu insanın nefsi kontrol altında tutma, kararlı olma gibi tutumları gözlemleyebilmesi ve fark edebilmesi amacıyla bu davranışların önemi yaşanmış örnekler üzerinden incelenir (**D12.2, D12.3**). İftar davetleri ile fitre ve sadaka gibi ibadetlerin, sosyal duyarlılığa, paylaşmaya ve birliktelik ruhunu pekiştirmeye nasıl katkıda bulunduğu dair öğrencilerin neden-sonuç ilişkisi kurarak mantıksal ve gerekçeli çıkarımlar yapmasını sağlayan etkinlikler düzenlenir (**E3.6, D20.1, D20.2, D20.3**). Bununla ilgili gerçek hayattan örnekler verilir ve konuyla ilgili ayet ve hadisler paylaşılır. Öğrencilerin akıl yürütme ile ulaştıkları çıkarımları tartışmaları sağlanır. Bununla ilgili konuşma halkası etkinliği yapılabilir. Öğrencilerden oruç ibadetinin insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle belirlemeleri ve neden sonuç ilişkisi kurarak düşüncelerini açıkça paylaşmaları beklenir (**E1.5, SDB1.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrenme günlüğü ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden, ramazan ayının oruç ve Kur'an'la ilişkisi hakkında bir sunu hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan afiş, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.6.2.4

Öğrencilere “İftar duası hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. İftar kelimesinin anlamı açıklanarak iftar duasının içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. İftar duasını dinlemek üzere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) uygun içerikler belirlenir. Öğrencilerin bu adresi kullanmaları sağlanarak duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır (**OB2**). Öğrencilerin bu duayı doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır (**E3.1**). Öğrencilerin iftar duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden, oruç ibadetinin bireysel ve toplumsal faydalarını anlatan kısa bir farkındalık kampanyası tasarlamaları istenebilir. Ramazan ve oruçla ilgili kavramlar hakkında öğrencilerin oyun tasarlamaları istenebilir. Ramazan ayında diğer aylardan farklı olan şeylerle ilgili gözlem yaparak bununla ilgili bir ödev hazırlayabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin iftar duasını ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Oruç ve ramazan ayına ait temel kavramların anlamlarını içeren basitleştirilmiş görsel kartlar veya şemalar sunulabilir. Öğrencilerin, orucun bireysel ve toplumsal kazanımlarını daha iyi anlamaları için bu kazanımların yer aldığı hikâye/kıssa kartları ile gerçek hayat tecrübeleri arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Bu ünite de ahlaki davranışlar ele alınmaktadır. Öğrencilerin; doğru sözlü olmayı kendi hayatlarına yansıtmaları, merhamet kavramını ayırt etmeleri, adap ve nezaket kurallarını özetlemeleri, vatani sevmenin önemi hakkında çıkarım yapmaları hedeflenmektedir. Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ DAB3. Tahkik (DAB3.1. Dinî Kavramları Ayırt Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER E3.1. Muhakeme, E3.6. Analitiklik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D9. Merhamet, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.3.1. Doğru sözlü olmayı kendi hayatına yansıtabilme

- a) Doğru sözlü olmanın önemini kendisinden ve çevresinden hareketle gözden geçirir.
- b) Doğru sözlü olmanın bireysel ve toplumsal açıdan önemine dair çıkarımda bulunur.
- c) Doğru sözlü olmanın önemiyle ilgili ulaştığı çıkarımları değerlendirir.

DKAB.6.3.2. Merhamet kavramını ayırt edebilme

- a) Metinlerde yer alan merhamet ve merhametle ilişkili kavramları tespit eder.
- b) Merhametli olmanın İslam ahlakındaki yeri ve önemini araştırır.
- c) Merhametle ilgili davranış örneklerini bireysel ve toplumsal açıdan sınıflandırır.

DKAB.6.3.3. Adap ve nezaket kurallarını özetleyebilme

- a) Adap ve nezaket kurallarını çözümler.
- b) Adap ve nezaket kurallarını sınıflandırır.
- c) Adap ve nezaket kurallarını yorumlar.

DKAB.6.3.4. Vatanını sevmenin önemi hakkında çıkarım yapabilme

- a) Vatanını sevmenin önemi hakkında mevcut bilgisi dâhilinde varsayımda bulunur.
- b) Vatan sevgisiyle ilişkili kavramları listeler.
- c) Vatan sevgisiyle ilişkili kavramları birbirleriyle ilişkisi açısından karşılaştırır.
- ç) Vatan sevgisinin önemi hakkında önermeler sunar.
- d) Vatan sevgisinin önemi hakkında önermelerle ilgili değerlendirmede bulunur.

DKAB.6.3.5. Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okur.
- b) Kunut dualarının anlamlarını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Kunut dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Doğru Sözlü Olmak
Merhametli Olmak
Adap ve Nezaket Kurallarına Uymak
Vatanımızı Sevmek
Bir Dua Öğreniyorum: Kunut Duaları

Anahtar Kavramlar

adap, dürüstlük, gazi, merhamet, şehit, vatan

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kavram haritaları, sınıflandırma tabloları, açık uçlu sorular, çıkış kartları, öz değerlendirme formları ve zihin haritaları kullanılabilir.

Performans Görevi: Doğru söz, merhamet, adap ve nezaketin önemiyle ilgili afiş hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin, insanların birbirine karşı toplumsal sorumluluklarının olduğunu, iyi ve doğru davranışların bireysel yaşam kalitesini artırdığını ve ahlaki davranışların toplumun düzeni ve huzuru için büyük önem taşıdığını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere, "Sözünde durmak, merhametli olmak, nazik davranmak ve vatanına faydalı olmak isteyen bir öğrenci ne gibi ahlaki sorumlulukları yerine getirmelidir?" gibi sorular sorularak sınıfta bir tartışma ortamı oluşturulabilir ve öğrencilerin ön bilgi düzeyleri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrendikleri toplumsal yaşamdaki roller, sorumluluklar ve kurallara uyma gibi konular hatırlatılabilir. Böylece adap ve nezaket kuralları ile bir toplumu bir arada tutan merhamet ve vatan sevgisinin gerektirdiği ahlaki sorumluluklar arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.6.3.1

Öğrencilere doğru sözlü olmanın gerekliliği hakkında sorular sorulur ve cevaplar listelenir. Öğrencilerin, kendi yaşamlarında karşılaştıkları doğruluk ve güvenilir iletişim örneklerini fark etmeleri için örnek olaylar üzerinden fikir paylaşımı etkinlikleri yapılır (**D4.3, D6.2**). Bu aşamada tartışma yöntemi ve örnek olay inceleme tekniği kullanılabilir. Bu davranışların İslam dininde nasıl değerlendirildiği ayet ve hadisler ışığında açıklanır. Öğrenciler, kendi deneyimlerinden veya çevrelerinden örnekler vererek doğru sözlü olmanın etkilerini tartışır. Doğru sözlü olmanın bireysel ve toplumsal boyutlarını anlamaları amacıyla grup çalışması yürütülür. Bu aşamada rehberli öğretim yöntemi ve çıkarım yapma tekniği uygulanabilir. Her grubun ulaştığı sonuçlar diğer gruplar tarafından gözden geçirilir ve öğretmen tarafından özetlenerek öğrencilere aktarılır. Bu süreçte öğrencilerin gözlemledikleri örnekler üzerinden çıkarım yapmaları sağlanır (**SDB1.3**). Hz. Şuayb kıssası üzerinden öğrencilerin olaylar ve davranışlar üzerinden doğruluk ve dürüst karar verme süreçlerini fark etmesi hedeflenir (**D6.2**). Kıssada yer alan hadiseler, öğrencilerin olaylardan çıkarım yapabileceği somut örnekler olarak incelenir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları, açık uçlu sorular ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

DKAB.6.3.2

Öğrencilerin ön bilgilerini kontrol etmek amacıyla merhamet ve merhametle ilişkili kavramlar hakkında kelime ilişkilendirme testi kullanılabilir. Merhamet kavramı açıklanır. Öğrencilerin konuyla ilgili ayet, hadis ve okuma parçalarında yer alan merhamet ve merhametle ilişkili kavramları tespit etmeleri sağlanır (**KB2.6**). Vicdanlı ve şefkatli olmanın, insanı, doğayı, hayvanları sevmenin merhametle bağlantısı vurgulanır (**D9.3**). Merhametin sevgi ve saygıyla ilişkili olduğunu öğrencilerin fark etmesi sağlanır (**D14.3, D15.1**). Öğrencilere Allah'ın (cc) Rahman ve Rahim isimleri hatırlatılır. Allah'ın (cc) kullarını çok sevdiği, affedici ve sonsuz merhamet sahibi olduğu bilgisi verilir. Hz. Muhammed'in (sav) insanlara karşı sabırlı ve affedici tutumuyla ilgili ayet ve hadisler paylaşılır (**D12.2**). Öğrenciler merhametli olmanın İslam ahlakındaki yeri ve önemini araştırır. Merhametle ilgili davranış örneklerini bireysel ve toplumsal açıdan sınıflandırır (**E3.1**). Bu aşamada öğrenme halkası tekniğinden yararlanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları, sınıflandırma tabloları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.6.3.3

Adap ve nezaket kurallarıyla ilgili günlük hayattan örnek olaylar incelenir. Öğrenciler, örnek olaylar üzerinden bu kuralların toplumda neden gerekli olduğunu ve nezaketli davranışların etkilerini analiz eder **(E3.6)**. Bu süreçte, öğrencilerin kurallara uymanın birey ve toplum üzerindeki sorumluluklarını fark etmesi sağlanır **(D14.1, D16.3)**. Adap ve nezaket kavramları tanımlanır. Günlük hayattan farklı örnekler verilerek bu kurallar çözümlenir. Toplumda bu kurallara uymanın neden önemli olduğuna dair beyin fırtınası yaptırılır. Öğrencilerin düşüncelerini kısa ve akılda kalıcı cümlelerle ifade etmeleri ve kaydetmeleri sağlanır. Bu aşamada çıkış kartı tekniği kullanılabilir.

Adap ve nezaket kuralları selamlaşma adabı, iletişim ve konuşma adabı, sofrada adabı olarak sınıflandırılır. Selamlaşmanın İslam dinindeki yeri, toplumsal birlik ve beraberliğe katkısı ayet ve hadislerle açıklanır. İletişim ve konuşma adabıyla ilgili olarak doğru sözlü olmak, açık ve anlaşılır ifadeler kullanmak, nazik bir üsluba sahip olmanın önemine dikkat çekilir. Sosyal medya ve internette de nezaket kurallarına uymak gerektiği ve mahremiyete dikkat etmenin önemi vurgulanır. Öğrencilere yemek yerken nelere dikkat ettikleri sorularak sofrada adabıyla ilgili kurallar fark ettirilir. Sofra adabına dair Hz. Muhammed'in (sav) tavsiyelerine ve ayetlere yer verilir. Öğrencilerin selamlaşma, konuşma ve sofrada adabıyla ilgili öğrendiklerinden hareketle nezaket kurallarını kendi cümleleriyle ifade edebilecekleri etkinlikler yapılır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında zihin haritaları, sınıflandırma tabloları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden; doğru söz, merhamet, adap ve nezaketin önemiyle ilgili afiş hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan afiş, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.6.3.4

Vatanını sevmenin önemi hakkında öğrencilerin vatanımıza, milletimize, bayrağımıza ve millî marşımıza karşı görev ve sorumluluklarımız olduğunu fark etmeleri sağlanır **(D19.1, OB1)**. Vatan sevgisiyle ilişkili vatan, millet, bayrak, şehitlik ve gazilik kavramları listelenir. Bu kavramlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bağlamında da özel olarak örneklendirilir ve vurgulanır. İlgili kavramların millî birlik ve beraberliğe katkısı karşılaştırılır. Konuyla ilgili olarak Çanakkale Zaferi'ne, Kurtuluş Savaşı'na, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne değinilir. Edindiği bilgilerden hareketle öğrencilerin vatan sevgisinin önemi hakkında önermeler sunmaları ve bunları değerlendirmeleri sağlanır. Bu aşamada beyin fırtınası tekniği uygulanabilir. Vatanın bağımsızlığını korumak, vatani geliştirmek ve güzelleştirmek için neler yapılabileceği bağlamında duygularını fark etmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Bu amaçla savunma sanayinde yerli firmaların millî imkanlarla geliştirdiği ürün ve projelerin araştırılmasını içeren etkinlik yaptırılabilir. Bununla ilgili bilişim tabanlı araştırma tekniğinden yararlanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.6.3.5

Öğrencilere "Kunut duaları hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Kunut kelimesinin anlamı açıklanarak Kunut dualarının içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Kunut dualarını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak duaların doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu duaları doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duaların anlamı incelenir. Duaların anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin duaların anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Kunut dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme soruları, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere şehit yakınlarıyla veya gazilerle vatan sevgisi hakkında röportaj yaptırılabilir. Doğru sözlü olmanın önemi hakkında hikâye yazdırılabilir. Ahlaki davranışlar sergileyen ve bunun aksi davranışlarda bulunan iki kişinin özelliklerini belirten drama hazırlatılabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Kunut dualarını ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme Doğru sözlülük, merhamet, adap ve vatan sevgisi değerlerinin anlamını kavramaları için bu değerleri somutlaştıran kısa hikâyeler, resimli kavram kartları veya animasyonlar izlettirilebilir. Adap ve nezaket kurallarının günlük hayatta uygulanışını kolaylaştırmak amacıyla basit davranış şemaları ve uygulama senaryoları (rol oynama) hazırlanarak öğrencilerin katılımı sağlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBERLİĞİNDEN ÖNCE HZ. MUHAMMED

Bu ünite de Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre, çocukluğu, gençliği ve ailesiyle ilgili konular tarihsel bağlamda ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Hz. Muhammed'in (sav) doğumu ve çocukluk yıllarını yorumlamaları, Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarını yapılandırmaları hedeflenmektedir. Fil suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SBAB3. Tarihsel Empati (KB2.14. Yorumlama, SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma, KB2.13. Yapılandırma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D6. Dürüstlük

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.4.1. Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi tarihsel bağlamda değerlendirebilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre hakkındaki bilgileri temel kaynaklardan hareketle analiz eder.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin koşullarını fark eder.
- c) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin koşullarını günümüz koşullarıyla karşılaştırır.
- ç) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi dönemin koşulları içinde açıklar.

DKAB.6.4.2. Hz. Muhammed'in (sav) çocukluk yılları hakkında verilen bilgileri yorumlayabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) çocukluk yıllarında yaşadıklarını inceler.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) çocukluk yıllarında yaşadıklarını kendi ifadeleriyle, doğru ve bilgiyi değiştirmeyecek şekilde yeniden ifade eder.

DKAB.6.4.3. Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yılları hakkında verilen bilgileri yapılandırabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarında yaşadıklarından hareketle çıkarımda bulunur.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarına dair öğrendikleri üzerine düşüncelerini ifade eder.

DKAB.6.4.4. Fil suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Fil suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Fil suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Fil suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Muhammed'in (sav) Doğduğu Çevre
Hz. Muhammed'in (sav) Ailesi ve Çocukluğu
Hz. Muhammed'in (sav) Gençlik Yılları
Bir Sure Öğreniyorum: Fil Suresi

Anahtar Kavramlar

Cahiliye Dönemi, emin, Kâbe, Hilfülfudul

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde bilgi kartları, açık uçlu sorular, eşleştirme soruları, öğrenme günlükleri, çıkış kartları ve doğru yanlış soruları kullanılabilir.

Performans Görevi: Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre, çocukluk yılları ve gençlik yılları hakkında bir dergi hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin temel tarih ve kronoloji algısına sahip olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin peygamberlik ve peygamber inancı konularında, Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu Mekke şehri ve çevresi hakkında da temel kültürel bilgiye sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere Hz. Muhammed'in (sav) peygamber olmadan önceki hayatıyla ilgili sorular sorulabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Hz. Muhammed'in (sav) hayatını öğrenmek neden önemlidir?" sorusu yöneltilir. Gelen cevaplardan hareketle Hz. Muhammed'in (sav) insanlara örneklik teşkil etmesi üzerinde durulabilir. Öğrencilerin, Hz. Muhammed'in (sav) örnek davranışlarıyla kendi davranışları arasında köprü kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.6.4.1

"Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu zaman ve mekâna gitseydiniz orada neler görürdünüz?" sorusu yöneltilerek öğrencilerin ilgilerini çekecek ve onlarda araştırma isteği uyandıracak sorular sorulur **(E1.1)**. Öncelikle, Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreye dair dinî, siyasi, sosyal ve ekonomik ortam detaylı bir şekilde anlatılır. Öğrencilerin, sunulan bu bilgileri temel kaynaklardan fark etmesi sağlanır. Öğrencilerin, Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin temel özelliklerine yoğunlaşarak o dönemin koşullarını analiz etmesi beklenir **(E3.2)**. Cahiliye Dönemi'nin özelliklerinden bahsedilerek Kâbe'nin toplumdaki konumu vurgulanır. Bu içerikler aracılığıyla öğrencilerin, o dönemin ahlaki yanlışları, sosyal ve siyasi dengesizlikler gibi temel koşullarını fark etmesi sağlanır. Elde ettiği bilgilerden hareketle öğrencilerin dönemin koşullarını dinî, siyasi, sosyal ve ekonomik açılarından değerlendirerek mantıklı sonuçlara ulaşması sağlanır **(E3.1)**. Bu analitik süreçte farklı toplumların yaşamlarını fark etmeleri ve ahlaki değerlerin önemini daha derinlemesine kavramaları hedeflenir **(SDB2.3)**. Bu aşamada T tablosu tekniği kullanılarak grup çalışması yaptırılabilir. Öğrenciler, elde ettikleri bu bilgiler çerçevesinde, dönemin koşullarını günümüz koşullarıyla karşılaştırır **(KB2.7)**. Bu aşamadan sonra öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi, kendi döneminin koşulları içinde açıklaması ve toplumdaki ahlaki yanlışları bu tarihsel bağlam içinde izah etmesi sağlanır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında bilgi kartları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.6.4.2

Öğrenciler; Hz. Muhammed'in (sav) doğumu, sūtanneye verilmesi ve aile büyükleriyle ilgili öğrenme ve araştırma isteklerini desteklemek amacıyla sorular sormaya teşvik edilir **(E3.8)**. Hz. Muhammed'in (sav) doğumu ve çocukluk yılları anlatılır. Aile fertlerinden bahsedilir. Hz. Muhammed'in (sav) aile fertleriyle ilişkisi örnekler üzerinden ele alınır **(D2.3)**. Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) çevresine karşı saygılı, çalışkan ve yardımsever olduğunu doğru ve anlamlı değiştirmeyecek şekilde yeniden ifade etmesi sağlanır. Bunun için öğretmen rehberliğinde yazma etkinliği yaptırılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme soruları, açık uçlu sorular ve öğrenme günlükleri kullanılabilir.

DKAB.6.4.3

Hız. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarında sahip olduğu ahlak anlatılırken onun toplumsal düzenin tesisi için elzem olan adil olma ve güvenilirliği sağlama gibi ahlaki tutumlarının önemi vurgulanır **(D1.2, D6.2)**. Öğrencilerin Hız. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarından hareketle örnekliliği hakkında gerekçeli çıkarımlarda bulunmasına olanak sağlanır. Bu çıkarım sürecini desteklemek amacıyla düşün-eşleş-paylaş tekniği uygulanabilir. Öğrenciler, Hız. Muhammed'in (sav) gençlik yılları hakkında yaptığı çıkarımları kendi cümleleri ile ifade ettikleri bir metin hazırlar. Öğrencilerin kendi yeteneklerine olan inançlarını desteklemek amacıyla gönüllülük esasına dayalı olarak hazırladıkları metinleri sınıf içerisinde sunmaları beklenir **(E1.5)**. Öğrencilere Hız. Muhammed'in (sav) örnek davranışlarıyla ilişki kurarak Hız. Muhammed (sav) ve Hız. Hatice'nin çocukları hakkında bilgi verilir. Hız. Muhammed'in (sav) aile içi iletişimine ve aile bireyleri arasındaki örnek davranışlarına değinilir. Bu davranışların öğrencilerdeki duygusal yansımalarını ortaya çıkarmak üzere konuşma halkası tekniğinden yararlanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden, Hız. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre, çocukluk yılları ve gençlik yılları hakkında bir dergi hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan dergi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.6.4.4

Öğrencilere "Fil suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Fil suresinin anlamı açıklanarak Fil suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Fil olayına kısaca değinilir. Fil suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Fil suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Fil suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrenciler, Hız. Muhammed'in (sav) doğduğu Mekke ve çevresinin sosyo-kültürel yapısı hakkında detaylı araştırma yaparak panel düzenleyebilir. Hız. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarındaki örnek ahlaki davranışları analiz edilerek günümüz gençlerine yönelik ahlaki davranış ve sosyal sorumluluk sözleşmesi tasarlanabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Fil suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Hız. Muhammed'in (sav) hayatındaki temel olayları kavratmak amacıyla basitleştirilmiş kronoloji şemaları, resimli zaman çizelgeleri veya özel görsel/işitsel materyaller kullanılabilir. Hız. Muhammed'in (sav) ahlaki özelliklerini (dürüstlük, güvenilirlik vb.) somutlaştırmak için basit uygulama senaryoları düzenlenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: KÜLTÜRÜMÜZDEKİ DİNİ MOTİFLER

Bu ünite de dinin kültüre etkisi ele alınmaktadır. Öğrencilerin gelenek, edebiyat ve musiki- de dinin etkilerini özetlemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D7. Estetik, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Sosyal Bilgiler, Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- DKAB.6.5.1. Geleneğimizde, edebiyatımızda ve musikimizde dinin izlerini özetleyebilme
- a) Geleneğimizde, edebiyatımızda ve musikimizde dinin izleriyle ilgili çözümleme yapar.
  - b) Din ve kültür ilişkisini gelenek, edebiyat ve musiki örneklerinden hareketle sınıflandırır.
  - c) Dinin geleneğimiz, edebiyatımız ve musikimize etkisini yorumlar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Geleneğimizde Dinin İzleri
Edebiyatımızda Dinin İzleri
Musikimizde Dinin İzleri

Anahtar Kavramlar

ezan, ilahi, kültür, mahya, mevlit

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde boşluk doldurma soruları, kısa cevaplı sorular, açık uçlu sorular, yapılandırılmış grid ve öğrenme günlükleri kullanılabilir.

Performans Görevi: Geleneğimizde, edebiyatımızda ve musikimizde dinin izlerini yansıtan kısa bir video hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin, kültür ve din kavramlarına hâkim olduğu, dinin toplumsal yaşam ile gelenekler üzerindeki etkisini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin kültür, gelenek ve değer kavramlarıyla ilgili ön bilgilerini belirlemek için serbest çağrışım tekniği uygulanabilir. Düğün, bayram, asker uğurlama gibi geleneklerde dinin etkisinin neler olduğu hakkında sorular sorulabilir. Öğrencilerden bildikleri dinî içerikli bir şiir, mâni veya türkü paylaşımları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin 5. sınıf din kültürü ve ahlak bilgisi dersi "Mimarimizde Dinî Motifler" ünitesinde öğrendikleri ile yeni öğrenecekleri bilgiler arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.6.5.1

Öğrencilerin ilgilerini ve öğrenme motivasyonlarını yükseltmek amacıyla “Kültürü oluşturan kavramlar nelerdir?” sorusu yöneltilir ve onlardan düşüncelerini çekinmeden paylaşmaları beklenir **(E1.1, E1.5)**. Örf, âdet, musiki ve edebiyat kavramları açıklanır, örnekler verilir. Öğrencilerin sosyal çevrelerinden, kaynak kitaplardan ya da dijital kaynaklardan yararlanarak dinin kültüre etkisini araştırmaları ve çeşitli örnekler bulmaları istenir. Dinin etkilediği unsurlar ve bu unsurlar arasındaki ilişkiler belirlenerek çözümlemeler yapılır **(KB2.4)**. Bu çözümlemeyi kolaylaştırmak amacıyla kavram haritası tekniğinden yararlanılabilir. Dinî bayramlar, kandil geceleri, yardımlaşma gelenekleri, edebiyat ve musiki gibi konularda örnekler verilir. Öğrencilerin bu örnekleri alanlarına göre sınıflandırması beklenir. Hz. Muhammed (sav) ve Ehlîbeyt sevgisinin toplumumuzu birleştirmedeki rolüne yer verilir. Konuyla ilgili örnekler içerisindeki dinî öğeler tespit edilerek din ve kültür etkileşimi vurgulanır. Kültürel unsurların toplumda çeşitli değerlerin pekiştirilmesine katkıda bulunduğu değinilir. Öğrencilerin kültürel unsurlar içerisindeki dinî öğeleri inceleyerek toplumun kültürel mirasına değer vermenin önemini anlamaları ve bu mirasın korunması hususunda duyarlılık kazanmaları amaçlanır. Kültürü sürdürme amacıyla çeşitli etkinliklere katılmanın önemi vurgulanarak kültür okuryazarlığının kazandırılması hedeflenir **(OB5)**. Toplumumuzda yaygın olan dinî içeriğe sahip geleneklerden mevlit, isim koyma, kız isteme, sünnet, taziye, asker uğurlama örnekleri verilerek din ve kültür etkileşimi vurgulanır. Mukabele okuma, tekne orucu, diş kirası, mahya asma, Hırkayışerif ziyaretleri gibi ramazan geleneklerinin yanı sıra muharrem ayı ve aşure günü gibi oruçla ilgili diğer uygulamalara yer verilir. Sadaka taşı, zimem defteri ve vakıf faaliyetlerinden bahsedilerek dayanışmanın ve cömertlik içeren davranışların önemi vurgulanır. Bu sayede öğrencilerde yardım etme duyarlılığının desteklenmesi, toplumsal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi ve kültürel mirasımızı koruyan dayanışma geleneklerine aktif katılım sağlanması hedeflenir **(D16.2, D20.4, SDB2.3)**. Dinin geleneğimizdeki izlerinin aktarımında sosyal bilgiler dersinden yararlanılır. Öğrencilerin dinin edebiyat üzerindeki etkisini fark etmesi amacıyla Ahmed Yesevi, Mevlana, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre gibi kişilerin eserlerinden onların seviyesine uygun çeşitli örnekler verilir **(OB9)**. Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve araştırma isteklerini uyandırmak için sınıf ortamında dijital platformlardan çeşitli dinî musiki parçaları dinletilir **(E1.1)**. Ezan, kamet, ilahî, salavat gibi musiki türlerinden bahsedilir. Bu türlerin işlediği ortak dinî temalar üzerinde durulur. Bu türler vasıtasıyla çeşitli duyguların ifade edildiği fark ettirilir. Öğrencilerin eserleri tecrübe etmesi esnasında hissettiği duyguları fark etmesi beklenir **(SDB1.1)**. Bu duygusal farkındalığı sağlamak üzere konuşma halkası tekniği kullanılabilir. Dinin edebiyatımızdaki izlerinin aktarımında Türkçe dersinden, musikimizdeki izlerinin aktarımında ise müzik dersinden yararlanılır. Dinî musiki ve edebiyat örneklerinin incelenmesiyle öğrencilerde sanatsal zevkleri hayatın bir parçası hâline getirme ve eserlerdeki duygusal derinliği fark etme yetisinin gelişimi desteklenir **(D7.1, D7.3)**. Böylece sanata ve estetiğe açık olma bilincinin geliştirilmesine katkıda bulunulur. Öğrenciler; farklı türlerde edebî yazılar üretme, geleneğimizi yansıtan çeşitli drama etkinlikleri yapma ve dijital ortamlardan faydalanarak çeşitli dinî musiki örnekleri paylaşma konularında teşvik edilir. Öğrenciler bütün bu örneklerin ışığında dinin kültürümüze etkisini ve bu kültürü korumanın önemini kendi cümleleri ile ifade eder. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma soruları, kısa cevaplı sorular, açık uçlu sorular, yapılandırılmış grid ve öğrenme günlükleri kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden, geleneğimizde, edebiyatımızda ve musikimizde dinin izlerini yansıtan kısa bir video hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan video, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden bir dinî musiki örneğini sınıfta arkadaşlarına sunması istenebilir. Öğrencilere dinî bir tema örneği (tevhit, peygamber sevgisi vb.) verilerek öğrencilerden çeşitli edebî türlerde eser üretmeleri istenebilir. Dinî konuların yer aldığı şiirlerden bir dinleti hazırlanabilir. Bu dinleti dinî musiki öğeleriyle desteklenebilir.

Destekleme Küçük gruplara ayrılan öğrencilerin, dinle ilişkilendirilmiş eserleri incelemeleri ve aralarındaki ortak dinî motifleri bulmaları sağlanabilir. Dinin gelenek, edebiyat ve musikimizdeki izlerini aktarırken resimler, müzik örnekleri ve video gösterimleri gibi görsel ve işitsel materyaller kullanılabilir. Ünitenin temel dinî motiflerini ve kavramlarını içeren basitleştirilmiş şemalar, kavram haritaları ve özet kartları kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF

1. ÜNİTE: MELEK VE AHİRET İNANCI

Bu ünite de İslam'ın inanç esasları arasında yer alan melek ve ahiret inancı ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Allah'ın (cc) yarattığı varlıklar arasından melekleri sınıflandırmaları, ahiret hayatının aşamalarını çözümlemeleri, melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünceleri hedeflenmektedir. Nâs suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.4 Dinî Konularda Analitik Düşünme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.5 Sınıflandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.6. Seçicilik, E3.1. Muhakeme, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D1. Adalet, D6. Dürüstlük, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER DAB1. Temel Kaynakları Kullanma (DAB1.1. Kur'an-ı Kerim Meallerine Başvurma)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.1.1. Melekleri sınıflandırabilme

- a) Görülebilen ve görülemeyen varlıkları öğretmen rehberliğinde araştırır.
- b) İslam'ın temel kaynaklarından hareketle meleklerin yaratılan diğer varlıklardan farklı özelliklerini ayırıştırır.
- c) Meleklerin görevlerini tasnif eder.
- ç) Melekleri görevlerine göre etiketler.

DKAB.7.1.2. Ahiret hayatının aşamalarını çözümleyebilme

- a) Ahiret hayatının aşamalarına ilişkin unsurları inceler.
- b) Ahiret hayatının aşamalarına ilişkin unsurlar arasındaki ilişkileri açıklar.

DKAB.7.1.3. Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme

- a) Melek ve ahiret inancıyla bu inancın insana kazandırdıkları arasında ilişki kurar.
- b) Melek ve ahiret inancı ile bu inancın insana kazandırdıkları arasında kurduğu ilişkiyle ilgili akıl yürütür.
- c) Akıl yürütme ile ulaştığı çıkarımları tartışır.
- ç) Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle belirler.

DKAB.7.1.4. Nâs suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Nâs suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Nâs suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Nâs suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Varlıklar Âlemi
Dünya ve Ahiret Hayatı
Melek ve Ahiret İnancının İnsana Kazandırdıkları
Bir Sure Öğreniyorum: Nâs Suresi

Anahtar Kavramlar

ahiret, âlem, gayb, kıyamet, melek

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, eşleştirme sorusu, kavram haritası, bilgi kartları, tanılayıcı dallanmış ağaç, sınıflandırma tablosu ve öğrenme günlüğü kullanılabilir.

Performans Görevi: Melekler, ahiret inancı ve insan konulu bir dergi hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin, İslam'ın inanç esasları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden İslam'ın inanç esaslarını listelemeleri istenebilir. Öğrencilere melekler ve ahiret hayatı hakkında neler bildikleri sorulabilir. Melekler ve ahiret inancı hakkında öğrencilerin ön bilgilerini tespit etmek için serbest çağrışım tekniği kullanılabilir.

Köprü Kurma

Yaratılan bazı varlıkların duyularla algılanamayacağına dikkat çekilerek görülebilen ve görülemeyen varlıklar konusunda mevcut bilgiler ile yeni bilgiler arasında köprü kurulabilir. Farklı mevsimlerde tabiatta yaşanan değişimlerle ölümden sonra yeniden diriliş arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.7.1.1

Öğrencilerden çevrelerindeki varlıkları gözlemlmeleri ve bu varlıklara örnekler vermeleri istenir. Öğrencilere yönlendirici sorular sorularak onlardan varlıklar âlemini görülebilen ve görülemeyen varlıklar olarak belirlemeleri beklenir. Bunun için buluş yoluyla öğrenme tekniği kullanılabilir. Görülemeyen varlıklar melek, cin ve şeytan şeklinde ayrıştırılarak melek kavramı açıklanır ve özellikleri listelenir. Cin ve şeytan ayrıntıya girilmeden açıklanarak gaybın yalnızca Allah (cc) tarafından bilinebileceği belirtilir. Öğrencilerin meleklerin diğer görülemeyen varlıklardan ayrılan özelliklerini fark etmeleri sağlanır (**E1.6**). Ayet ve hadislerden hareketle melekler dört büyük melek, Kiramen Kâtibin (yazıcı melekler), Münker ve Nekir (sorgu melekleri) olarak belirlenir (**DAB1.1**). Öğrenciler, edindikleri bilgiler ışığında meleklerin görevlerini tasnif eder ve melekleri görevlerine göre etiketler (**E3.7**). Bakara ve Araf surelerindeki ilgili ayetler çerçevesinde Hz. Âdem kıssasına değinilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında bilgi kartları, sınıflandırma tabloları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.7.1.2

Öğrencilere "Ahiret dendiğinde aklınıza neler gelir?" sorusu yöneltilir (**E1.1**). Verilen cevapları kaydetmek için anlam çağrışım haritası kullanılabilir. Ayet ve hadislerden yararlanarak ahiret hayatına ilişkin ömür, ecel, kıyamet, baas, mahşer, amel defteri, mizan, cennet ve cehennem kavramlarının incelenmesi sağlanır. Bahsi geçen kavramlar açıklanır ve konu İsrail meleği ile ilişkilendirilerek anlatılır. Ahiret hayatının aşamaları açıklanarak öğrencilerden merak ettikleri soruları sormaları istenir (**E3.8**). Ahiret hayatının aşamaları arasındaki ilişki açıklanır. Bunun için zihin haritası kullanılabilir. Ahiret hayatının dünya hayatında yapılanların karşılığı olduğu belirtilir. Bununla ilgili Rad suresinin 22-24. ayetleri paylaşılır. Öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirmeleri ve seçimlerini ahlaki açıdan değerlendirmeleri beklenir (**D16.3, SDB3.3**). Bu sayede öğrencilerin dünya hayatı ile cennet ve cehennem arasında bir ilişki olduğunu fark etmeleri, ahiret hayatının önemini kavramaları sağlanır. Ahiret inancı ile Allah'ın (cc) adil, merhametli ve affedicisi olması ilişkilendirilir. Öğrencilerden konuyla ilgili örnekler vermeleri istenir. Verilen örnekler kum saati tekniğiyle paylaşılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları ve tanılayıcı dalanmış ağaç kullanılabilir.

DKAB.7.1.3

Öğrencilere “Yaptığı her şeyin kaydedildiği ve bunların hesabını vereceği bilincine sahip olan biri nasıl yaşar?” sorusu yöneltilecek beyin fırtınası yaptırılır **(E3.6)**. Verilen cevaplardan hareketle melek ve ahiret inancıyla bu inancın insana kazandırdıkları arasında öğrenciler ilişki kurar. Melek ve ahiret inancına sahip olmanın hakkaniyetli davranmak, doğru ve güvenilir olmak, görev bilincine sahip olmak gibi değerlerin kazanılmasına katkısı hakkında öğrencilerden akıl yürütmeleri istenir **(D1.2, D6.2, D16.3)**. Konuyla ilgili ayet ve hadisler paylaşılır, günlük hayattan örnekler verilir. Öğrenciler akıl yürütme sonucu ulaştıkları çıkarımları tartışır. Bu aşamada düşün-eşleş-paylaş etkinliği yapılabilir. Öğrenciler, meleklerin varlığının davranışları düzenlemede sağladığı motivasyonu, ahiret inancının hayata kattığı anlam duygusunu, kazandırdığı sorumluluk ve hesap verme bilincini gerekçeleriyle birlikte belirler **(D16.3, SDB1.2)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular ve öğrenme günlüğü kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden melekler, ahiret inancı ve insan konulu bir dergi hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan dergi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.7.1.4

Öğrencilere “Nâs suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Nâs kelimesinin anlamı açıklanarak Nâs suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Nâs suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Nâs suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Nâs suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden Hz. Âdem kıssasından çıkarılabilecek mesajlarla ilgili bir araştırma yapımları istenebilir. Ahiret hayatının aşamalarını gösteren bir dijital oyun tasarımları sağlanabilir. Toplumdaki melek, cin ve şeytanla ilgili yanlış inançları tespit etmeleri ve bunların doğru bilgilerle karşılaştırıldığı bir bilgi grafiği hazırlamaları istenebilir. Öğrenciler, melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konulu röportaj, araştırma veya sunum yapabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Nâs suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilerden dört büyük meleği görevleriyle listelemesi istenebilir. Ahiret inancıyla ilgili kavramlardan oluşan sözcük avı hazırlanabilir.

Ahiret inancının insan davranışlarına etkisiyle ilgili bir metin okutularak öğrencilerden metnin ana fikrini bulması istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: HAC, UMRE VE KURBAN

Bu ünite de hac, umre ve kurban ibadetleri ele alınmaktadır. Öğrencilerin; hacla ilgili kavramlar ve mekânlar hakkında bilgi toplamaları, bu ibadetleri çözümlemeleri, kurbanı Allah'a (cc) yakınlaşma ve yardımlaşma ibadeti olarak tanımlamaları, bu ibadetin kazandırdığı değerleri yapılandırmaları, haccın ve kurbanın kültürümüze yansımalarını müşahade etmeleri hedeflenmektedir. Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.1. Müşahede Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.1. Empati, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiiklik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.5. Sınıflandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.2.1. Hac ve umre ibadetlerini çözümleyebilme

- a) İslam'ın temel kaynaklarından hareketle hac ve umre ibadetleriyle ilgili unsurları belirler.
- b) Hac ve umre ibadetleriyle ilgili unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.

DKAB.7.2.2. Kurban ibadetini yapılandırabilme

- a) Kurban ibadetiyle Hz. İsmail kıssası arasında nedensel ilişki ortaya koyar.
- b) Kurban ibadeti hakkında İslam'ın temel kaynaklarından elde ettiği bilgilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.7.2.3. Hac ve kurban ibadetinin kültürümüze yansımalarını müşahade edebilme

- a) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili merak ettiği konuları belirler.
- b) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili belirlediği konular hakkında sorular sorar.
- c) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili konuları inceler.
- ç) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili inceleme sonuçları hakkında çıkarım yapar.

DKAB.7.2.4. Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Kâfirun suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Kâfirun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hac ve Umre İbadeti
Kurban İbadeti
Hac ve Kurban İbadetinin Kültürümüze Yansımaları
Bir Sure Öğreniyorum: Kâfirun Suresi

Anahtar Kavramlar

hac, ihram, kurban, say, tavaf, umre

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, eşleştirme sorusu, boşluk doldurma sorusu, doğru yanlış soruları, venn şeması, tanılayıcı dallanmış ağaç ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Hac, umre ve kurban ibadetleriyle ilgili bilgi haritası hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın ibadet esasları hakkında bilgi sahibi oldukları, çevrelerinde hac ibadetini yerine getirmek üzere kutsal mekânları ziyaret edenleri gözlemledikleri, Kur'an-ı Kerim'le hadislerde hac, umre veya kurban ibadetlerinin açıklandığı bilgisine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) Kâbe ve diğer kutsal mekânların görselleri öğrencilerle paylaşılabılır. Öğrencilere söz konusu mekânlar hakkında sorular sorularak onların bu mekânlarla dair bilgilerini paylaşmaları istenebilir. Öğrencilere kurban ibadeti hakkında neler bildikleri sorulabilir.

Köprü Kurma

Günlük yapılan ibadetlerden örnekler verilerek hac, umre ve kurban ibadetleriyle günlük hayat arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme**Uygulamaları****DKAB.7.2.1**

Öğrencilere Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) faydalanılarak Hz. İsmail kıssası izletilir **(E3.2)**. Konunun Saffat, Bakara, İbrahim ve Hac surelerindeki ilgili ayetler kapsamında; öğrenci düzeyine göre ele alınmasına dikkat edilir. Kıssada bahsi geçen Mekke, zemzem suyu, Safa ve Merve Tepeleri, tavaf, Kâbe gibi konuyla ilgili kavram ve isimler tahtaya yazılır. Öğrencilere yönlendirici sorular sorularak bu kavram ve konuların hac ibadetiyle ilişkilendirilmesi sağlanır. Bunun için buluş yoluyla öğrenme tekniğine başvurulabilir. Öğrenciler, hac ibadetinin Hz. İbrahim'e kadar dayanan bir ibadet olduğunu ve Hz. İsmail'in Kâbe'nin inşasında önemli bir rol oynadığını fark eder.

Hac kavramının anlamı incelenir. Haccın Müslümanlar için önemine ve değerine yer verilir. Haccın farz olması için bir Müslümanın taşıması gereken şartların neler olduğu, ayet ve hadislerden yola çıkılarak öğrencilere anlatılır. Hac ile ilgili ihram, telbiye, vakfe, tavaf, şavt kavramları; hac esnasında ziyaret edilen mekânlar olan Kâbe, Arafat, Mina, Müzdelife, Safa ve Merve incelenir. Mekânlar ve kavramlar öğrenci düzeyi gözetilerek ve ayrıntıya girmeden görseller aracılığıyla açıklanır **(OB4)**. Bu aşamada kavram haritası tekniği kullanılabilir.

Haccın yapılışı, sırası ile anlatılır. Haccın farzlarının neler olduğu belirlenir. Haccın çeşitlerine ayrıca yer verilmez. Hac ibadeti esnasında yerine getirilen uygulamalar, hikmetleri ve anlamlarıyla birlikte açıklanır. İhram ile duygu ve düşüncelerin kontrol edilerek sabırlı olma, gösteriş ve övünmeden kaçınarak mütevazı olma değerlerinin, vakfe ile istikrarlı davranarak sabır göstermenin, tavaf ile evrensel bağ kurmayı sağlayan dostluk değerinin, say ile olumlu bakış açısına sahip olarak sabretmenin, şeytan taşlama ile öz düzenleme yaparak sorumluluk üstlenme bilincinin kazandırılmak istendiği öğrencilere fark ettirilir **(D4.5, D10.2, D12.1, D12.2, D12.3, D16.3)**. Bunun için öğrencilere açık uçlu sorular sorulabilir.

Umre ibadetinin Müslümanlar için anlam ve değerine değinilir, yapılışı tarif edilir. Verilen bilgilerden yola çıkılarak hac ve umre arasındaki farkların neler olabileceği sorusu yöneltir. Cevaplar hac ve umre başlıkları altında kategorize edilerek tahtaya yazılır **(KB2.5)**. Burada karşılaştırma tablosu kullanılabilir.

Öğrencilere hac ve umre ibadetlerinin insana neler kazandırabileceği sorulur **(E2.1)**. Öğrencilerin görüşlerini paylaşmaları için çember tekniği uygulanabilir. Bu ibadetin insanın ahlaki gelişimine, Müslümanlar arasındaki iletişim ve etkileşime katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmaları beklenir **(SDB1.3)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öz değerlendirme formları, venn şeması, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.7.2.2

Öğrencilerden sevdikleri için ne tür fedakârlıklar yapabilecekleri üzerine düşünmeleri ve cevaplarını bir kâğıda kısaca yazarak yazdıklarını paylaşmaları istenir **(SDB1.1)**. Bunun için yansıtıcı düşünme tekniği kullanılabilir. Verilen cevaplardan yola çıkılarak Hz. İsmail kıssası bağlamında fedakârlık davranışı ile kurban ibadeti arasında ilişki kurulur. Kurban kavramının anlamı incelenir. Kurban ibadetinin İslam dinindeki yeri ve önemi gözden geçirilir. Kurban ibadetinin zamanı belirtilerek kurban kesmekle yükümlü olmanın şartları açıklanır. Hangi hayvanların kurban edilebileceği hakkında bilgi verilerek öğrencilerin bu bilgileri ayrıntıya girmeden kategorize etmeleri beklenir **(E3.7)**. Bu aşamada sınıflandırma tablosu kullanılabilir. Kurban ibadeti yerine getirilirken çevreyi temiz tutmak gerektiğine dikkat çekilir **(D18.2)**. Kesilen kurbanın ihtiyaç sahipleriyle paylaşılmasının önemi vurgulanır **(D20.2)**. Alevilik Bektaşilikteki kurban tıtlama duasına yer verilir.

Kurban ibadetinin insanın ahlaki gelişimine nasıl katkı sağlayabileceğinin sorgulanması için öğrencilere “Niçin kurban kesilir?” sorusu yöneltilerek beyin fırtınası yaptırılır. Verilen cevaplardan yola çıkılarak kurbanın hikmetine dair öğrencilerin çıkarımda bulunmaları sağlanır. Bu çıkarımlara dayanarak öğrenciler, kurban ibadetini Allah’a (cc) yaklaşma ibadeti olarak değerlendirir ve uyumlu bir bakış açısı geliştirir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma soruları, doğru yanlış soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.7.2.3

Öğrencilerden hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili merak ettiği konuları belirlemeleri istenir **(E1.1)**. Bunun için zihin haritası tekniği kullanılabilir. Hacca gidenler için uğurlama törenlerinin yapılması, hacdan dönenlerin ziyaret edilmesi, bu ziyaretler esnasında ikramların yapılması ve hediyelerin verilmesi, Kurban Bayramı gibi konular hakkında öğrenciler sorular sorar. Bayram namazı ve teşrik tekbirleri hakkında bilgi verilir. Akika, adak ve şükür kurbanları kısaca açıklanarak öğrencilerin, benzerlik ve farklılıklarını incelemesi sağlanır. Bu aşamada karşılaştırma tablosu kullanılabilir. Asker uğurlaması ve düğün gibi vesilelerle de kurban ibadetinin yerine getirildiği belirtilir. Kurban etini ihtiyaç sahipleriyle paylaşma ve gelen misafirlere ikram etme geleneğinin toplumda yardımseverliği ve cömertliği yaygınlaştırdığına dikkat çekilir **(D20.1)**. Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüzün ve yaşantımızın ayrılmaz bir parçası olduğu vurgulanır. Öğrenciler, hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili inceleme sonuçları hakkında kendi izlenimlerine dayanarak çıkarımlar yapar. Bu çıkarımlarla ilgili öğrencilerden çıkış kartı hazırlamaları istenebilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, açık uçlu sorular ve tanılayıcı dallanmış ağaç kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden hac, umre ve kurban ibadetleriyle ilgili bilgi haritası hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan bilgi haritası, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.7.2.4

Öğrencilere “Kâfirun suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Kâfirun suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Kâfirun suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Kâfirun suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**.

Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır (**E3.1**). Öğrencilerin Kâfirun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öz değerlendirme formları, doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden hacla ilgili kavramlardan oluşan bir sözlük tasarlanması istenebilir. Hac ibadetinin aşamalarının simülasyon (benzetim) yöntemiyle sunulması istenebilir. Kurban ibadetinin kültürümüze yansımalarının edebî bir tür içinde (hikâye, anı) sunulması istenebilir. Öğrencilerden surre alayı hakkında güvenilir kaynaklardan bilgi toplaması ve bir sunum hazırlaması istenebilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Kâfirun suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme Hac ve umre ibadetlerinin yapılışını gösteren görsel veya dijital materyallerden faydalanarak öğrencilere görsel rehberlik yapılabilir. Bu ibadetlerin nasıl yapıldığı adım adım açıklanarak öğrencilerin konuyu anlamaları desteklenebilir. Hacla ilgili kavram ve mekânlara ait görsellerin, isimleriyle eşleştirilmesi istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: İSLAM DÜŞÜNCESİNDE YORUMLAR

Bu ünite de İslam düşüncesinde yorumlar konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin; din ve din anlayışı arasındaki farkları ve din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebeplerini anlamaları hedeflenmektedir. İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorumlar olarak sınıflandırmaları, kültürümüzdeki tasavvufi yorumları çözümlemeleri, Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve erkânlar hakkında bilgi toplamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.2. Dinî Meseleleri Anlama)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D10. Mütevazılık, D14. Saygı, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.3.1. Din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebeplerini anlayabilme

- a) Din ve din anlayışı kavramlarını fark eder.
- b) Din ve din anlayışı kavramlarını tanımlar.
- c) Din anlayışındaki yorum farklılıklarının ortaya çıkış sebeplerini açıklar.
- ç) Din anlayışındaki yorum farklılıklarının insana ve topluma faydalarını belirler.

DKAB.7.3.2. İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini sınıflandırabilme

- a) İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini araştırır.
- b) İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorumlar olarak ayırır.
- c) İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorumlar şeklinde tasnif eder.
- ç) İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorumlar şeklinde listeler.

DKAB.7.3.3. Kültürümüzdeki tasavvufi yorumları çözümleyebilme

- a) Kültürümüzdeki tasavvufi yorumları inceler.
- b) Kültürümüzdeki tasavvufi yorumlar arasındaki ilişkileri bulur.

DKAB.7.3.4. Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları hakkında bilgi toplayabilme

- a) Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları konusunu araştırır.
- b) Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları hakkında bilgileri bulur.
- c) Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları hakkında ulaştığı bilgileri kontrol eder.
- ç) Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavram ve erkânlar hakkında ulaşılan bilgileri kaydeder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Din Anlayışındaki Yorum Farklılıkları

İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri

Kültürümüzdeki Tasavvufi Yorumlar

Alevilik Bektaşilik ile İlgili Temel Kavramlar ve Cem Erkânları

Anahtar Kavramlar

erkân, itikat, mezhep, tasavvuf

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, boşluk doldurma sorusu, eşleştirme sorusu, çıkış kartı, balık kılıcı diyagramı, anlam çözümleme tablosu, Frayer modeli, öz değerlendirme formu ve grup değerlendirme formları kullanılabilir.

Performans Görevi: İslam düşüncesindeki itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorum biçimlerini anlatan bilgi haritası hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin insanların farklı duygu, düşünce ve davranışlara sahip olabileceğini fark ettikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Mezhep ve tasavvuf kavramlarıyla ilgili sorular sorularak öğrencilerin konuyla ilgili ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma Günlük hayatta insanların çeşitli konularda farklı bakış açılarına sahip olmaları ile din anlayışında farklı yorum biçimlerinin ortaya çıkması arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.7.3.1

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden öğrencilere din ve din anlayışı kavramlarıyla ilgili metin, görsel veya video gibi materyaller sunulur. Bunlardan hareketle öğrencilerin din ve din anlayışı kavramlarını fark etmeleri sağlanır **(E3.5)**. Öğrenciler din ve din anlayışı kavramlarını tanımlar. İki kavram arasındaki farkların neler olabileceği sorulur. Bunun için konuşma halkası etkinliği yapılabilir. T tablosu kullanılarak iki kavram arasındaki farklar öğretmen rehberliğinde listelenebilir. Toplumdaki farklı dinî anlayışlara dikkat çekilerek öğrencilerin dinin farklı yorumlanma sebeplerini açıklamaları sağlanır **(KB2.14)**. Dinin yorumlanmasında temel ilkelere bağlı kalmanın gerekliliği vurgulanır. Öğrenciler edindikleri bilgilerden hareketle farklılıklara karşı anlayış geliştirmenin ve saygı göstermenin önemini fark eder **(D14.3)**. Öğrencilerin, din anlayışındaki yorum farklılıklarının insana ve topluma faydalarını belirlemesi sağlanır. Bununla ilgili konuşma halkası etkinliği yapılabilir. Öğrencilerin, bakış açısındaki farklılıkların toplumsal uyumu artırdığını, bu konudaki çeşitliliğin değerli olduğunu fark etmeleri ve başkalarının görüşlerine saygıyla yaklaşmaları beklenir **(SDB2.3)**. Dinin farklı yorumlarının İslam'ın düşünce özgürlüğüne verdiği önemi göstermesi; fıkıh, kelam, tasavvuf gibi farklı bilim dallarının doğmasına vesile olması; İslam'ın farklı kültürlerle sahip toplumlar arasında yayılmasını ve insanların dinlerini yaşamalarını kolaylaştırması; ortaya çıkan yeni sorunlara çözüm üretilebilmesi ve toplumda hoşgörü kültürü oluşturmaya nedeniyle kültürel bir zenginlik sağlaması gibi faydaları vurgulanır. Öğrencilerden konuyla ilgili çıkış kartı oluşturmaları istenebilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öz değerlendirme formu, çıkış kartı, balık kılçığı diyagramı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.7.3.2

Öğrencilere mezhep kavramının kendilerine çağrıştırdığı kelimeler sorulur. Verilen cevapları kaydetmek için anlam çağrışım haritası kullanılabilir. İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini sınıflandırmak üzere ölçüt olarak inanç, ibadet ve ahlak konuları belirlenir **(E3.7)**. Belirlenen ölçüte göre yorum biçimleri itikadi yorumlar, fıkhi yorumlar ve tasavvufi yorumlar olarak ayrıştırılır. İnançla ilgili yorum biçimleri itikadi yorumlar, ibadetle ilgili yorum biçimleri fıkhi yorumlar, ahlakla ilgili yorum biçimleri tasavvufi yorumlar olarak tasnif edilir. Bu aşamada sınıflandırma tablosu kullanılabilir. İtikadi yorumlar Matüridilik ve Eşarilik; fıkhi yorumlar Hanefilik, Malikilik, Şafiiilik ve Hanbelilik; tasavvufi yorumlar Yesevilik, Kadiriilik, Mevlevilik, Nakşibendilik ve Alevilik Bektaşilik şeklinde listelenir. Bu yorum biçimleri hakkında verilen bilgiler kurucuları, öğretileri ve etkin oldukları coğrafyalar ile sınırlandırılır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma soruları, Frayer modeli ve çıkış kartı kullanılabilir.

DKAB.7.3.3

Öğrencilere iyi bir kul olmak için nelere dikkat edilmesi gerektiği sorulur (**E2.2**). Öğrencilerin düşüncelerini paylaşmaları için konuşma halkası tekniği uygulanabilir. Verilen cevaplardan hareketle öğrencilerin, İslam dininde ibadet ve inançla birlikte ahlaki esasların da önemli olduğunu fark etmeleri ve toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmeleri beklenir (**SDB2.3**). İnsanların ahlaki gelişimini esas alan anlayışlardan olan Yesevilik, Kadiriilik, Mevlevilik, Nakşibendilik ve Alevilik Bektaşilik kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumlar olarak incelenir. Benzerliklerini belirlemek için karşılaştırma tablosu kullanılabilir. Gösteriş ve övünmekten kaçınmak, cömert olmak, doğru ve güvenilir olmak gibi değerler bağlamında aralarında ilişki kurulur (**D6.2, D10.2, D20.1**). Mevlana Haftası'na değinilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında anlam çözümleme tablosu ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.7.3.4

Alevilik Bektaşilikle ilgili temel kavramlar ve cem erkânları listelenir. Bu kavram ve erkânlar hakkında araştırma yapılır. Öğrenciler; cem, cemevi, musahiplik, razılık ve kul hakkının sorulması, cemde on iki hizmet, semah, gülbank, lokma duası, Hızır ve muharrem orucu, erkân, ikrar, dört kapı kırk makam kavramları ile uygulanma şekilleri hakkında bilgiler bulur (**OB1, E3.2**). Öğrenciler, bu bilgileri öğretmen rehberliğinde kontrol ederek kaydeder. Kavramlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve bilgilerin kaydedilmesi için kavram haritası tekniği kullanılabilir. Cemevinin Alevilikte ayinicum erkânının yapıldığı yol, adap ve erkân yeri olduğu ifade edilir. Bunun için ayinicum ve cemevi ile ilgili görseller kullanılır. Cem çeşitleri olarak görgü cemi, ikrar cemi ve Abdal Musa cemine yer verilir. Alevilik Bektaşilikte gülbankların başında "bismişah", sonunda ise "Allah Allah" lafzının söylendiği belirtilir. "Bismişah Allah Allah" ifadesinde yer alan "şah" kelimesinin evrenin mutlak ve yegâne yöneticisi Allah'ı işaret ettiğine değinilir. Gülbank konusunda lokma duasına değinilir. Alevilik Bektaşilikteki "ocak kültürü" ve "el ele, el hakka ikrarı" kavramları anlatılır. Bektaşilikte musahipliğe "ikrar verip nasip almak" da denildiği ifade edilir. Bu kavramın İslam tarihindeki muhacir-ensar kardeşliğine dayandığına dikkat çekilir (**D4.1, D20.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları ve grup değerlendirme formları kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden İslam düşüncesindeki itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorum biçimlerini anlatan bilgi haritası hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan bilgi haritası, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Hacı Bektaş Velî'nin Makalat'ından ve Mevlana'nın Mesnevî'sinden metinler seçilerek bu metinlerde geçen ahlaki öğütlerin listelenmesi istenebilir. Öğrencilerden itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorum biçimleriyle ilgili bilgi kartları hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerin güvenilir kaynaklardan mezhep kurucularının hayatlarını araştırmaları sağlanabilir. Öğrencilerden Ehlibeyt'le ilgili bir soyağacı oluşturmaları istenebilir.

Destekleme

Öğrenci düzeyine uygun kaynaklar seçilerek öğrencilerden İslam düşüncesindeki yorum biçimleriyle ilgili bilgi toplamaları istenebilir. Öğrencilerin edindikleri bilgileri listelemeleri ve sınıfta sunmaları sağlanabilir. Öğrencilerden İslam'daki yorum biçimlerini sınıflandırdıkları bir dijital oyun hazırlamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBER OLARAK HZ. MUHAMMED

Bu ünite de Hz. Muhammed'in (sav) vahiy aldıktan sonraki hayatı ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Hz. Muhammed'in (sav) bir peygamber olarak Mekke'de yaşadıklarını yorumlamaları, Hicret sırasında gerçekleşen olayları kendi tarihsel şartları bağlamında değerlendirmeleri, Hz. Muhammed'in (sav) Medine'deki hayatını yapılandırmaları hedeflenmektedir. Nasr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SBAB3. Tarihsel Empati (KB2.14. Yorumlama, SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma, KB2.13. Yapılandırma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.1. Muhakeme, E3.4. Gerçeği Arama

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D4. Dostluk, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER DAB4. Tefekkür (DAB4.2. Dinî Meseleleri Anlama)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.4.1. Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını yorumlayabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını inceler.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını kendi ifadeleriyle, doğru ve bilgiyi de-
ğiştirmeyecek şekilde özetler.

DKAB.7.4.2. Hicret konusunu tarihsel bağlamda değerlendirebilme

- a) Hicret'in sebeplerini temel kaynaklardan hareketle analiz eder.
- b) Hicret'in yaşandığı dönemin koşullarını fark eder.
- c) Hicret'in yaşandığı dönemi günümüz koşullarıyla karşılaştırır.
- ç) Hicret'i yaşandığı dönemin koşulları içinde açıklar.

DKAB.7.4.3. Hz. Muhammed'in (sav) Medine Dönemi konusunu yapılandırabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) Medine'de yaşadıklarını inceleyerek çıkarımda bulunur.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) Medine hayatı hakkında yaptığı çıkarımları ifade eder.

DKAB.7.4.4. Nasr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Nasr suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Nasr suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Nasr suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Muhammed'in Daveti: Mekke Dönemi
Hicret
Hz. Muhammed'in Daveti: Medine Dönemi
Bir Sure Öğreniyorum: Nasr Suresi

Anahtar Kavramlar

Ehlibeyt, ensar, Hicret, muhacir

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, doğru yanlış soruları, bilgi haritası, karşılaştırma tablosu, çıkış kartı ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Hz. Muhammed'in (sav) Mekke dönemi, Hicret ve Medine dönemini içeren bir tarih cetveli hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçla-
nan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya
dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz,
akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) peygamberlikten önceki hayatı hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere Hz. Muhammed'in (sav) peygamberlik süreci hakkında neler bildikleri sorulabilir.

Köprü Kurma

Hz. Muhammed'in (sav) hayatıyla ilgili öğrencilerin okul ve çevreden edindiği bilgilerle yeni öğrendiği bilgiler arasında bağlantı kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.7.4.1

Vahyin inişi öncesinde Hz. Muhammed'in (sav) yaşadıkları açıklanır. Bu bağlamda Hz. Muhammed'in (sav) toplumdaki haksızlıklara olan tepkisine ve yalnız kalma isteğine vurgu yapılır. İlk vahyin nerede ve ne zaman geldiğine, ilk ayetlerin neler olduğuna ve ilk ayetlerde ne gibi mesajlar verildiğine değinilir. Sınıfta bu süreci aktaran sunu, belgesel vb. materyallerden yararlanılabilir. Hz. Muhammed'in (sav) İslam'a davete, yakın çevresinden başladığı anlatılır. Konuyla ilgili beyin fırtınası yaptırılarak bu durumun sebepleri tespit edilir **(E3.4)**. Davet süreci, isra ve miraç olayı, Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in Müslüman olmaları, boykot yılları, Hüzün Yılı, Taif yolculuğu, Habeşistan'a hicret ve Akabe Biatleri hakkında bilgi verilir **(OB1)**. Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını kendi döneminin şartları içinde anlaması ve sosyal farkındalığının gelişmesi hedeflenir **(SDB2.3)**. Öğrenciler edindikleri bilgilerden yola çıkarak davet süreci hakkında bazı ipuçları toplar. Böylece Hz. Muhammed'i (sav) ve ilk Müslümanları daha iyi anlayarak, onlara saygı ve sevgi duyar **(D14.3, D15.1)**. Öğrenciler benzer durumlara uygun davranış biçimleri ve kuralları belirleyerek kompozisyon, şiir, resim vb. çalışmalarla duygu ve düşüncelerini özetler. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öz değerlendirme formu, doğru yanlış soruları, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.7.4.2

Öğrencilere "Yaşadığınız yerden ayrılmak zorunda kalsanız neler hissedersiniz?" sorusu yöneltilir **(E2.1)**. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan hareketle hicret etmenin insan üzerindeki etkileri hakkında beyin fırtınası yaptırılabilir. Hicret kavramı açıklanır. Öğrenciler, sosyal bilgiler dersinde öğrendiklerinden ve temel kaynaklardan edindikleri bilgilerden hareketle Hicret'i gerektiren şartları analiz eder **(DAB4.2)**. Hz. Ebubekir ve Hz. Ali'nin Hicret'teki rollerine yer verilir **(D4.1)**. Öğrencilerin Hicret'in yaşandığı dönemin şartlarını fark etmesi sağlanır. Bunun için hikâye yazma, drama yapma vb. etkinlikler yapılabilir. Bu etkinliklerle öğrencilerin Hicret'in yaşandığı dönemin koşullarını günümüz koşullarıyla karşılaştırmasına fırsat tanınır. Öğrenciler Hicret'i yaşandığı dönemin koşulları içinde açıklar. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, bilgi haritası, karşılaştırma tablosu ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.7.4.3

Öğrencilere “Yaşadığınız yerden ayrıldıktan sonra gittiğiniz yerde ne gibi sorunlarla karşılaşsınız?” sorusu yöneltilir. Verilen cevaplardan hareketle öğrencilerin Hz. Muhammed (sav) ve sahabilerin Hicret sonrasında yaşadıklarını değerlendirmesi sağlanır **(E2.1, SDB2.3)**. Ensar-muhacir kardeşliği, Medine Sözleşmesi, Mescid-i Nebevi’nin inşası ve işlevi, Suffe ashabı, Bedir, Uhud ve Hendek savaşları, Hudeybiye Antlaşması ve Mekke’nin Fethi, İslam’a davet mektupları, Veda Haccı, Hz. Muhammed’in (sav) vefatı konularından ayrıntıya girilmeden bahsedilir. Veda Hutbesi okunur ve öğrencilere bu konuşmada yer alan evrensel mesajların neler olabileceği sorulur. Öğrencilerin görüşlerini paylaşması için çember tekniği kullanılabilir. Veda Hutbesi’nde insan haklarını ve onurunu korumanın önemi, emanet ve sorumluluk bilincinin değeri, Müslümanların kardeş olduğu gibi konulara dikkat çekildiği belirtilir **(D16.2)**. Öğrencilerden Hz. Muhammed’in (sav) Medine’de yaşadıklarını inceleyerek çıkarımda bulunması istenir. Bu aşamada düşün-eşleş-paylaş tekniği uygulanabilir. Hz. Muhammed’in (sav) Veda Hutbesi’nde ümmete bıraktığı “iki emanet”e (farklı rivayetleriyle birlikte) yer verilir. Bu bağlamda Ehlibeyt kavramı açıklanır ve Ehlibeyt’in Müslümanlar açısından önemine dikkat çekilerek Hz. Muhammed’in (sav) torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’den kısaca bahsedilir. Hz. Peygamber’in onlara olan sevgisine yer verilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden Hz. Muhammed’in (sav) Mekke dönemi, Hicret ve Medine dönemini içeren bir tarih cetveli hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan tarih cetveli, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.7.4.4

Öğrencilere “Nasr suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Nasr kelimesinin anlamı açıklanarak Nasr suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Nasr suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Nasr suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir, Nasr suresi ile Hz. Muhammed’in (sav) Medine’de yaşadıkları arasında bağ kurulur. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Nasr suresindeki tesbih, hamt ve istiğfar kavramları açıklanır. Öğrencilerin Nasr suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, doğru yanlış soruları, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden Hz. Muhammed’in (sav) Mekke’de, Medine’de ve Hicret esnasında yaşadıklarıyla ilgili panel düzenlemeleri istenebilir. Hicret’in bugünün imkânlarıyla aktarıldığı bir haber programının hazırlanması istenebilir. Hz. Peygamber’in Hicret esnasında konakladığı ve ziyaret ettiği mekânların bir krokisinin hazırlanması istenebilir. Öğrencilerden dönemin hükümdarlarına hitaben İslam’a davet mektubu yazmaları istenebilir. Bilişsel çiraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Nasr suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme Öğrencilerden Hz. Muhammed'in (sav) Mekke ve Medine'de yaşadığı olayları listelemesi istenebilir. Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de, Medine'de ve Hicret esnasında yaşadığı olayları somutlaştırmak için resim veya harita gibi görsel materyaller kullanılabilir. Öğrencilerden ilk Müslümanlarla ilgili bilgi kartları hazırlamaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: YAŞAYAN DÜNYA DİNLERİ

Bu üniteye yaşayan dünya dinleri ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgi toplamaları, edindiği bilgilerden hareketle dünyada farklı dinleri bir olgu olarak kabul etmeleri ve her dinin kendine has özellikleri olduğunu fark etmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.4. Gerçeği Arama

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D11. Özgürlük, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.5.1. Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgi toplayabilme

- a) Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinlerini araştırır.
- b) Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgiler bulur.
- c) Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında edindiği bilgileri doğrular.
- ç) Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında edindiği bilgileri kaydeder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Yahudilik
Hristiyanlık
Hinduizm
Budizm

Anahtar Kavramlar

Budizm, Hinduizm, Hristiyanlık, Yahudilik

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları, bilgi kartları ve yapılandırılmış grid kullanılabilir.

Performans görevi: Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleriyle ilgili bilgi haritası hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin farklı dinlerin varlığını bir olgu olarak kabul ettiği, bu dinlere mensup olanların farklı inanç ve ritüelleri olduğunu bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere hangi dinler hakkında bilgi sahibi oldukları sorulabilir. Öğrencilerden bu dinler hakkında bildiklerini listelemeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Dünyada farklı dinlerin bulunmasıyla insanların inanç ve ibadet biçimlerinde çeşitlilik görülmesi arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.7.5.1

Öğrencilere “Yaşayan dünya dinleri hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu sorulur. Verilen cevaplardan hareketle bir kavram haritası oluşturulur. Her din hakkında öğrencilerin neler bildiği ve ne düşündüklerine dair tartışma ortamı hazırlanarak öğrencilerin kendilerini ifade etmeleri sağlanır **(D11.2, E1.5)**. Bunun için konuşma halkası tekniği uygulanabilir. Böylece öğrencilerin dünya üzerinde farklı dinlerin varlığını bir olgu olarak kabul etmesi ve sosyal farkındalığının gelişmesi hedeflenir **(SDB2.3)**. Bu bilgilerden yola çıkılarak öğrencilerin bu dinlerin mensuplarını anlayabilmesi, onlara saygı duyabilmesi ve toplum kurallarıyla ilgili bir anlayış geliştirmesi sağlanır **(D11.2, D14.3)**. Öğrencilerin bu dinlerin kültürel unsurlarını fark etmelerini sağlayacak görsel, belgesel, film vb. materyallerden yararlanılır.

Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinlerinin kutsal metinleri, dinin ibadet ve ritüellerinin aktarıldığı eserler temel bilgi kaynakları olarak belirlenir. Bu dinlerin tarihçelerine değinilir. Dünyanın hangi bölgelerinde yaygın olduğu, tanrı tasavvurları, inanç esasları, ahlak anlayışları, kutsal metinleri, ritüelleri, kutsal mekânları, mabetleri, sembolleri konularında öğrencilerin yazılı ve görsel kaynaklardan bilgi bulmaları istenir **(E3.4)**. Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgiler verilerek konu edilen din ile ilgili genel bir çerçeve çizilir. Öğrencilerin edindiği bilgileri söz konusu dinin temel kaynaklarından elde edilen bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrulaması sağlanır.

Öğrencilere bu dinlerle ilgili resim, sunu, belgesel vb. materyaller gösterilerek öğrencilerin dinler hakkındaki bilgilerini pekiştirmeleri sağlanır. Öğrencilerden inceledikleri bu materyaller hakkında düşüncelerini ifade ettikleri bir kompozisyon yazmaları veya dinler hakkında buldukları görsellerden bir pano, afiş veya sunu çalışması yapmaları istenerek bilgilerini kaydetmeleri sağlanır **(OB4)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları, bilgi kartları ve yapılandırılmış grid kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleriyle ilgili bilgi haritası hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan bilgi haritası, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciler; Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm hakkında panel düzenleyebilir.

Öğrencilerden Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm’le ilgili bilgi kartları hazırlamaları istenebilir. Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm’in inanç esaslarının farklılık ve benzerliklerinin karşılaştırıldığı bir bilgi görseli hazırlamaları istenebilir. Farklı dinlerin yaygın olduğu coğrafyaları gösteren bir harita hazırlamaları istenebilir.

Destekleme

Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm hakkında bilgi toplanırken dijital içerikler kullanılabilir. Öğrencilerden şematik haritalar kullanılarak bu dinlerle ilgili sunu hazırlamaları istenebilir. Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm’in ritüelleri, sembolleri, kutsal mekânları ve mabetlerine ait görsellerin kullanıldığı ve bunlar hakkında kısa bilgilerin verildiği materyaller kullanılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

Bu ünite kader inancı konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçüye göre yaratmasını kader kavramıyla ilişkilendirerek yorumlamaları, kader inancıyla ilgili kavramları bağlamına uygun kullanmaları, kader inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünceleri hedeflenmektedir. Tebbet suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ DAB3. Tahkik (DAB3.2. Dinî Kavramları Bağlamına Uygun Kullanma), DAB4. Tefekkür (DAB4.4 Dinî Konularda Analitik Düşünme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme, E3.3. Yaratıcılık, E3.8. Soru Sorma, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB3.2. Esneklik, SDB.3.3 Sorumlu Karar Verme

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D12. Sabır, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.1.1. Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçü ve düzene göre yarattığını kader ve kaza inancı bağlamında yorumlayabilme

- a) Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçü ve düzene göre yarattığını kader ve kaza inancı bağlamında inceler.
- b) Evrenin işleyişindeki ölçü ve düzeni gösteren örnekleri kader ve kaza bağlamında kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Kader ve kaza inancını doğru ve bilgiyi değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade eder.

DKAB.8.1.2. Kaderle ilgili kavramları bağlamına uygun kullanabilme

- a) Kaderle ilgili kavramları fark eder.
- b) Kaderle ilgili kavramlar arasında ilişki kurar.
- c) Kaderle ilgili kavramların benzerlik ve farklılıklarını açıklar.
- ç) Kaderle ilgili kavramlara bağlamına uygun olarak yer verir.

DKAB.8.1.3. Kader inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme

- a) Kader inancıyla bu inancın insana kazandırdıkları arasında ilişki kurar.
- b) Kader inancı ile bu inancın insana kazandırdıkları arasında kurduğu ilişkiyle ilgili akıl yürütür.
- c) Akıl yürütme ile ulaştığı çıkarımları tartışır.
- ç) Kader inancının insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle belirler.

DKAB.8.1.4. Tebbet suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Tebbet suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Tebbet suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Tebbet suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ın Ölçüsü: Kader ve Kaza
Kaderle İlgili Kavramlar
Kader İnancının İnsana Kazandırdıkları
Bir Sure Öğreniyorum: Tebbet Suresi

Anahtar Kavramlar

emek, kader, kaza, rızık, sünnetullah, tevekkül

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrenme günlüğü, karşılaştırma tablosu, bağlam temelli sorular, eşleştirme soruları, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: Kader ve kaza inancıyla ilgili bir bilgi görseli hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın inanç esasları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Alın yazısı", "kara talih", "kader mahkûmu" gibi ifadeleri yorumlamaları istenerek öğrencilerin kaderle ilgili ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma

Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) yararlanılarak gece-gündüzün ve mevsimlerin oluşumu, suyun kaldırma kuvveti, besin zinciri gibi doğa yasalarının işleyişiyle ilgili öğrencilerin seviyesine uygun kısa film veya belgesel izletilebilir. 5. sınıf "Allah İnancı" ünitesiyle öğrendikleri yeni bilgiler arasında köprü kurulabilir. Öğrencilere hayatlarında değiştirmeyi istedikleri şeylerin neler olduğu sorulabilir ve onlardan bunları değiştirmeye güçlerinin yetip yetmediği üzerinde düşünceleri istenebilir. Her şeyi kontrol etmelerinin mümkün olmadığı fark ettirilerek kader inancıyla günlük hayat arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.8.1.1

Öğrencilerden çevrelerini gözlemleyerek evrendeki düzen ve uyumu gösteren farklı örnekler vermeleri istenir. Bu örnekler çerçevesinde öğrencilerin Allah'ın (cc) evreni bir ölçü ve düzene göre yarattığı çıkarımını yapmaları sağlanır. Kader ve kaza kavramlarının anlamları incelenir. Öğrencilerin, Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçü ve düzene göre yaratmasını kaza ve kader inancı ile ilişki kurarak incelemeleri sağlanır ve öğrenciler sorgulama yapmaları için teşvik edilir (**E3.8**). Kuran'ı Kerim'den konuyla ilgili ayetlere başvurularak Allah'ın (cc) evrenin işleyişi için yasalar koyduğu fark ettirilir. Öğrencilerin, evrenin yaratılışındaki ölçü ve düzeni gösteren örnekleri evrendeki ilahi yasalarla ilişkilendirilerek sünnetullah kavramını öğrenmeleri sağlanır. Evrendeki ilahi yasalar çözümlenerek fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalar olarak sınıflandırılır. Bunun için sınıflandırma tablosu kullanılabilir. Konuyla ilgili olarak öğrencilerin fen bilimleri dersinde edindiği bilgilerden faydalanılır. Fiziksel yasaların günümüzdeki teknolojik gelişmelere nasıl ilham olabileceği örnekler üzerinden açıklanır (**E3.3**). Ekosistemin işleyişinde biyolojik yasaların rolü fark ettirilir (**D5.2**). Toplumsal yasalar, toplumların sağlıklı bir şekilde varlıklarını sürdürebilmek için ihtiyaç duydukları kurallar ve değerler bağlamında ele alınır (**D1.2, D14.1**). Konuyla ilgili olarak öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde öğrendiği bilgilerden yararlanır. Öğrencilere "Günümüzde yaşanan küresel ısınma, iklim krizi gibi problemler nelerden kaynaklanmış olabilir?" sorusu yöneltilerek beyin fırtınası yaptırılır. Öğrencilerin, küresel sorunlar karşısında bireysel ve toplumsal sorumluluklarını fark etmeleri beklenir (**SDB3.3**). Öğrencilerin yaşadıkları zamanın koşullarının ve toplumun yaşantısının söz konusu krizlerdeki rollerini sorgulamaları sağlanır (**D16.2, D17.2**). Öğrenciler, evrenin işleyişindeki ölçü ve düzeni gösteren örnekler vererek kader ve kaza inancını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir. Kader ve kaza inancını nesnel, doğru ve anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade eder. Bu aşamada çıkış kartlarından yararlanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular ve öğrenme günlüğü kullanılabilir.

DKAB.8.1.2

Öğrencilere hayatlarında değiştirebilecekleri ve değiştiremeyecekleri şeylerin neler olduğu sorulur (**E3.1**). Verilen cevaplardan hareketle insanın her şeye gücünün yetmeyeceği vurgulanır. Öğrenciler kaderle ilgili kavramları fark eder. Bu kavramlar irade, külli irade, cüzi irade, sorumluluk, ecel, ömür, rızık, tevekkül olarak belirlenir. Kaderle ilgili kavramların tanımları yapılır. Bu kavramların günlük hayatta kullanımlarıyla ilgili örnekler verilir. Kavramlarla ilgili ayet ve hadislerle yer verilir. Sağlık, hastalık, başarı ve başarısızlık konuları kaderle ilgili kavramlar bağlamında ele alınır. Öğrenciler kaderle ilgili kavramlar arasında ilişki kurar (**KB2.4**). Bunun için kavram haritalama tekniği kullanılabilir. Öğrenciler kavramların benzerlik ve farklılıklarını açıklar. Bu aşamada venn şeması kullanılabilir. Ayetler veya günlük hayattan farklı durumlar sunularak öğrencilerin kaderle ilgili kavramları bağlamına uygun şekilde kullanmaları sağlanır. Bunun için örnek olay tekniği kullanılabilir. Yusuf suresi çerçevesinde Hz. Yusuf kıssası işlenir. Hz. Yusuf'un yaşadığı zorluklar karşısında gösterdiği sabra dikkat çekilir (**D12.1**). Kıssanın olay örgüsünde yer alan hadiseler, kaderle ilgili kavramlar kapsamında ele alınır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında karşılaştırma tabloları ve bağlam temelli sorular kullanılabilir.

DKAB.8.1.3

Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) kaderle ilgili örnek olayların anlatıldığı kısa videolar veya hikâyeler sınıfta paylaşarak öğrencilerin olayı kader inancı bağlamında incelemeleri istenir. Bunun için düşün-eşleş-paylaş etkinliği yapılabilir. Verilen cevaplardan hareketle kader inancıyla bu inancın insana kazandırdıkları arasında öğrenciler ilişki kurar. Kader inancına sahip olmanın azimli ve planlı olmaya, sabırlı ve sebatkâr davranmaya, sağlığına özen göstermeye ve sorumluluk bilinci kazanmaya katkısı hakkında öğrencilerden akıl yürütmeleri istenir (**D3.1, D3.2, D12.1, D12.3, D13.1, D13.4, D16.1**). Konuyla ilgili ayet ve hadisler paylaşılır, günlük hayattan örnekler verilir. Öğrenciler akıl yürütme sonucu ulaştıkları çıkarımları tartışır. Toplumda kader ve kazayla ilgili yaygın olan yanlış anlayışlar; alın yazısı, kara talih, şanssızlık gibi yargılar eleştirel bir bakışla ele alınır (**E3.10**). Bu aşamada konuşma halkası etkinliği yapılabilir. Öğrenciler, kader inancının insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle birlikte belirler (**E2.2, SDB3.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden kader ve kaza inancıyla ilgili bir bilgi görseli hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan bilgi görseli, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.8.1.4

Öğrencilere "Tebbet suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Tebbet suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Tebbet suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Tebbet suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır (**OB2**). Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır (**E3.1**). Öğrencilerin Tebbet suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme soruları, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Ahlaki ikilem içeren örnek olaylar tasarlanarak öğrencilere kader inancı konulu münazara yaptırılabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Tebbet suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme Kaderle ilgili kavramlardan oluşan sözcük avı hazırlanabilir. Grafik, resim veya video gibi görsel materyaller kullanılarak öğrencilerin konuyu daha iyi kavraması desteklenebilir. Öğrencilerden, gözlemledikleri bir bitki veya hayvanın yaşam koşullarını yazdıkları bir tablo oluşturmaları ve bu koşulların evrensel yasalarla bağlantısını kısa notlarla göstermeleri istenebilir. Kader konusuyla ilgili bir kavram haritası hazırlanması istenebilir. Hz. Yusuf kıssasını anlatan bir okuma parçası verilebilir. Öğrencilerden bu kıssadaki önemli olayları kronolojik olarak sıralamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: ZEKÂT VE SADAKA

Bu ünite de zekât ve sadaka konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin; zekât ibadetini paylaşma ve yardımlaşma bağlamında gözlemlmeleri, sadaka kapsamında düşünölebilecek davranışları kendi hayatına yansıtmaları, zekât ve sadaka ibadetinin kültürümüze yansımalarını müşahade etmeleri amaçlanmaktadır. Maun suresini ve bu sürenin anlamını okuyarak yorumlamaları hedeflenmektedir.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.1. Müşahade Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.2. Gözleme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıma

EĞİLİMLER E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E2.3. Girişkenlik, E3.1. Muhakeme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D1. Adalet, D9. Merhamet, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.9. Genelleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.2.1. Zekât ibadetini gözlemleyebilme

- a) Paylaşma ve yardımlaşma bağlamında zekât ibadetine ilişkin ölçütleri açıklar.
- b) Zekât ibadeti hakkında bilgi toplar.
- c) Zekât ibadeti hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.

DKAB.8.2.2. Sadaka kapsamında değerlendirilen davranışları kendi hayatına yansıtabilme

- a) Sadaka ibadeti kapsamındaki tecrübelerini gözden geçirir.
- b) Sadaka ibadeti kapsamındaki tecrübelerine dayalı çıkarımlar yapar.
- c) Sadaka ibadeti kapsamındaki tecrübelerinden ulaştığı çıkarımları öğretmen rehberliğinde değerlendirir.

DKAB.8.2.3. Zekât ve sadaka ibadetinin kültürümüze yansımalarını müşahade edebilme

- a) Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarını belirler.
- b) Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımaları hakkında soru sorar.
- c) Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarını inceler.
- ç) Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarına ilişkin inceleme sonuçları hakkında çıkarım yapar.

DKAB.8.2.4. Maun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Maun suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Maun suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Maun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Paylaşma ve Yardımlaşma İbadeti: Zekât

Allah'ın Sevgisini ve Hoşnutluğunu Kazanmanın Yolu: Sadaka

Zekât ve Sadaka İbadetinin Kültürümüze Yansımaları

Bir Sure Öğreniyorum: Maun Suresi

Anahtar Kavramlar

nisap, sadaka, zekât

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde bilgi haritası, çıkış kartı, yansıtıcı öğrenme günlüğü, dereceleme ölçeği, eşleştirme soruları, boşluk doldurma soruları, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: "Paylaşmanın İzi: Zekât ve Sadaka" konulu broşür hazırlanabilir.

Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrenciler zekâtın İslam'ın temel ibadetlerinden biri olduğunu bildiği, çevresindeki yardımlaşma ve paylaşma davranışlarını gözlemlediği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Yardımlaşma ve paylaşma temalı atasözü ve hikâyelerden, görsel materyallerden yararlanılarak öğrencilerden zekât ve sadaka konusunda mevcut bilgilerini paylaşmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin başkalarına yardım ettiklerinde hissettikleri duyguları paylaşmaları için konuşma halkasından yararlanılabilir. Böylece zekât ve sadaka ibadeti ile günlük hayattaki yardımlaşma davranışları arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.8.2.1

Öğrencilerin zekât ibadetini paylaşma ve yardımlaşma bağlamında değerlendirmeleri için onlara "İslam dininde başkalarına yardım ederek yapılan ibadetler nelerdir?" sorusu yöneltilir **(E1.4)**. Konu işlenirken öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmek için beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin dini bilgi türü arasında sayılan zekât ibadetiyle paylaşma ve yardımlaşma ihtiyacını fark etmeleri beklenir **(OB1)**. Öğrencilerin ayet ve hadislerden yararlanarak zekât ibadetiyle ilgili bilgileri bulması ve zekât ibadetini genel hatlarıyla açıklaması sağlanır **(KB2.9)**. Öğrenciler, zekât ibadetiyle ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve sınıflandırır. Öğrencilerden konuyla ilgili zihin haritası hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerin paylaşma ve yardımlaşma bağlamında zekât ibadetinin kimlere farz olduğunu belirlemesi sağlanır. Zekât verilecek malların dijital içerikleri gösterilir. Öğrencilerden görselleri incelemesi, bağlamından koparmadan nisap miktarlarına dönüştürmesi ve görsellerden hareketle ulaştığı nisap miktarlarını, anlamı değiştirmeden nesnel ve doğru bir şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmesi istenir **(OB4)**. Ayrıntılı ilmi bilgilerin kaçınılması zekâtın kimlere verildiği ve toplumsal dayanışmaya etkisi açıklanır. Böylece öğrenciler, yaşadığı toplumdaki ihtiyaç sahibi bireylerin varlığını keşfederek zekâtın toplumsal adalet ve dayanışmayı sağlayan bir ibadet olduğu yargısında bulunur. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında bilgi haritası ve çıkış kartı kullanılabilir.

DKAB.8.2.2

Öğrencilerin sadaka kapsamında değerlendirilen davranışları kendi hayatlarına yansıtılabilmeleri için sadaka kavramı açıklanır **(E2.3)**. Herkesin imkânı nispetinde sadaka ibadetini yerine getirebileceği bilgisi verilir. Sadaka kapsamındaki davranışlar belirlenir ve bu davranışların Allah'ın (cc) rızasını kazanmak için yapıldığı açıklanır **(OB1)**. Sadakayicariye hakkında bilgi verilir. Öğrencilerin güzel söz söylemek, insanlara karşı güler yüzlü olmak gibi davranışların da sadaka kapsamında değerlendirildiği çıkarımında bulunması sağlanır. Öğrencilere "Birisiz size yardım ederken neler hissedersiniz?" sorusu yöneltilir ve öğrencilerin sadaka kapsamındaki tecrübelerini gözden geçirmesi beklenir. Öğrenciler, öğrendiklerinden hareketle sadaka ibadetiyle ilgili özgün bir bütün oluşturur, sadakanın bireysel ve toplumsal katkıları hakkında ulaştığı sonuçları değerlendirir. Öğrencilerin toplumsal dayanışma ve yardımlaşmaya dair farkındalık geliştirmeleri beklenir **(SDB2.3)**. Bu konu işlenirken konuşma halkası tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında yansıtıcı öğrenme günlükleri ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.8.2.3

Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarını müşahade etmeleri için öğrencilere “Sizce İslam dininde yardımlaşmaya niçin önem verilmiştir?” sorusu yöneltilir. Zekât ve sadaka ibadetlerinin bireysel ve toplumsal katkıları açıklanır. Zekât ve sadaka kültürü sayesinde okul, hastane, cami gibi kurumların inşa edildiği bilgisi verilir. Sadaka taşı, itimat bakkaliyesi ve vakıf gibi çeşitli örnekler üzerinden öğrencilerin zekât ve sadakanın kültürümüze yansımalarını belirlemesi ve konuyla ilgili soru sorması istenir. Bu aşamada soru turu tekniğinden yararlanılabilir. Öğrencilerin zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarını incelemeleri ve inceleme sonuçları hakkında çıkarım yapmaları sağlanır. Öğrenciler zekât ve sadaka ibadeti hakkında elde ettiği bilgilerden hareketle hakkaniyetli davranmanın, vicdanlı ve yardımsever olmanın önemini kavrar (**D1.2, D9.1, D20.1**). Konuyla ilgili öğrencilerden RAFT tekniğiyle bir metin yazmaları istenebilir. Yazılan metinler dereceleme ölçeği kullanılarak değerlendirilebilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, açık uçlu ve kısa cevaplı sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden “Paylaşmanın İzi: Zekât ve Sadaka” konulu bir broşür hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan broşür, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.8.2.4

Öğrencilere “Maun suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Öğrencilere Maun suresinin anlamı, içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Ancak surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Maun suresinin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Maun suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır (**OB2**). Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır (**E3.1**). Öğrencilerin Maun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme, boşluk doldurma ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Zekât ve sadakanın bireysel ve toplumsal hayata katkıları hakkında belgesel hazırlanabilir. Öğrencilerden zekât ve sadakanın sosyolojik etkilerini konu edinen bilimsel makaleleri inceleyerek yorumlaması istenebilir. Bilişsel çiraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Maun suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme Zekât ve sadaka ibadetiyle ilgili kavramlardan oluşan sözcük avı hazırlanabilir. Zekât ve sadaka ibadetleriyle ilgili eğitici ve dijital içerikler kullanılabilir. İki gruba ayrılan öğrencilere bilgi notları verilerek onlardan afiş hazırlamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: DİN VE SOSYAL HAYAT

Ünitenin teması din ve hayattır. Bu ünite, dinin gayesi ve sosyal hayattaki işlevi ele alınmaktadır. Öğrencilerin dinin korunmasını amaçladığı temel hakları anlayabilmeleri ve sosyal hayattaki işlevini idrak edebilmeleri hedeflenmektedir. Asr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.2. Dinî Meseleleri Anlama, DAB4.5. İdrak Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.2. Bağımsızlık, E3.1. Muhakeme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D5. Duyarlılık, D9. Merhamet, D13. Sağlıklı Yaşam, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- DKAB.8.3.1. Dinin korunmasını amaçladığı temel hakları anlayabilme
- a) Dinin korunmasını amaçladığı temel hakları fark eder.
  - b) Dinin korunmasını amaçladığı temel hakları tanımlar.
  - c) Dinin korunmasını amaçladığı temel hakların korunma sebeplerini açıklar.
  - ç) Dinin korunmasını amaçladığı temel hakların özelliklerini belirler.
- DKAB.8.3.2. Dinin sosyal hayattaki işlevini idrak edebilme
- a) Dinin sosyal hayattaki işleviyle ilgili tefekkür sürecini gözden geçirir.
  - b) Dinin sosyal hayattaki işleviyle ilgili tefekkür sürecine dayalı çıkarım yapar.
  - c) Dinin sosyal hayattaki işleviyle ilgili ulaşılan çıkarımları değerlendirir.
- DKAB.8.3.3. Asr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme
- a) Asr suresini ve bu surenin anlamını okur.
  - b) Asr suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
  - c) Asr suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dinin Korunmasını Amaçladığı Temel Haklar
Dinin Sosyal Hayattaki İşlevi
Bir Sure Öğreniyorum: Asr Suresi

Anahtar Kavramlar

hak, zaruratıhamse

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde balık kılıcı, öğrenme günlüğü, eşleştirme soruları, boşluk doldurma soruları, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans Görevi: Dinin korunmasını amaçladığı temel haklar ve bunların sosyal hayata katkıları konulu deneme yazılabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam dininin insana ve haklarına verdiği öneme dair genel bilgiye sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

İnsanın temel haklarının neler olabileceği sorularak öğrencilerden toplumsal hayata dinin etkisiyle ilgili gözlemlerini paylaşmaları istenebilir. Böylece öğrencilerin din ile sosyal hayat arasındaki ilişkiyle ilgili ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma

İslam'ın korunmasını istediği temel haklarla günlük hayat arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.8.3.1

Öğrencilere “İnsanın temel hakları denince aklınıza neler gelir?” sorusu sorulur. Öğrencilerin özgürce cevap verebilecekleri bir ortam oluşturulur **(E1.2)**. Öğrencilerden hak kavramını araştırmaları ve bu kavramın anlamını defterlerine kaydetmeleri istenir **(OB1)**. Hak kavramı ele alınarak öğrencilerin haklarını ve özgürlüklerini bilmeleri gerektiğine değinilir **(D1.1)**. İslam’ın koruduğu hakların neler olabileceğine dair fikirleri sorularak öğrencilerin beş temel hakkı yani zaruratihamseyi fark etmesi sağlanır. Bu aşamada konuşma halkası tekniği kullanılabilir. İslam’ın temel haklar olarak saydığı can, nesil, akıl, mal ve dinin korunması konusuna giriş yapılır. Canın kutsal olduğu vurgulanır. Hayat hakkının hem din hem de hukuk kuralları ile korunduğu belirtilir. Sağlığı korumanın, kişisel bakımın ve tedavi olmanın canın korunması kapsamında olduğu bilgisi öğrencilere aktarılır **(D18.1)**. İş güvenliğinin ve tedbir almanın önemine değinilir **(D16.1)**. Neslin korunmasında aile birliğinin ve aile içi iletişimin önemi vurgulanır **(D2.1, D2.3)**. İslam dininin aile ilişkisine verdiği öneme ilaveten aile kurumunun toplumun temeli olduğundan, sağlıklı bir aile hayatı için nikah bağının, eşler arasındaki muhabbetin ve çocuklara sağlıklı bir yetiştirme ortamı hazırlamanın öneminden bahsedilir. İslam’ın akıl sağlığına verdiği önem açıklanır. İslam’a göre akıl sağlığı yerinde olan insanların sorumluluk sahibi olduğu bilgisi aktarılır. Konu, bağımlılıklarla ilişkilendirilerek akıl sağlığına zarar veren tüm bağımlılıklardan uzak durulması gerektiği vurgulanır **(D13.3)**. Malın korunmasının mülkiyet, üretim, alım, satım gibi hakları kapsadığı belirtilir. Mülk edinme hakkı, çalışmak ve emek vermek, emeğini helal yollarla kazanmak ve harcamak gibi konulara kısaca değinilir. Malın korunması bağlamında hırsızlık, hile, rüşvet, kumar ve faiz kavramları açıklanır. Öğrencilere sahip olduklarının değerini bilmenin ve israftan kaçınmanın önemi anlatılarak bilinçli harcama konusunda farkındalık kazandırılır **(D17.2, D17.3)**. Dini korumaya ilişkin bidat, hurafe ve tahrif kavramları ele alınır. Öğrencilerin farkındalığını arttırmak için batıl inançlardan örnekler verilir. Öğrencilerin dinin korunmasını amaçladığı temel hakları tanımlamasına ve bu hakların korunma sebeplerini açıklamasına imkân tanınır **(KB2.13)**. Öğrenciler dinin korunmasını amaçladığı temel hakların özelliklerini belirler. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında balık kılçığı, eşleştirme soruları, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.8.3.2

“Dinin sosyal hayata katkıları neler olabilir?” sorusu sorularak öğrencilerin dinin sosyal hayattaki işleviyle ilgili tefekkür sürecini gözden geçirmeleri sağlanır. Dinin temel inanç, ibadet ve ahlaki esaslarının bireysel, sosyal ve iktisadi hayata etkileri ele alınır. Bu bağlamda özellikle namazın kılınışına ve cemaatle namaz konusuna değinilir. Öğrencilerin dinin sosyal hayattaki işleviyle ilgili tefekkür sürecine dayalı çıkarım yapmalarına imkân tanınır. Bu çıkarımlarından hareketle öğrencilerin sosyal hayatta hakkaniyetli davranmanın, insana ve topluma değer vermenin, çevrelerindeki insanlara şefkat göstermenin, dayanışma ve fedakarlığın önemini fark etmeleri beklenir **(D1.2, D5.1, D9.2, D20.2, OB1)**. Öğrenciler dinin sosyal hayattaki işleviyle ilgili ulaşılan çıkarımları değerlendirir. Bunun için beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrenme günlüğü ve açık uçlu sorular kullanılabilir. Öğrencilerin kendi sağlık ve güvenlikleri konusunda aile birliğinin ve aile içi iletişimin önemini fark etmesi beklenir **(SDB1.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden dinin korunmasını amaçladığı temel haklar ve bunların sosyal hayata katkıları konulu deneme yazmaları istenebilir. Hazırlanan deneme, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.8.3.3

Öğrencilere “Asr suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Asr kelimesinin anlamı açıklanarak Asr suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Asr suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Asr suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu sureyi doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. **(E3.1)**. Öğrencilerin Asr suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı, boşluk doldurma ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilere günlük hayatta karşılaşılan haberlerin hangi haklarla ilgili olduğu tespit ettirilerek bir makale yazdırılabilir veya gazete/dergi hazırlatılabilir. Öğrenciler, hakların korunmasında dinin rolü konulu küçük grup panelleri düzenleyerek kendi görüşlerini delillerle savunabilir. Böylece öğrencilerin hem araştırma hem de ifade becerilerinin gelişmesi sağlanır. Günlük hayattan alınan bir haber senaryosu üzerinden öğrenciler, hak ihlali yaşayan ve hakkını savunan kişilerin rollerine girerek durumu canlandırabilir **(E2.1)**. Bu yöntemle öğrencilerin empati yönlerinin güçlendirilmesi sağlanır. Teknolojiyle ilgilenen öğrenciler, “Hak ve Adalet” temalı kısa bir dijital gazete veya podcast serisi hazırlayabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Asr suresini ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilerden dinin korunmasını amaçladığı temel haklarla ilgili bir kavram haritası oluşturması istenebilir.

ÖĞRETMEN**YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: KUR'AN VE İNSAN

Bu ünite de insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri ele alınmaktadır. Öğrencilerin; insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında ayet meallerine başvurmaları, Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini özetlemeleri, Hz. Muhammed'in (sav) örnekliğini çözümlemeleri ve Hz. Lokman'ın öğütlerini kendi hayatına yansıtma hedeflenmektedir. Ayetelkürsî'yi ve bu ayetin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ DAB1. Temel Kaynakları Kullanma (DAB1.1. Kur'an-ı Kerim Meallerine Başvurma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB3.1. Uyum

Değerler D1. Adalet, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D9. Merhamet, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

DAB4. Tefekkür (DAB4.5. İdrak Etme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.4.1. İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında ayet meallerine başvurabilme

- a) İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında ayet mealleri bulur.
- b) Ayetlerden hareketle insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özelliklerini tespit eder.
- c) İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan olumlu ve olumsuz özelliklerini sınıflandırır.
- ç) Ayet mealleri doğrultusunda insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında çıkarım yapar.
- d) Ayetlerle ilgili yaptığı çıkarımlara çeşitli olay ve durumlarda yer verir.

DKAB.8.4.2. Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini özetleyebilme

- a) İnsanlığa rehber olarak Kur'an-ı Kerim'in dindeki yeri hakkında çözümleme yapar.
- b) İnsanlığa rehber olarak Kur'an-ı Kerim'in ana konularını sınıflandırır.
- c) Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini kendi cümleleriyle anlatır.

DKAB.8.4.3. Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) örnekliğini çözümleyebilme

- a) Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakını inceler.
- b) Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakıyla örnek davranışları arasındaki ilişkiyi inceler.

DKAB.8.4.4. Hz. Lokman'ın öğütlerini kendi hayatına yansıtabilme

- a) Lokman suresi, 12-19. ayetlerde tavsiye edilen davranışları gözden geçirir.
- b) Hz. Lokman'ın öğütleri hakkında çıkarım yapar.
- c) Hz. Lokman'ın öğütlerini Kur'an-ı Kerim'in insanlara örnek olması ve doğru yolu göstermesi bağlamında değerlendirir.

DKAB.8.4.5. Ayetelkürsî'yi ve bu ayetin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Ayetelkürsî'yi ve bu ayetin anlamını okur.
- b) Ayetelkürsî'nin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Ayetelkürsî'nin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kur'an-ı Kerim'de İnsanın Özellikleri
Kur'an-ı Kerim'in Rehberliği
Kur'an'ın Örnek Gösterdiği İnsan: Hz. Muhammed (sav)
Hz. Lokman'dan Öğütler
Bir Ayet Öğreniyorum: Ayetelkürsî

Anahtar Kavramlar

sünnet, üsveihasene

**ÖĞRENME
KANITLARI
(ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME)**

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde yapılandırılmış grid, çıkış kartı, T-tablosu, öğrenme günlüğü, tanılayıcı dallanmış ağaç, boşluk doldurma, eşleştirme ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

Performans Görevi: İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri konulu bir blog metni hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'i Müslümanların ilahi kitabı olarak tanıdığı ve onun özellikleri hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Kur'an-ı Kerim hakkında beyin fırtınası, kavram haritası, görsel okuma veya kısa metin çözümleme etkinlikleri yapılabilir. Öğrencilerin paylaşımları üzerinden ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkındaki ön bilgileriyle 5. sınıf "Kur'an-ı Kerim" ünitesinde öğrendikleri arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.8.4.1

İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında ayet meallerine başvurabilmeleri için öğrencilere sorular yöneltilir (**E3.7**). İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında bilgi verilir. Bu özellikler arasında ilişki kurularak insanda iyi ve kötü tarafların bulunduğu açıklanır (**OB1**). Öğrencilerin, insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında ayet mealleri bulmaları istenir. Öğrenciler, ayetlerden hareketle insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özelliklerini tespit eder ve insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan olumlu ve olumsuz özelliklerini sınıflandırır. Bu konu işlenirken anlam çözümleme tablosu kullanılabilir. Öğrenciler insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında çıkarım yapar. Ayetlerle ilgili yaptığı çıkarımlara çeşitli olay ve durumlarda yer verir. Öğrencilerden çıkarımlarıyla ilgili öğrenme günlükleri yazmaları istenebilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında yapılandırılmış grid, çıkış kartı, T-tablosu ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.8.4.2

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini özetlemeleri için İslam'ın ana kaynaklarının Kur'an-ı Kerim ve sünnet olduğu hakkında çözümleme yapılır (**E3.2**). Öğrencilere "Kur'an-ı Kerim'de yer alan konular hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilerek Kur'an'ın ana konuları inanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat ve kıssalar olarak sınıflandırılır. Bu konular ekseninde öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini fark etmeleri ve elde ettikleri bilgileri kendi cümleleriyle yorumlamaları sağlanır. Bu kapsamda kısa bir metin yazmaları istenebilir. Öğrencilerin ölçülü ve dengeli olmaları, insana ve topluma değer vermeleri ve görev bilincine sahip olmaları beklenir (**D1.3, D5.1, D16.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları ve öğrenme günlükleri kullanılabilir.

DKAB.8.4.3.

Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) insani ve peygamberlik yönü açıklanır. Üs-veihasene kavramı Ahzab suresinin 21. ayeti bağlamında ele alınır. Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakı Kalem suresi 4. ayetten yola çıkılarak incelenir. Günlük hayattaki davranışlarından ve hadislerden verilen örneklerle, öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) doğruluğunu ve güvenilir kişiliğini, merhametli ve affedici oluşunu, istişareye verdiği önemi, davasındaki cesaret ve kararlılığını, hakkı gözetmedeki hassasiyetini fark etmeleri sağlanır **(D1.2, D6.2, D9.2, D15.1)**. Böylelikle güzel ahlakı ve örnek davranışları arasında ilişki kurulur **(SDB3.1)**. Öğrendiklerinden hareketle Hz. Muhammed'in (sav) neden örnek alınması gerektiğine dair öğrencilerin düşüncelerini ifade edebileceği bir etkinlik yapılır. Bu aşamada düşün-eşleş-paylaş tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında tanılayıcı dalanmış ağaç, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.8.4.4

Öğrencilerin Hz. Lokman'ın öğütlerini kendi hayatlarına yansıtması için Lokman suresi, 12-19. ayetlerde tavsiye edilen davranışlar listelenir ve bu davranışları gözden geçirmeleri istenir. Öğrencilerin Hz. Lokman'ın öğütleri hakkında çıkarımda bulunmaları sağlanır **(DAB4.5)**. Bu çıkarımlarla ilgili öğrenme günlükleri yazmaları istenebilir. Böylece öğrenciler, Kur'an-ı Kerim'in insanlara örnek olması ve doğru yolu göstermesi bağlamında Hz. Lokman'ın öğütlerini değerlendirir. Öğrencilerden Hz. Lokman'ın öğütlerini kendi davranışlarıyla ilişkilendirerek bu öğütleri günlük hayatlarına nasıl yansıtabilecekleri üzerine düşünmeleri ve ulaştıkları sonuçları yazılı olarak ifade etmeleri istenir **(SDB1.3)**. Bu süreçte yansıtıcı yazı kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri konulu bir blog metni hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan blog metni, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB.8.4.5

Öğrencilere "Ayetelkürsi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Ayetelkürsi'nin anlamı, içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Ayetelkürsi'nin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Ayetelkürsi'yi dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak ayetin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır **(OB2)**. Öğrencilerin bu ayeti doğru telaffuz etmeleri için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Ayetin anlamı incelenir. Ayetin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilerin ayetin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır **(E3.1)**. Öğrencilerin Ayetelkürsi'nin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma, eşleştirme ve açık uçlu soru tipleri kullanılabilir.

FARKLAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Kur'an-ı Kerim'in rehberliği hakkında sosyal sorumluluk projesi hazırlanabilir. Bilişsel çıraklık yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerin Ayetelkürsi'yi ezberlemesine rehberlik edilebilir.

Destekleme

Öğrencilere Kur'an-ı Kerim'in rehberliğiyle ilgili sunum izletilip konu görsel ve işitsel olarak desteklenebilir. Hz. Lokman'ın öğütleriyle ilgili hikâyeler ve etkileşimli dijital uygulamalar kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: MÜSLÜMANLARIN BİLİM VE KÜLTÜRE KATKISI

Bu üniteye Müslümanların bilim ve kültüre katkısı ele alınmaktadır. Öğrencilerin; İslam kültür ve medeniyetinin esaslarını sentezlemeleri, İslam'ın bilime verdiği önemi ve katkıyı sorgulamaları, Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkısını irdelemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.3. Dinî Görüş/Argümanları İrdeleme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.8. Sorgulama, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri -

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.5.1. İslam kültür ve medeniyetinin esasları konusunu sentezleyebilme

- a) İslam kültür ve medeniyetinin esaslarını inceler.
- b) İslam kültür ve medeniyetinin esasları arasında ilişki kurar.
- c) İslam kültür ve medeniyetinin esaslarını birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

DKAB.8.5.2. İslam'ın bilime verdiği önemi ve katkısı sorgulayabilme

- a) Bilim kavramını tanımlar.
- b) İslam'ın bilime verdiği önem hakkında sorular sorar.
- c) İslam'ın bilime verdiği önemle ilgili bilgi toplar.
- ç) İslam'ın bilime verdiği önemle ilgili toplanan bilgilerin doğruluğunu öğretmen rehberliğinde değerlendirir.
- d) İslam'ın bilime verdiği önemle ilgili toplanan bilgiler üzerinde çıkarım yapar.

DKAB.8.5.3. Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını irdeleyebilme

- a) Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını tespit eder.
- b) Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını karşılaştırır.
- c) Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını ayet ve hadisleri ölçüt olarak inceler.
- ç) Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını gerekçeleriyle belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İslam Kültür ve Medeniyetinin Esasları
İslam'da Bilimin Önemi
Müslüman Bilim İnsanları

Anahtar Kavramlar

bilim, medeniyet

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme ve değerlendirme sürecinde kavram haritası, bilgi haritası, tanılayıcı dallanmış ağaç, karşılaştırma tablosu ve açık uçlu sorular, kullanılabilir.

Performans Görevi: Müslümanların bilim ve kültüre katkısı konulu bir poster hazırlanabilir. Bu ürünün değerlendirilmesinde, ölçülmesi amaçlanan öğrenme çıktılarına uygun ölçütlerle hazırlanmış dereceli puanlama anahtarları veya dereceleme ölçekleri kullanılabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımı öz, akran ya da grup değerlendirme formları kullanılarak sağlanabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin, İslam'ın bilgiye ve öğrenmeye verdiği önem hakkında genel bilgiye sahip olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin Müslüman bilim insanlarının varlığı ve onların bilim ve kültüre katkıları hakkında ön bilgiye sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere bildikleri Müslüman bilim insanları ve bu bilim insanlarının yaptıkları öncü çalışmalar sorularak ön bilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma

İslam kültür ve medeniyetine ait unsurlar örneklendirilerek bunlar ile ünite arasında bağlantı kurulabilir. Ayrıca bu örnekler üzerinden Müslüman bilim insanlarının katkıları ile medeniyetin gelişimi arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.8.5.1

İslam kültür ve medeniyetinin esasları hakkında farkındalık kazandırmak ve konuya dair öğrenme isteği uyandırmak amacıyla öğrencilere sorular yöneltilir **(E3.8)**. Kültür ve medeniyet kavramları açıklanır. İslam kültür ve medeniyetine ait örnekler verilerek öğrencilere kültürel mirasın önemi fark ettirilir. İslam kültür ve medeniyetinin esasları bütünsellik, özgünlük, evrensellik ve bilimsellik olarak belirlenir. Bu esaslar arasında parça-bütün ilişkisi kurulur. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları ve kompozisyon tipi açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.8.5.2

Öğrencileri İslam'ın bilime verdiği önem hakkında merak ettikleri konuları araştırmaya yönlendirmek için sınıfta uygun bir ortam oluşturulur ve sorulan sorular cevaplanır **(E3.8)**. Öğrencilerin konuyla ilgili bilgi toplaması sağlanır. İslam dininin akla, düşünmeye, eğitime verdiği önem ayet ve hadislerin ışığında açıklanır. İslam biliminde Hz. Ali'nin önemi vurgulanır. Öğrenciler elde ettikleri bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrularak değerlendirir **(KB2.6)**. Öğrenciler bu bilgiler üzerinden çıkarım yapar. Konuyla ilgili olarak Bilim ve Teknoloji Haftası'na değinilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında bilgi haritaları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

DKAB.8.5.3

Öğrencilerden Müslüman bilim insanları hakkında planlı ve tutarlı bir düzen içinde araştırma yapmaları beklenir **(E3.7)**. Böylece öğrencilerin, Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını tespit etmesi amaçlanır. Bunun için bilgi kartları kullanılabilir. Cabir bin Hayyan, Harizmi, Fatıma Fihri, İbni Sina, İbnülheysem, Cezeri, İbni Haldun, Ali Kuşçu, Mimar Sinan ve Fuat Sezgin isimlerine yer verilir. Bu bilim insanlarının içinde yaşadıkları dönemin zorluklarına rağmen amaçlarına sebatla bağlı kalma ve kararlılık gösterme gibi ahlaki tutumlarının önemi üzerinde durulur **(D3.1)**. Müslüman bilim insanlarının koşulları günümüz koşulları açısından ele alınır. Öğrencilerin, farklı toplumların yaşam koşullarına yönelik sosyal farkındalık geliştirmeleri hedeflenir **(SDB2.3)**. Öğrencilere, Müslüman bilim insanlarının bilim dünyasına katkıları ve bu katkıların günümüze kadar devam eden etkilerinden bahsedilir. Öğrenciler Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını karşılaştırır. Bununla ilgili karşılaştırma tablosu kullanılabilir. Zümer suresi 9. ayet ve İbni Mace, Mukaddime, 17 hadisi gibi İslam'ın ilim anlayışını yansıtan ayet ve hadisler öğrencilerle paylaşılır. Öğrencilerden, Müslüman bilim insanlarının çalışmalarını bu ayet ve hadisler ışığında incelemeleri istenir. Öğrenciler, Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkılarını gerekçeleriyle belirler. Bu aşamada düşün-eşleş-paylaş tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında tanılayıcı dallanmış ağaç, karşılaştırma tablosu ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden Müslümanların bilim ve kültüre katkısını konu alan bir poster hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan poster, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere merak ettikleri bir bilim insanının (Farabi, Uluğ Bey vb.) hayatını araştırarak sunu hazırlama görevi verilebilir. Öğrencilerden, İslam medeniyetindeki bilimsel gelişmelerin farklı coğrafyalara nasıl yayıldığını gösteren etkileşimli bir harita veya zaman çizelgesi hazırlamaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere, üniteye bilgi verilen bilim insanlarının isimlerinden ve bu insanların öne çıktığı bilim alanlarından oluşan eşleştirme etkinliği yaptırılabilir. Bu bilim insanlarının isimlerini içeren bir bulmaca veya kelime avı hazırlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

01710266 - 4501710266 - 4501710266 - 4501710266 - 4501710266

4501710266 - 4501710266 - 4501710266 - 4501710266

